

Universitatea
Transilvania
din Braşov

ŞCOALA DOCTORALĂ INTERDISCIPLINARĂ
Facultatea de Matematică şi Informatică

SZÁSZ (căş. FRIEDL) Annamária

**Structuri geometrice pe spaţiul total al unui spaţiu Finsler
complex**

**Geometric structures on the total space of a complex
Finsler manifold**

REZUMAT / ABSTRACT

Conducător ştiinţific
Prof. univ. dr. Gheorghe MUNTEANU

BRAŞOV, 2018

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

Universitatea
TRANSILVANIA
din Brașov

Investește în oameni!

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 1 „Educație și formare profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”

Domeniul major de intervenție 1.5. „Programe doctorale și post-doctorale în sprijinul cercetării”

Titlul proiectului: Burse doctorale și postdoctorale pentru cercetare de excelență

Numărul de identificare al contractului: POSDRU/159/1.5/S/134378

Beneficiar: Universitatea *Transilvania* din Brașov

Partener:

D-lui (D-nei) .....

COMPONENȚA

Comisiei de doctorat

Numită prin ordinul Rectorului Universității *Transilvania* din Brașov

Nr. .... din .....

PREȘEDINTE: > Conf.univ.dr. Eugen PĂLTĂNEA
DECAN - Universitatea *Transilvania* Brașov

CONDUCĂTOR ȘTIINȚIFIC: > Prof.univ.dr. Gheorghe MUNTEANU
Universitatea *Transilvania* Brașov

REFERENȚI:
> Prof.univ.dr. Ion MIHAI
Universitatea București;
> Prof.univ.dr. Vladimir BĂLAN
Universitatea *Politehnica* București;
> Conf.univ.dr. Nicoleta-Codruța ALDEA
Universitatea *Transilvania* Brașov.

Data, ora și locul susținerii publice a tezei de doctorat: ....., ora ....., sala .....

Eventualele aprecieri sau observții asupra conținutului lucrării vor fi transmise electronic, în timp util, pe adresa szasz.annamaria@unitbv.ro

Totodată, vă invităm să luați parte la ședința publică de susținere a tezei de doctorat.

Vă mulțumim.

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

Cuprins

	pag.	pag.
	teză	rez.
INTRODUCERE	ii	ii
1 NOȚIUNI INTRODUCTIVE	1	1
1.1 Spații Finsler complexe	1	1
1.1.1 Fibratul olomorf $T'M$	1	1
1.1.2 Metrici Finsler complexe	7	4
1.1.3 Metrici Finsler complexe proiectiv echivalente	12	7
1.2 Spații Lagrange complexe	13	8
1.3 Spații Cartan complexe	16	9
2 STRUCTURI HIPERCOMPLEXE PE SPAȚIUL TOTAL AL UNEI SPAȚII FINSLER COMPLEX	20	12
2.1 Structuri hipercomplexe pe spațiul total	20	12
2.2 Metrici hipercomplexe generalizate	23	13
2.2.1 Lifturi Sasaki generalizate	23	13
2.2.2 Conexiunea Levi-Civita și metrica pur hermitiană	35	18
2.3 Soluțiile ecuațiilor Einstein complexe în vid pentru o metrică slab gravitațională	43	24
3 METRICA BEIL COMPLEXĂ	48	27
3.1 Spații Lagrange complexe cu metrica Beil	49	28
3.2 Spații Finsler complexe cu metrica Beil	54	30
3.2.1 Problema variațională într-un spațiu slab gravitațional perturbat	62	34
3.3 Spații Cartan complexe cu metrica Beil	68	37
3.3.1 $\mathcal{L}$ -dualitate între spațiul Finsler complex și Cartan complex ..	73	40
3.3.2 Duala metricii Beil complexe	75	41
4 DEFORMĂRI ALE METRICILOR FINSLER COMPLEXE	80	44

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

4.1	Deformări infinitezimale ale structurii Finsler complexe	81	45
4.2	Deformarea de ordinul întâi a metricii	88	49
4.3	Deformarea de ordin doi a metricii Finsler	95	52
5	CONTRIBUȚII ORIGINALE. DISEMINAREA REZULTATELOR	101	55
	BIBLIOGRAFIE SELEVTIVĂ	104	58
	ANEXE	109	62
1	Scurt rezumat al tezei (română/ engleză)	110	63
2	Curriculum Vitae	112	64

Table of contents

		pag.	pag.
		thes.	abs.
INTRODUCTION		ii	ii
1 INTRODUCTORY NOTIONS		1	1
1.1	Complex Finsler spaces	1	1
1.1.1	The holomorphic tangent bundle $T'M$	1	1
1.1.2	Complex Finsler metrics	7	4
1.1.3	Projective changes of complex Finsler metrics	12	7
1.2	Complex Lagrange spaces	13	8
1.3	Complex Cartan spaces	16	9
2 HYPERCOMPLEX STRUCTURES ON THE TOTAL SPACE OF A COMPLEX FINSLER MANIFOLD		20	12
2.1	Hypercomplex structures on the total space	20	12
2.2	Generalized hypercomplex metrics	23	13

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

2.2.1	Generalized Sasaki lifts	23	13
2.2.2	The Levi-Civita connection and the purely Hermitian metric ..	35	18
2.3	Solutions of the complex Einstein equations in vacuum for a weakly gravitational metric	43	24
3	THE COMPLEX BEIL METRIC	48	27
3.1	Complex Lagrange spaces with Beil metric	49	28
3.2	Complex Finsler spaces with Beil metric	54	30
3.2.1	The variational problem in a perturbed weakly gravitational space	62	34
3.3	Complex Cartan spaces with Beil metric	68	37
3.3.1	The $\mathcal{L}$ -duality between complex Finsler and complex Cartan spaces	73	40
3.3.2	The $\mathcal{L}$ -dual of the complex Beil metric	75	41
4	DEFORMATIONS OF COMPLEX FINSLER METRICS	80	44
4.1	Infinitesimal deformation of complex Finsler structures	81	45
4.2	First order deformation of Finsler metrics	88	49
4.3	Second order deformation of Finsler metrics	95	52
5	ORIGINAL CONTRIBUTIONS. DISSEMINATION OF RESULTS	101	55
	SELECTIVE BIBLIOGRAPHY	104	58
	APPENDIX	109	62
1	Brief summary (Romanian/English).....	110	63
2	Curriculum Vitae	112	64

Introducere

Prin această teză de doctorat, intitulată "STRUCTURI GEOMETRICE PE SPAȚIUL TOTAL AL UNUI SPAȚIU FINSLER COMPLEX, dorim să aducem o contribuție la studiul spațiilor Finsler complexe înzestrate cu diferite metrice generalizate. Chiar dacă folosim unele idei din cadrul general cunoscut al studiilor diferitelor metrice Finsler reale [An-Sh2], [Be1], [Ai3], problemele sunt abordate în spiritul Școlii românești de geometrie Lagrange și Hamilton inițiată de domnul Acad. Radu Miron și colaboratori ai domniei sale, studiul este făcut în stilul Școlii românești de geometrie Finsler complexă fundamentată de domnul Prof. dr. Gheorghe Munteanu.

Lucrarea de față este structurată pe patru capitole. În primul capitol sunt introduse noțiunile necesare pentru studiul acestui subiect. Celelalte trei capitole conțin rezultatele autoarei despre diferite metrice Finsler complexe generalizate, care fac subiectul a 8 articole publicare sau trimise spre publicate în reviste din țară și străinătate.

* * *

În primul rând, aș dori să-mi exprim recunoștința conducătorului de doctorat, Dl. Prof. Dr. Gheorghe Munteanu, atât pentru șansa de a realiza doctoratul în domeniul geometriei Finsler complexe, cât și pentru ajutorul, răbdarea și încrederea acordată pe tot parcursul programului doctoral. A fost un privilegiu să studiez sub îndrumarea D-lui Prof. Dr. Gheorghe Munteanu.

Doresc să mulțumesc în mod deosebit doamnei Conf. Dr. Nicoleta Aldea pentru amabilitatea pe care a avut-o analizând lucrările mele premergătoare tezei, pentru comentariile și sugestiile utile oferite, și de asemenea pentru sprijinul permanent pe care mi l-a acordat.

Aș dori să mulțumesc membrilor Facultății de Matematică și Informatică a Universității *Transilvania* din Brașov, pentru contribuția lor în dezvoltarea mea științifică și oferirea unui mediu plăcut de cercetare.

Doresc să mulțumesc familiei mele pentru înțelegerea, răbdarea și sprijinul pe care mi le-au dat. Fără suportul lor, nu aș fi putut să termin teza și nu aș fi găsit curajul de a depăși dificultățile.

Doctorand, Szász (căs. Friedl) Annamária

Capitolul 1

Noțiuni introductive

Obiectivul acestui capitol este prezentarea teoriei geometrice a spațiilor Finsler, Lagrange și Cartan complexe. Aceste spații reprezintă baza pentru multiple aplicații în special în fizică teoretică. Vom urmări monografiile [Mu1, A-P, B-C-S] în cadrul acestui capitol.

Geometria spațiului Finsler complex începe cu studiul fibratului tangent olomorf $T'M$, și continuă cu noțiunea de spațiu Finsler complex. După ce s-au introdus aceste noțiuni este prezentată proiectiv echivalența a două metrice Finsler complexe, [A-P, Al-Mu2]. Următorul subcapitol este dedicat studiului spațiilor Lagrange complexe, obținute din spații Finsler prin suprimarea condiției de omogenitate. Studiul geometriei spațiilor Cartan urmează același model, adică pornește cu noțiunile referitoare la fibratul cotangent T'^*M după care este urmat de descrierea unui spațiu Cartan complex. Legătura dintre spațiile prezentate este dată de transformarea Legendre complexă, [Mu1] pag. 161.

1.1 Spațiile Finsler complexe

1.1.1 Fibratul olomorf $T'M$

Fie M o varietate complexă, $\dim_{\mathbb{C}} M = n$, și $(U, (z^k))$ o hartă locală cu coordonatele complexe (z^k) . Considerăm $T_{\mathbb{C}}M = T_{\mathbb{R}}M \otimes \mathbb{C}$ complexificatul fibratului tangent real. Reperle locale pentru $T_{z, \mathbb{C}}M$, respectiv $T_{z, \mathbb{C}}^*M$ sunt $\left\{ \frac{\partial}{\partial z^k}, \frac{\partial}{\partial \bar{z}^k} \right\}$, $\{ dz^k, d\bar{z}^k \}$, unde $z = (z^k) \in U$.

Complexificatul fibratului tangent real poate fi scris ca suma directă între fibratul tangent olomorf $T'M$ și a fibratului tangent antiolomorf $T''M$, adică $T_C M = T'M \oplus T''M$, ale căror fibre locale corespund valorilor proprii $+i$ și $-i$ ale structurii complexe J pe $T_C M$ dată local de următoarele expresii $J\left(\frac{\partial}{\partial z^k}\right) = i\frac{\partial}{\partial z^k}$, $J\left(\frac{\partial}{\partial \bar{z}^k}\right) = -i\frac{\partial}{\partial \bar{z}^k}$.

Reperul local natural pentru $T'_z M$ este $\left\{\frac{\partial}{\partial z^k}\right\}$, iar reperul local corespunzător în $T''_z M = \overline{T'_z M}$ este $\left\{\frac{\partial}{\partial \bar{z}^k}\right\}$, [A-P, Mu1].

Fibratul tangent olomorf, $T'M$, are structură de varietate complexă de dimensiune complexă $2n$. Dacă $\eta = \eta^k \frac{\partial}{\partial z^k} \in T'_z M$ este o secțiune, atunci $u = (z^k, \eta^k)$ definește un sistem de coordonate locale pe o hartă locală a varietății $T'M$.

Geometria varietății complexe $T'M$ se studiază pe complexificatul fibratului tangent, care se descompune ca suma de $(1, 0)$ – și de $(0, 1)$ –vectori, adică în

$$T_C(T'M) = T'(T'M) \oplus T''(T'M). \quad (1.1.1)$$

Din regulile de schimbare a coordonatelor se obține un reper local natural pentru $T'_u(T'M)$, care este $\left\{\frac{\partial}{\partial z^k}, \frac{\partial}{\partial \eta^k}\right\}$, și se schimbă în felul următor

$$\frac{\partial}{\partial z^k} = \frac{\partial z'^h}{\partial z^k} \frac{\partial}{\partial z'^h} + \frac{\partial^2 z'^h}{\partial z^j \partial z^k} \eta^j \frac{\partial}{\partial \eta^h}; \quad \frac{\partial}{\partial \eta^k} = \frac{\partial z'^h}{\partial z^k} \frac{\partial}{\partial \eta^h}. \quad (1.1.2)$$

Deoarece $T'M$ este o varietate complexă, rezultă că $\left\{\frac{\partial}{\partial \bar{z}^k}, \frac{\partial}{\partial \bar{\eta}^k}\right\}$ este un reper local pentru $T''_u(T'M) = \overline{T'_u(T'M)}$ iar regula sa de schimbare se deduce din (1.1.2) prin conjugare.

Cu regulile de schimbare a coordonatelor locale (1.1.2) studiul geometriei varietății $T'M$ este foarte laborios. Ca să se simplifice această problemă s-a introdus tehnica conexiunii neliniare complexe, cu ajutorul căreia se 'liniarizează' geometria lui $T'M$, prin alegerea unui reper convenabil în locul celui natural, [Mu1], p. 33.

În primul rând se definește fibratul tangent vertical:

$$V_C(T'M) = \ker \pi_* \subset T_C(T'M),$$

unde $\pi : T'M \rightarrow M$ este aplicația tangentă, iar π_* aplicația tangentă extinsă pe $T_C(T'M)$. Utilizând descompunerea din (1.1.1) și faptul că π_* comută cu structura lui $T'M$, se obține $V_C(T'M) = V(T'M) \oplus \overline{V(T'M)}$. Aplicația $u \rightarrow V_u(T'M)$ determină o distribuție, numită *distribuția verticală*. Un reper local pentru $V_u(T'M)$, respectiv pentru $\overline{V_u(T'M)}$ este $\left\{\frac{\partial}{\partial \eta^k}\right\}$, respectiv $\left\{\frac{\partial}{\partial \bar{\eta}^k}\right\}$. Liftul vertical l^v , definit local prin $l^v\left(\frac{\partial}{\partial z^k}\right) = \frac{\partial}{\partial \eta^k}$, determină un izomorfism între $T'M$ și $V(T'M)$, [Mi-An, Mu1]. Prin operatorul de conjugare, $V_C(T'M)$ și $V(T_C M)$ sunt izomorfe.

O conexiune neliniară complexă, conform [Mu1, Mi-An], pe scurt (*c.n.c.*), este un subfibrat $H(T'M)$ a lui $T'(T'M)$, complementar lui $V(T'M)$.

Cum orice vector orizontal se descompune după reperul $\{\frac{\partial}{\partial z^k}, \frac{\partial}{\partial \eta^k}\}$, liftul orizontal al lui $\frac{\partial}{\partial z^k} \in T'_z M$, notat cu $\frac{\delta}{\delta z^k} := l^h(\frac{\partial}{\partial z^k})$, pentru că $\pi_*(\frac{\delta}{\delta z^k}) = \frac{\partial}{\partial z^k}$, se scrie ca

$$\frac{\delta}{\delta z^k} = \frac{\partial}{\partial z^k} - N_k^j \frac{\partial}{\partial \eta^j}, \quad (1.1.3)$$

iar funcțiile $N_k^j(z, \eta)$ pe $T'M$ sunt coeficienții (*c.n.c.*) N .

Deoarece $\{\frac{\delta}{\delta z^k}\}$ formează un reper local pe $H(T'M)$, care se schimbă simplu cu matricea $(\frac{\partial z'^h}{\partial z^k})$, coeficienții (*c.n.c.*) N se transformă, la o schimbare de hartă locală, după regulile

$$N_j^i \frac{\partial z'^j}{\partial z^k} = \frac{\partial z'^i}{\partial z^j} N_k^j - \frac{\partial^2 z'^i}{\partial z^j \partial z^k} \eta^j. \quad (1.1.4)$$

În acest fel se obține *reperul adaptat* $\{\frac{\delta}{\delta z^k}, \frac{\partial}{\partial \eta^k}, \frac{\delta}{\delta \bar{z}^k}, \frac{\partial}{\partial \bar{\eta}^k}\}$ a lui $T'(T'M)$, care se schimbă cu matricea $(\frac{\partial z'^h}{\partial z^k})$. De-a lungul acestei teze, vom folosi următoarele abrevieri $\partial_k := \frac{\partial}{\partial z^k}$, $\delta_k := \frac{\delta}{\delta z^k}$, $\partial_{\bar{k}} := \frac{\partial}{\partial \bar{z}^k}$, $\dot{\partial}_k := \frac{\partial}{\partial \eta^k}$, $\delta_{\bar{k}} := \frac{\delta}{\delta \bar{z}^k}$, $\dot{\partial}_{\bar{k}} := \frac{\partial}{\partial \bar{\eta}^k}$, [Mu1], p.35.

Cu aceste notații, structura complexă naturală pe $T_C(T'M)$ este

$$J(\partial_k) = i\partial_k; J(\dot{\partial}_k) = i\dot{\partial}_k; J(\partial_{\bar{k}}) = -i\partial_{\bar{k}}; J(\dot{\partial}_{\bar{k}}) = -i\dot{\partial}_{\bar{k}}, \quad (1.1.5)$$

relații care, în baza lui (1.1.3), conduc la

$$J(\delta_k) = i\delta_k; J(\delta_{\bar{k}}) = -i\delta_{\bar{k}}; J(\dot{\partial}_k) = i\dot{\partial}_k; J(\dot{\partial}_{\bar{k}}) = -i\dot{\partial}_{\bar{k}}. \quad (1.1.6)$$

Astfel, $H(T'M)$ și $\overline{H(T'M)}$ sunt J invariante.

Baza duală a lui $\{\delta_k, \dot{\partial}_k, \delta_{\bar{k}}, \dot{\partial}_{\bar{k}}\}$ se notează cu $\{dz^k, \delta\eta^k, d\bar{z}^k, \delta\bar{\eta}^k\}$, unde $\delta\eta^k = d\eta^k + N_j^k dz^j$, și $\delta\bar{\eta}^k = d\bar{\eta}^k + N_{\bar{j}}^{\bar{k}} d\bar{z}^{\bar{j}}$.

Definiția unei *conexiunii liniare* pe varietatea complexă $T'M$, extinsă la fibratul său tangent complexificat este

$$D : \Gamma(T_C(T'M)) \rightarrow \Gamma(T_C(T'M) \otimes T_C(T'^*M))$$

astfel încât $D(fu) = udf + fDu$, pentru orice $u \in \Gamma(T_C(T'M))$ și $f \in \mathcal{A}^0(T'M)$. D este o conexiune liniară complexă distinsă, pe scurt $d - (c.l.c.)$, dacă pastrează distribuțiile pe $T_C(T'M)$

D este o conexiune liniară complexă normală, pe scurt o $N-(c.l.c.)$, dacă în reperul adaptat este bine determinată de un set de patru coeficienți și notată prin $D\Gamma(N) := (L_{jk}^i, \bar{L}_{\bar{j}\bar{k}}^{\bar{i}}, C_{jk}^i, \bar{C}_{\bar{j}\bar{k}}^{\bar{i}})$ cu următoarea forma de conexiune:

$$\omega_j^i = L_{jk}^i dz^k + C_{jk}^i \delta \eta^k + \bar{L}_{\bar{j}\bar{k}}^{\bar{i}} d\bar{z}^k + \bar{C}_{\bar{j}\bar{k}}^{\bar{i}} \delta \bar{\eta}^k, \quad (1.1.7)$$

și prin conjugare se obține $\omega_{\bar{j}}^{\bar{i}} = \overline{\omega_j^i}$.

Câmpurile de torsiune respectiv de curbură ale $N-(c.l.c.) D$ pentru $\forall X, Y, Z \in T_C(T'M)$ sunt

$$\mathbb{T}(X, Y) = D_X Y - D_Y X - [X, Y], \quad \mathbb{R}(X, Y)Z = D_X D_Y Z - D_Y D_X Z - D_{[X, Y]} Z,$$

Componentele croșetului Lie în reperul local adaptat $\{\delta_k, \dot{\delta}_k, \delta_{\bar{k}}, \dot{\delta}_{\bar{k}}\}$ corespunzător unei $(c.n.c.) N$ sunt

$$\begin{aligned} [\delta_j, \delta_k] &= (\delta_k N_j^i - \delta_j N_k^i) \dot{\delta}_i =: R_{jk}^i \dot{\delta}_i; \\ [\delta_j, \delta_{\bar{k}}] &= (\delta_{\bar{k}} N_j^i) \dot{\delta}_i - (\delta_j N_{\bar{k}}^{\bar{i}}) \dot{\delta}_{\bar{i}}; \\ [\delta_j, \dot{\delta}_k] &= (\dot{\delta}_k N_j^i) \dot{\delta}_i; \quad [\delta_j, \dot{\delta}_{\bar{k}}] = (\dot{\delta}_{\bar{k}} N_j^i) \dot{\delta}_i; \\ [\dot{\delta}_j, \dot{\delta}_k] &= 0; \quad [\dot{\delta}_j, \dot{\delta}_{\bar{k}}] = 0. \end{aligned} \quad (1.1.8)$$

cu ajutorul cărora putem determina expresiilor locale pentru torsiunea și curbura unei $N-(c.l.c.) D$, [Mu1] p. 43.

Definiția 1.1.1. [Mu1] Fie $g_{i\bar{j}}(z, \eta)$ un d -tensor complex pe $T'M$ hermitian și nedegenerat. Se numește N -liftul sau liftul de tip Sasaki al lui $g_{i\bar{j}}$, structura metrică G pe $T'M$ dată prin

$$G = g_{i\bar{j}} dz^i \otimes d\bar{z}^{\bar{j}} + g_{i\bar{j}} \delta \eta^i \otimes \delta \bar{\eta}^{\bar{j}}. \quad (1.1.9)$$

În acest fel s-a obținut noțiunea de *conexiunea metrică*, adică pentru o $N-(c.l.c.) D$ care verifică $DG = 0$. Liftul Sasaki din 1.1.9 împreună cu varietatea M formează o structură metrică hermitiană pe $T'M$ în raport cu structura naturală J , adică $G(JX, JY) = G(X, Y)$, (cf. [Mu1], pag. 50).

1.1.2 Metrici Finsler complexe

Fie M o varietate complexă, $\dim_C M = n$, și (z^k) coordonate locale complexe într-o hartă locală complexă (U, φ) . Fie varietatea complexă $T'M$, $\dim_C T'M = 2n$, ale

cărei coordonate induse într-o hartă locală în $u \in T'M$ sunt $u = (z^k, \eta^k)$. Schimbările coordonatelor locale în u sunt date de (1.1.2).

Varietatea bază al unui spațiu Finsler complex este $T'M$ și principalele obiecte ale acestei geometrii acționează pe fibratul tangent complexificat $T_C(T'M)$.

Definiția 1.1.2. O metrică Finsler complexă pe M este o funcție continuă $F : T'M \rightarrow \mathbb{R}^+$ care satisface următoarele condiții:

- i) $L := F^2$ este diferențiabilă pe $\widetilde{T'M}$;
- ii) $F(z, \eta) \geq 0$, egalitatea are loc dacă și numai dacă $\eta = 0$;
- iii) $F(z, \lambda\eta) = |\lambda| F(z, \eta)$ pentru $\forall \lambda \in \mathbb{C}$;
- iv) matricea hermitiană

$$g_{i\bar{j}}(z, \eta) = \frac{\partial^2 L}{\partial \eta^i \partial \bar{\eta}^j} \quad (1.1.10)$$

este pozitiv definită. Perechea (M, F) se numește spațiu Finsler complex.

Condiția iii) spune că funcția L este pozitiv omogenă în raport cu norma complexă, adică $L(z, \lambda\eta) = \lambda\bar{\lambda}L(z, \eta)$, pentru orice $\lambda \in \mathbb{C}$, și din Teorema lui Euler

- i) $\frac{\partial L}{\partial \eta^k} \eta^k = L$; $\frac{\partial L}{\partial \bar{\eta}^k} \bar{\eta}^k = L$
- ii) $g_{i\bar{j}} \eta^i = \frac{\partial L}{\partial \bar{\eta}^j}$; $g_{i\bar{j}} \bar{\eta}^j = \frac{\partial L}{\partial \eta^i}$; $L = g_{i\bar{j}} \eta^i \bar{\eta}^j$
- iii) $\frac{\partial g_{i\bar{j}}}{\partial \eta^k} \eta^k = 0$; $\frac{\partial g_{i\bar{j}}}{\partial \bar{\eta}^k} \bar{\eta}^k = 0$; $\frac{\partial g_{i\bar{j}}}{\partial \eta^k} \bar{\eta}^k = 0$;
- iv) $g_{ij} \eta^i = 0$; $\frac{\partial g_{i\bar{j}}}{\partial \eta^k} \bar{\eta}^j = g_{ik}$, unde $g_{ij} = \partial^2 L / \partial \eta^i \partial \eta^j$.

În plus, deoarece $g_{i\bar{j}} = \frac{\partial^2 L}{\partial \eta^i \partial \bar{\eta}^j}$ rezultă $\frac{\partial g_{i\bar{j}}}{\partial \eta^k} = \frac{\partial g_{k\bar{j}}}{\partial \eta^i}$.

Fie $C_{i\bar{j}k} := \frac{\partial g_{i\bar{j}}}{\partial \eta^k}$, $C_{i\bar{j}\bar{k}} := \frac{\partial g_{i\bar{j}}}{\partial \bar{\eta}^k}$ tensorii Cartan complecși, [Yan]. Condiția de omogenitate a metricii Finsler complexe F conduce la:

Propoziția 1.1.1. i) $C_{i\bar{j}k} = C_{k\bar{j}i}$; $C_{i\bar{j}\bar{k}} = C_{i\bar{k}\bar{j}}$;

ii) $C_{i\bar{j}k} = \overline{C_{j\bar{i}\bar{k}}}$;

iii) $C_{i\bar{j}k} \eta^k = C_{i\bar{j}\bar{k}} \bar{\eta}^j = C_{i\bar{j}k} \eta^i = C_{i\bar{j}\bar{k}} \bar{\eta}^k = 0$.

O problemă fundamentală a geometriei Finsler complexe este cea a determinării unei conexiuni neliniare complexe dependente numai de o metrică Finsler complexă F . O soluție este dată prin tehnica conexiunii verticale "bune", [A-P, Mu1]. Se obține în mod unic: o (c.n.c) numită (c.n.c.) *Chern-Finsler*

$$N_j^i = g^{\bar{m}i} \frac{\partial g_{l\bar{m}}}{\partial z^j} \eta^l = g^{\bar{m}i} \frac{\partial^2 L}{\partial z^j \partial \bar{\eta}^{\bar{m}}}$$

pentru care $[\delta_k, \delta_j] = 0$ și $\delta_k F = 0$. Conexiunea liniară Chern-Finsler complexă este de tip $(1, 0)$ cu coeficienții ${}^{CF}D\Gamma = (N_j^i, L_{jk}^i, C_{jk}^i)$ cu

$$L_{jk}^i = g^{\bar{m}i} \frac{\delta g_{j\bar{m}}}{\partial z^k} \quad C_{jk}^i = g^{\bar{m}i} \frac{\partial g_{j\bar{m}}}{\partial \eta^k}, \quad L_{jk}^{\bar{i}} = C_{jk}^{\bar{i}} = 0 \quad (1.1.11)$$

Coefficienții de torsiune și curbură nenuli ai conexiunii Chern-Finsler complexe sunt

$$T_{jk}^i = L_{jk}^i - L_{kj}^i; \quad Q_{jk}^i = C_{jk}^i; \quad \Theta_{j\bar{k}}^i = \delta_{\bar{k}} N_j^i; \quad \rho_{j\bar{k}}^i = \dot{\partial}_{\bar{k}} N_j^i. \quad (1.1.12)$$

$$R_{j\bar{k}h}^i = -\delta_{\bar{k}} L_{jh}^i - \delta_{\bar{k}} (N_h^l) C_{jl}^i; \quad P_{j\bar{k}h}^i = -\delta_{\bar{k}} C_{jh}^i; \quad (1.1.13)$$

$$Q_{j\bar{k}h}^{\bar{i}} = \dot{\partial}_h L_{j\bar{k}}^{\bar{i}} + \dot{\partial}_h (N_{\bar{k}}^{\bar{l}}) C_{j\bar{l}}^{\bar{i}}; \quad S_{j\bar{k}h}^i = -\dot{\partial}_{\bar{k}} C_{jh}^i.$$

Un spațiu Finsler complex (M, F) este:

- i) *Kähler* dacă și numai dacă $T_{jk}^i \eta^j = 0$ și
- ii) *slab Kähler* dacă și numai dacă $g_{i\bar{l}} T_{jk}^i \eta^j \bar{\eta}^{\bar{l}} = 0$.

În cazul particular, când metrica Finsler complexă este pur hermitiană, adică $g_{i\bar{j}} = g_{i\bar{j}}(z)$, toate nuanțele de Kähler coincid.

Conform [A-P, Al1, Mu1], curbura olomorfă a spațiului Finsler complex (M, F) în direcția lui η este $\mathcal{K}_F(z, \eta) = \frac{2}{L^2} \mathbf{G}(\mathbf{R}(\chi, \bar{\chi})\chi, \bar{\chi})$, unde $\chi := \eta^k \delta_k$ este liftul orizontal. Expresia locală a curburii este dată în următoarea formulă (vezi [Al1])

$$\mathcal{K}_F(z, \eta) = \frac{2}{L^2} R_{j\bar{k}} \bar{\eta}^j \eta^k, \quad \text{unde } R_{j\bar{k}} = -g_{m\bar{j}} (\delta_{\bar{h}} N_k^m) \bar{\eta}^h. \quad (1.1.14)$$

În [Al-Mu3] s-a introdus noțiunea spațiu Berwald generalizat, în felul următor:

Definiția 1.1.3 ([Al-Mu3]). Fie (M, F) un spațiu Finsler complex n -dimensional. (M, F) se numește Berwald generalizat dacă coeficienții conexiunii Berwald L_{jk}^i depind numai de poziția z .

Pe de altă parte, Aikou în [Ai2] definește următoarea noțiune:

Definiția 1.1.4. Un spațiu Finsler complex care este Kähler și $L_{jk}^i = L_{jk}^i(z)$ se numește spațiu Berwald complex.

1.1.3 Metrici Finsler complexe proiectiv echivalente

Fie $(M, L = F^2)$ un spațiu Finsler complex. În [A-P] ecuația unei geodezice complexe este dată prin $D_{T^h + \overline{T^h}} T^h = \theta^*(T^h, \overline{T^h})$, unde $\theta^* = g^{\overline{m}k} g_{i\overline{p}} (L_{j\overline{m}}^{\overline{p}} - L_{\overline{m}j}^{\overline{p}}) dz^i \wedge d\overline{z}^j \otimes \delta_k$. Local, ecuația unei geodezice complexe $z = z(t)$ pe (M, F) , unde t este un parametru real, poate fi scrisă ca

$$\frac{d^2 z^i}{dt^2} + 2G^k \left(z(t), \frac{dz}{dt} \right) = \theta^{*i} \left(z(t), \frac{dz}{dt} \right); \quad i = 1, \dots, n, \quad (1.1.15)$$

unde prin $z^i(t)$, $i = 1, \dots, n$, sunt notate coordonatele de-a lungul curbei $z = z(t)$.

Fie $\tilde{L}$ o altă metrică Finsler complexă pe varietatea bază M .

Definiția 1.1.5 ([Al-Mu2]). Metricele Finsler complexe L și $\tilde{L}$ pe varietatea M sunt proiectiv echivalente dacă au aceleași geodezice complexe ca mulțimi de puncte.

Teorema 1.1.1 ([Al-Mu2]). Fie L și $\tilde{L}$ două metrici Finsler pe varietatea M . L și $\tilde{L}$ sunt proiectiv echivalente dacă și numai dacă există o funcție netedă P pe T^1M cu valori complexe, astfel încât

$$\tilde{G}^i = G^i + Q^i + P\eta^i, \quad i = 1, \dots, n. \quad (1.1.16)$$

Are loc următorul rezultat, care este o versiune complexă a teoremei lui Rapcsák.

Teorema 1.1.2 ([Al-Mu2]). Fie L și $\tilde{L}$ două metrici Finsler pe varietatea M . L și $\tilde{L}$ sunt proiectiv echivalente dacă și numai dacă

$$\partial_{\overline{r}}(\delta_k \tilde{L})\eta^k + 2(\partial_{\overline{r}} G^l)(\partial_l \tilde{L}) = \frac{1}{\tilde{L}}(\delta_k \tilde{L})\eta^k(\partial_{\overline{r}} \tilde{L}); \quad (1.1.17)$$

$$Q^r = -\frac{1}{2\tilde{L}}\theta^{*l}(\partial_l \tilde{L})\eta^r; \quad (1.1.18)$$

$$P = \frac{1}{2\tilde{L}}[(\delta_k \tilde{L})\eta^k + \theta^{*i}(\partial_i \tilde{L})]. \quad (1.1.19)$$

($r = 1, \dots, n$). Mai mult, schimbarea proiectivă este $\tilde{G}^i = G^i + \frac{1}{2\tilde{L}}(\delta_k \tilde{L})\eta^k\eta^i$.

1.2 Spații Lagrange complexe

Fie M o varietate complexă cu $\dim_{\mathbb{C}} M = n$, cu (z^k) sunt notate coordonate locale complexe într-o hartă locală și $T'M$ este fibratul tangent olomorf care posedă o structură naturală de varietate complexă.

Definiția 1.2.1. [Mu1] Un spațiu Lagrange complex este perechea (M, L) , unde L este o funcție diferențiabilă $L : T'M \rightarrow \mathbb{R}$, care satisface următoarea condiție de regularitate: $g_{i\bar{j}} = \frac{\partial^2 L}{\partial \eta^i \partial \bar{\eta}^j}$ este nedegenerat ($\det(g_{i\bar{j}}) \neq 0$) și determină o metrică hermitiană de semnătură constantă.

Teorema 1.2.1. [Mu1] O conexiune neliniară complexă depinzând numai de Lagrangianul complex L , este dată de

$$N_j^k = \frac{\partial G^k}{\partial \eta^j} \text{ unde } G^k = \frac{1}{2} g^{\bar{i}k} \frac{\partial^2 L}{\partial z^j \partial \bar{\eta}^i} \eta^j. \quad (1.2.1)$$

Există și o altă conexiune neliniară complexă care depine numai de funcția Lagrange complexă L , care în geometria Lagrange reală există numai în câteva situații particulare, este (c.n.c.) Chern-Lagrange:

Teorema 1.2.2. [Mu1] O (c.n.c.) pe spațiul Lagrange complex (M, L) este

$$N_j^k = g^{\bar{i}k} \frac{\partial^2 L}{\partial z^j \partial \bar{\eta}^i}. \quad (1.2.2)$$

În geometria Lagrange complexă sunt cunoscute următoarele N – (c.l.c.) metriche în raport cu G , [Mu1] p. 97:

- conexiunea canonică $D\Gamma = (N_j^i, L_{jk}^i, L_{jk}^{\bar{i}}, C_{jk}^i, 0)$, unde

$$\begin{aligned} L_{jk}^i &= \frac{1}{2} g^{\bar{m}i} \left(\frac{\delta g_{j\bar{m}}}{\delta z^k} + \frac{\delta g_{k\bar{m}}}{\delta z^j} \right); \quad L_{jk}^{\bar{i}} = \frac{1}{2} g^{\bar{i}m} \left(\frac{\delta g_{m\bar{j}}}{\delta z^k} - \frac{\delta g_{k\bar{j}}}{\delta z^m} \right); \\ C_{jk}^i &= \frac{1}{2} g^{\bar{m}i} \left(\frac{\partial g_{j\bar{m}}}{\partial \eta^k} + \frac{\partial g_{k\bar{m}}}{\partial \eta^j} \right) = g^{\bar{m}i} \frac{\partial g_{j\bar{m}}}{\partial \eta^k}; \quad C_{jk}^{\bar{i}} = 0. \end{aligned} \quad (1.2.3)$$

$D\Gamma$ nu este de tip (1,0), dar are torsionile $hT(h, h)$ și $vT(v, v)$ nule, [Mu1].

- conexiunea Chern-Lagrange $D \Gamma^{CL} = (N_j^{CL}, L_{jk}^{CL}, 0, C_{jk}^i, 0)$, unde

$$L_{jk}^{CL} = g^{\bar{m}i} \frac{\delta g_{j\bar{m}}}{\delta z^k}; \quad L_{\bar{j}k}^{CL} = 0; \quad C_{jk}^i = g^{\bar{m}i} \frac{\partial g_{j\bar{m}}}{\partial \eta^k}; \quad C_{\bar{j}k}^i = 0. \quad (1.2.4)$$

Coeficienții conexiunii $D \Gamma^{CL}$ arată ca cei ai conexiunii Chern-Finsler, deși nu a fost impusă condiția de omogenitate. Mai mult, $L_{jk}^{CL} = \frac{\partial N_k^i}{\partial \eta^j}$. astfel că, $D \Gamma^{CL}$ are aceeași torsioni și curburi nenule ca și conexiunea Chern-Finsler.

În cele ce urmează prezentăm spațiile Lagrange generalizate care includ spațiile Finsler și Lagrange complexe. Și aici descriem o (c.n.c.) care depinde numai de tensorul metric al spațiului.

Definiția 1.2.2 ([Mu1]). *O metrica Lagrange generalizată pe M este un d -tensor complex $\tilde{g}_{i\bar{j}}(z, \eta)$ de tip $\begin{pmatrix} 0 & \bar{0} \\ 1 & 1 \end{pmatrix}$, nedegenerat și Hermitian $\tilde{g}_{i\bar{j}} = \overline{\tilde{g}_{j\bar{i}}}$. Perechea $(M, \tilde{g}_{i\bar{j}})$ se numește spațiul Lagrange generalizat, pe scurt spațiul (g.c.L.).*

Într-adevăr, exemplele cele mai accesibile de metrici Lagrange generalizate complexe sunt metricile Finsler și Lagrange complexe pe $T'M$. În continuare prezentăm câteva subclase proprii ale unui spațiu (g.c.L.) :

- *local Minkowski generalizat complex* dacă în fiecare $u = (z, \eta) \in T'M$ există hărți locale, astfel încât $g_{i\bar{j}}$ depinde numai de variabila η .
- *metrică slab regulată* dacă $(M, \mathcal{E} = g_{i\bar{j}}\eta^i\bar{\eta}^j)$ este un spațiu Lagrange complex, cu (c.n.c.) Chern-Lagrange

$$N_j^{CL} = \left(\frac{\partial^2 g_{l\bar{m}}}{\partial z^j \partial \bar{\eta}^i} \eta^l \bar{\eta}^m + \frac{\partial g_{l\bar{i}}}{\partial z^j} \eta^l \right). \quad (1.2.5)$$

- *metrică regulată* dacă $(M, \mathcal{F} = \sqrt{g_{i\bar{j}}\eta^i\bar{\eta}^j})$ este un spațiu Finsler complex.

1.3 Spații Cartan complexe

Fie M o varietate n -dimensională și $z = (z^k)_{k=\overline{1,n}}$ coordonatele complexe într-o hartă locală. Dualul lui $T'M$ este notat cu T'^*M . Pe varietatea T'^*M , un punct u^* este caracterizat prin coordonatele $u^* = (z^k, \zeta_k)_{k=\overline{1,n}}$, cu schimbările de forma $z'^k = z'^k(z)$ și $\zeta'_k = \frac{\partial^* z^j}{\partial z'^k} \zeta^j$, $rank\left(\frac{\partial^* z^j}{\partial z'^k}\right) = n$.

Un spațiu Cartan complex este o pereche $(M, \mathcal{C})$, unde $\mathcal{C} : T^*M \rightarrow \mathbb{R}^+$ este o funcție continuă, ce satisface următoarele condiții:

- $H := \mathcal{C}^2$ este netedă pe $\widetilde{T^*M} := T^*M \setminus \{0\}$;
- $\mathcal{C}(z, \zeta) \geq 0$, este egalitate dacă și numai dacă $\zeta = 0$;
- $\mathcal{C}(z, \lambda\zeta) = |\lambda|\mathcal{C}(z, \zeta)$ pentru $\forall \lambda \in \mathbb{C}$;
- matricea Hermitiană $(h^{\bar{j}i}(z, \zeta))$ este pozitiv definită, unde $h^{\bar{j}i} := \frac{\partial^2 H}{\partial \zeta_i \partial \bar{\zeta}_j}$ este tensorul fundamental, sau echivalent, indicatoarea sferică este tare pseudo-convexă.

Un exemplu uzual al unui spațiu Cartan complex este spațiul Cartan *pur hermitian*, în acest caz $h^{\bar{j}i} = h^{\bar{j}i}(z)$.

În linii mari, studiem secțiunile fibratului tangent complexificat, $T(T^*M)$, care se descompune în suma directă $T_C(T^*M) = T'(T^*M) \oplus T''(T^*M)$. Pentru mai multe detalii se poate consulta [Mu1].

Fie $VT^*M \subset T'(T^*M)$ fibratul vertical, care are distribuția verticală $V_{u^*}(T^*M)$, local generată de $\{\frac{\partial}{\partial \zeta_k}\}$. O conexiune neliniară complexă, pe scurt (*c.n.c.*), pe T^*M este un subfibrat suplimentar în $T'(T^*M)$ a lui $V(T^*M)$, adică $T'(T^*M) = H(T^*M) \oplus V(T^*M)$. Distribuția orizontală $H_{u^*}(T^*M)$ este local generată de $\{\frac{\delta^*}{\delta z^j}\}$, unde $\frac{\delta^*}{\delta z^j} = \frac{\partial^*}{\partial z^j} + N_{kj} \frac{\partial}{\partial \zeta_k}$, și funcțiile N_{kj} sunt coeficienții (*c.n.c.*) pe T^*M . Perechea $\{\delta_k^* := \frac{\delta^*}{\delta z^k}, \dot{\partial}^k := \frac{\partial}{\partial \zeta_k}\}$ va fi numită reperul adaptat a (*c.n.c.*), ce se schimbă după regulile $\delta_k^* = \frac{\partial^* z^j}{\partial z^k} \delta_j^*$ și $\dot{\partial}^k = \frac{\partial^* z^j}{\partial z^k} \dot{\partial}^j$. Prin conjugare, se obține reperul adaptat $\{\delta_{\bar{k}}^*, \dot{\partial}^{\bar{k}}\}$ pe $T''(T^*M)$. Reperele adaptate duale sunt $\{d^* z^k, \delta \zeta_k = d\zeta_k - N_{kj} dz^j\}$ și $\{d^* z^{\bar{k}}, \delta \zeta_{\bar{k}}\}$.

O conexiune hermitiană D de tip $(1, 0)$ este conexiunea Chern-Cartan ([Mu1]), care este dată local prin următorii coeficienți:

$$N_{jk} = -h_{j\bar{m}} \frac{\partial^* h^{\bar{m}l}}{\partial z^k} \zeta_l, \quad H_{jk}^i := h^{\bar{m}i} (\delta_k^* h_{j\bar{m}}) = \dot{\partial} N_{jk}, \quad V_j^{ik} := -h_{j\bar{m}} (\dot{\partial}^k h^{\bar{m}i}), \quad (1.3.1)$$

și $H_{jk}^{\bar{i}} = V_j^{\bar{i}k} = 0$, unde cu δ_k^* am notat reperul adaptat al (*c.n.c.*) Chern-Cartan, această notație va fi utilizată și în continuare. Adicional avem că $h_{j\bar{m}} h^{\bar{m}k} = \delta_j^k$, și $D_{\delta_k^*} \delta_j^* = H_{jk}^i \delta_i^*$, $D_{\delta_k^*} \dot{\partial}^j = -H_{jk}^i \dot{\partial}^j$, $D_{\dot{\partial}^k} \delta_i^* = V_j^{ik} \delta_i^*$, $D_{\dot{\partial}^k} \dot{\partial}^i = -V_j^{ik} \delta_j^*$, etc. Mai mult, avem că

$$H_{jk}^i = \dot{\partial} N_{jk}; \quad H_{jk}^i \zeta_i = N_{jk}.$$

Notațiile " $|$ ", " $|$ ", " $|$ ", " $|$ " reprezintă $h-$, $v-$, $\bar{h}-$, $\bar{v}-$ derivatele covariante în raport cu conexiunea Chern-Cartan.

Pe un spațiu Cartan complex, tensorii lui Cartan complecși au următoarele expresii $V^{\bar{m}ik} = \partial^k h^{\bar{m}i}$ și $V^{\bar{m}i\bar{k}} = \partial^{\bar{k}} h^{\bar{m}i}$, cu următoarele proprietăți $V^{\bar{m}ik}\zeta_i = 0$, respectiv $V^{\bar{m}i\bar{k}}\bar{\zeta}_{\bar{k}} = 0$.

Utilizând rezultatele din [Al-Mu5] și [C-S], putem să prezentăm următoarele clase speciale de spații Cartan. Un spațiu Cartan complex $(M, \mathcal{C})$ se numește *Kähler-Cartan* dacă $T_{jk}^{*i}\zeta_i = 0$, și *slab Kähler-Cartan* dacă $h^{\bar{p}j}T_{jk}^{*i}\zeta_i\bar{\zeta}_{\bar{p}} = 0$, unde $T_{jk}^{*i} := H_{jk}^i - h_{kj}^i$ este h -torsiunea. În cazul particular, când tensorul metric fundamental depinde numai de poziția z , cele trei clase de Kähler-Cartan coincid.

Definiția 1.3.1. Fie $(M, \mathcal{C})$ un spațiu Cartan complex n -dimensional. $(M, \mathcal{C})$ se numește *Berwald-Cartan* dacă coeficienții H_{jk}^i depind numai de poziția z .

Teorema 1.3.1 ([Al-Mu5]). Fie $(M, \mathcal{C})$ un spațiu Cartan complex n -dimensional. Următoarele afirmații sunt echivalente:

- i) $(M, \mathcal{C})$ este *Berwald-Cartan*;
- ii) N_{ij} este *olomorf* în ζ ;
- iii) $V_{|j}^{\bar{m}ik} = 0$;
- iv) $V_{|\bar{j}}^{\bar{m}ik} = 0$.

Definiția 1.3.2. Fie $(M, \mathcal{C})$ un spațiu Cartan complex n -dimensional. Spațiul $(M, \mathcal{C})$ se numește *tare Berwald-Cartan*, dacă este *Kähler-Cartan* și $\tilde{H}_{jk}^c(z)$, unde $\tilde{H}_{jk}^c = \frac{1}{2}(H_{jk}^i + H_{kj}^i)$.

Teorema 1.3.2 ([Al-Mu5]). Fie $(M, \mathcal{C})$ un spațiu Cartan complex n -dimensional. $(M, \mathcal{C})$ este *tare Berwald-Cartan*, dacă și numai dacă este un spațiu *Berwald-Cartan* cu proprietatea de *slab Kähler-Cartan*.

În cele ce urmează, reamintim definițiile câtorva clase generalizate de spații Cartan.

Definiția 1.3.3. O *metrică Hamilton generalizată* este un d -tensor $\tilde{h}^{\bar{j}k}(z, \zeta)$ de tip $\begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}$, *nedegenerat și hermitian*. Perechea $(M, \tilde{h}^{\bar{j}k})$ se numește *spațiu Hamilton complex generalizat*.

În particular, când $\tilde{h}^{\bar{j}k}$ provine dintr-o funcție hamiltoniană complexă $\tilde{H} : T^*M \rightarrow \mathbb{R}$, adică $\tilde{h}^{\bar{j}i} := \frac{\partial^2 \tilde{H}}{\partial \zeta_i \partial \bar{\zeta}_{\bar{j}}}$, perechea $(M, \tilde{h}^{\bar{j}k})$ se numește *spațiu Hamilton complex*. Un studiu al acestui spațiu este realizat în [Mu1].

Un spațiu Hamilton complex, pentru care hamiltonianul $\tilde{H}(z, \zeta)$ este omogen în raport cu ζ , adică $\tilde{H}(z, \lambda\zeta) = |\lambda|^2 \tilde{H}(z, \zeta)$, $\forall \lambda \in \mathbb{C}$, este un spațiu Cartan complex. Pentru informații suplimentare se poate consulta [Mu1].

Capitolul 2

Structuri hipercomplexe pe spațiul total al unui spațiu Finsler complex

2.1 Structuri hipercomplexe pe spațiul total

Definiția 2.1.1 ([Mu4]). *Structurile geometrice hipercomplexe $\{I, F_1, F_2, F_3 = F_1F_2\}$ cu $F_i^2 = \varepsilon_i I$, $\varepsilon_i \in \{-1, 1, 0\}$, $i = 1, 2, 3$, ce satisfac*

- i) $F_1F_2 + F_2F_1 = \alpha I$, $\alpha \in \mathbb{R}$,
- ii) $F_2F_1 = \delta F_1F_2$, $\delta \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$, $\delta \neq 1$ pentru $F_1^2 = F_2^2 = 0$,

se numesc structuri bipătratice.

Clasificarea algebrelor bipătratice până la un izomorfism, și în consecință a structurilor geometrice corespunzătoare, are loc în următoarele condiții:

Teorema 2.1.1 ([Mu4]). *Singurele algebre bipătratice neizomorfe sunt:*

- i) *quaternionii, antiquaternionii, semiquaternionii, semiantiquaternionii, bitangentă necomutativă;*
- ii) $\mathbb{C} \otimes \mathbb{C}$, $D \otimes D$, $D_0 \otimes D_0$, *Algebra Sobrero, bitangentă.*

Considerând structurile geometrice corespunzătoare se poate enunța:

Teorema 2.1.2 ([Mu4]). *Prezintă importanță doar studiul următoarelor structuri geometrice bipătratică:*

i) $F_1F_2 + F_2F_1 = 0$ cu:

- a) $F_1^2 = F_2^2 = -I$ *quaternionică*;
- b) $F_1^2 = -F_2^2 = -I$ *antiquaternionică*;
- c) $F_1^2 = -I, F_2^2 = 0$ *semiquaternionică*;
- d) $F_1^2 = F_2^2 = 0$ *bitangentă necomutativă*;

ii) $F_1F_2 = F_2F_1$ cu:

- a) $F_1^2 = F_2^2 = -I$ *bicomplexă comutativă*;
- b) $F_1^2 = F_2^2 = I$ *bidublă comutativă*;
- c) $F_1^2 = I, F_2^2 = 0$ *biduală comutativă*;
- d) $F_1^2 = -I, F_2^2 = 0$ ($f^4 + 2f^2 + 1 = 0$) *structură*;
- e) $F_1^2 = F_2^2 = 0, F_1F_2 = \delta F_2F_1, \delta \neq 0$ *bitangentă*.

Propoziția 2.1.1 ([Mu4]). *Dacă F_1 și F_2 definesc o structură bipătratică necomutativă, atunci câmpul $aF_1 + bF_2$, ($a, b \in \mathbb{R}, ab \neq 0$) definește una din structurile hipercomplexe de ordin doi și reciproc.*

2.2 Metrice hipercomplexe generalizate

2.2.1 Lifturi Sasaki generalizate

Fie (M, F) un spațiu Finsler complex de dimensiune complexă n , unde vom considera pe (c.n.c.) Chern-Finsler $N_j^i = g^{\bar{m}i} \frac{\partial g_{l\bar{m}}}{\partial z^j}$, și structura metrică hermitiană G_S pe $T_C(T'M)$ dată de liftul Sasaki (1.1.9) a lui $g_{i\bar{j}}$, $G_S = g_{i\bar{j}} dz^i \otimes d\bar{z}^j + g_{i\bar{j}} \delta\eta^i \otimes \delta\bar{\eta}^j$.

Considerăm o structura metrică Sasaki generalizată G pe $T'M$:

$$G(z, \eta) = g_{i\bar{j}}(z, \eta) dz^i \otimes d\bar{z}^j + a(L) g_{i\bar{j}}(z, \eta) \delta\eta^i \otimes \delta\bar{\eta}^j,$$

unde $a : \text{Im}(L) \subset \mathbb{R}_+ \rightarrow \mathbb{R}_+$.

Fie J_1 structura complexă naturală pe fibratul olomorf și J_2 o altă structură aproape complexă pe $T'M$ definită în felul următor:

$$\begin{aligned} J_1(\delta_k) &= i\delta_k; & J_1(\delta_{\bar{k}}) &= -i\delta_{\bar{k}}; & J_1(\dot{\delta}_k) &= i\dot{\delta}_k; & J_1(\dot{\delta}_{\bar{k}}) &= -i\dot{\delta}_{\bar{k}}; & (2.2.1) \\ J_2(\delta_k) &= \frac{1}{\sqrt{a}}\dot{\delta}_k; & J_2(\delta_{\bar{k}}) &= \frac{1}{\sqrt{a}}\dot{\delta}_{\bar{k}}; & J_2(\dot{\delta}_k) &= -\sqrt{a}\delta_k; & J_2(\dot{\delta}_{\bar{k}}) &= -\sqrt{a}\delta_{\bar{k}}. \end{aligned}$$

Vom nota cu $J_3 := J_1 \circ J_2$ structura obținută prin compunerea celor două structuri definite mai înainte. Au loc următoarele relații:

$$\begin{aligned} J_1^2 &= J_2^2 = -I, & J_3^2 &= I; & (2.2.2) \\ J_1J_2 &= J_2J_1 = J_3; & J_1J_3 &= J_3J_1 = -J_2; & J_2J_3 &= J_3J_2 = -J_1. \end{aligned}$$

Utilizând relațiile (2.2.1), (2.2.2) și noțiunile din Subcapitolul 2.1, respectiv din [Mu3, Mu4], obținem următoarea teoremă:

Teorema 2.2.1. *($T'M, J_1, J_2, J_3$) este o structură bicomplexă comutativă.*

Structura bicomplexă definită de (J_1, J_2, J_3) este integrabilă dacă $N_1 = 0, N_2 = 0$. Cum J_1 este structura naturală complexă, rezultă că este integrabilă, adică: $N_1 = 0$.

Teorema 2.2.2. *Varietatea $(T'M, G, J_2)$ este complexă dacă și numai dacă (M, F) este Kähler, torsiunile $\Theta_{j\bar{k}}^l$ și $\rho_{j\bar{k}}^l$ se anulează, și*

$$a' \left(\frac{\partial L}{\partial \eta^j} \delta_k^l - \frac{\partial L}{\partial \eta^k} \delta_j^l \right) = 0. \quad (2.2.3)$$

Corolarul 2.2.1. *($T'M, G, J_2$) este o varietate complexă dacă și numai dacă (M, F) este un spațiu Berwald complex generalizat, $\Theta_{j\bar{k}}^i = 0$ și $a' (\eta_j \delta_k^l - \eta_k \delta_j^l) = 0$.*

Teorema 2.2.3. *Structura bicomplexă comutativă (J_1, J_2, J_3) este integrabilă dacă și numai dacă (M, F) este un spațiu Berwald complex generalizat, $\Theta_{j\bar{k}}^i = 0$ și $a' (\eta_j \delta_k^l - \eta_k \delta_j^l) = 0$.*

Tripletul (J_1, J_2, J_3) definită în (2.2.2) este o structură hipercomplexă. Mai mult de atât, $(T'M, G, J_1, J_2)$ are o structură aproape hiper-Kähler, conform [O], dacă următoarele condiții se îndeplinesc:

- a) $(T'M, G, J_1, J_2)$ este o varietate aproape hiper-hermitiană;
- b) 4-forma fundamentală Ω este închisă.

Am obținut următoarele rezultate intermediare:

Propoziția 2.2.1. *Varietățile $(T'M, G, J_1)$, $(T'M, G, J_2)$ și $(T'M, G, J_3)$ sunt aproape hermitiene, altfel spus $G(J_m X, J_m Y) = G(X, Y)$, $\forall X, Y$, $m = 1, 2, 3$.*

Construim 4– forma fundamentală Ω :

$$\Omega = \phi_1 \wedge \phi_1 + \phi_2 \wedge \phi_2 + \phi_3 \wedge \phi_3,$$

unde $\phi_k(X, Y) = G(X, J_k Y)$ cu $k = 1, 2, 3$.

Expresiile lui ϕ_1 și ϕ_2 în reperul local adaptat sunt:

$$\phi_1(z, \eta) = -i g_{j\bar{k}} dz^i \wedge d\bar{z}^j - ia(L) g_{j\bar{k}} \delta\eta^j \wedge \delta\bar{\eta}^k. \quad (2.2.4)$$

$$\phi_2(z, \eta) = -\sqrt{a(L)} g_{j\bar{k}} dz^j \wedge \delta\bar{\eta}^k + \sqrt{a(L)} g_{j\bar{k}} \delta\eta^j \wedge d\bar{z}^k. \quad (2.2.5)$$

Teorema 2.2.4. *Varietatea $(T'M, G, J_1)$ este Kähler dacă și numai dacă:*

$$\begin{aligned} \delta_i g_{j\bar{k}} &= \delta_j g_{i\bar{k}}, & (2.2.6) \\ a'(L) = 0 &\Leftrightarrow a(L) = c \in \mathbb{R}, \\ g^{\bar{i}i} \dot{\partial}_i g_{j\bar{k}} &= a \delta_j (\overline{N_k^l}), \end{aligned}$$

și conjugatele.

Teorema 2.2.5. *Varietatea aproape complexă $(T'M, G, J_2)$ este aproape Kähler dacă și numai dacă următoarele condiții sunt îndeplinite:*

$$a = 0 \text{ și } \dot{\partial}_i g_{j\bar{k}} = 0;$$

sau

$$\delta_i g_{j\bar{k}} = \delta_j g_{i\bar{k}}, \Theta_{i\bar{h}}^{\bar{k}} = 0, L_{ki}^l g_{l\bar{j}} = -\dot{\partial}_k (N_j^{\bar{l}}) g_{i\bar{l}}, \frac{a'}{2a} (\dot{\partial}_i L) g_{j\bar{k}} = -\dot{\partial}_i g_{j\bar{k}},$$

și conjugatele lor.

Teorema 2.2.6. *Varietatea $(T'M, G, J_2)$ este Kähler dacă și numai dacă următoarele condiții sunt îndeplinite:*

$$a = 0 \text{ și } G \text{ este pur hermitiană};$$

sau

$$L_{ki}^l g_{l\bar{j}} = 0, \frac{a'}{2a} (\dot{\partial}_i L) g_{j\bar{k}} = -\dot{\partial}_i g_{j\bar{k}},$$

și conjugatele lor.

Corolarul 2.2.2. Structura $(T'M, G, J_1, J_2, J_3)$ este hiper-Kähler dacă și numai dacă (M, F) este o varietate Berwald complexă, $\Theta_{j\bar{k}}^i = 0$, $a' = 0$, G este pur hermitiană, și una din următoarele condiții este satisfăcută:

i) $a = 0$,

ii) $L_{ki}^l g_{l\bar{j}} = 0$.

În continuare vrem să evidențiem conexiuni liniare compatibile cu o structură bi-complexă comutativă.

Definiția 2.2.1. O conexiune liniară D pe $T'M$ se numește metrică bicomplexă comutativă în raport cu metrica G și cu structura bicomplexă comutativă (J_1, J_2, J_3) dacă:

$$DJ_i = 0, \quad i = 1, 2, 3; \quad \text{și} \quad DG = 0.$$

Familia generală a conexiunilor liniare D compatibilă cu o metrică G , conform [Mu3], este $D_X Y = \check{D}_X Y + \frac{1}{2}g^{-1}(\check{D}_X g)_Y$, unde $\check{D}$ este o conexiune liniară arbitrară.

Considerăm următoarele transformări de conexiune:

$$\begin{aligned} \check{D}_X Y \xrightarrow{T_1} D_X^1 Y &= \check{D}_X Y + \frac{1}{2}J_1 \check{D}_X (J_1 Y), \\ \check{D}_X Y \xrightarrow{T_2} D_X^2 Y &= \check{D}_X Y + \frac{1}{2}J_2 \check{D}_X (J_2 Y), \\ \check{D}_X Y \xrightarrow{T_3} D_X^3 Y &= \check{D}_X Y - \frac{1}{2}J_3 \check{D}_X (J_3 Y), \\ \check{D}_X Y \xrightarrow{T_4} D_X^4 Y &= \check{D}_X Y + \frac{1}{2}(\check{D}_X g)_Y, \end{aligned}$$

unde $(\check{D}_X g)_Y$ este o 1-formă definită în felul următor: $(\check{D}_X g)_Y Z = (\check{D}_X g)(Y, Z)$. În mod clar $D_X^i J_i = 0$, $i = 1, 2, 3$, $X \in T_C(T'M)$.

Teorema 2.2.7. Conexiunea liniară

$$D_X Y = (\check{D}D^4)_X Y, \quad X, Y \in T_C(T'M)$$

sau echivalent

$$\begin{aligned} D_X Y &= \frac{1}{4} \{ \check{D}_X Y - J_1(\check{D}_X J_1 Y) - J_2(\check{D}_X J_2 Y) + J_3(\check{D}_X J_3 Y) \} + \quad (2.2.7) \\ &+ \frac{1}{8} \{ G^{-1}(\check{D}_X G)_Y - G^{-1}J_1(\check{D}_X G)_{J_1 Y} - G^{-1}J_2(\check{D}_X G)_{J_2 Y} + \\ &+ G^{-1}J_3(\check{D}_X G)_{J_3 Y} \} \end{aligned}$$

este o conexiune metrică comutativ bicomplexă, unde $\check{D}$ este o conexiune arbitrară pe $T'M$.

Teorema 2.2.8. *Dacă ∇ este conexiunea Levi-Civita definită de metrica G , atunci conexiunea*

$$\hat{D}_X Y = \frac{1}{4} \{ \nabla_X Y - J_1(\nabla_X J_1 Y) - J_2(\nabla_X J_2 Y) + J_3(\nabla_X J_3 Y) \} \quad (2.2.8)$$

are următoarele proprietăți:

- a) $\hat{D}_X G = 0, \hat{D}_X J_i = 0, i = 1, 2, 3, X \in T_C(T'M);$
- b) $\hat{D}$ este unic determinată de structura bicomplexă comutativă.

Expresiile locale a conexiunii $\hat{D}$ sunt:

$$\begin{aligned} \hat{D}_{\delta_k} \delta_j &= \frac{1}{2} \left(\frac{1}{2} g^{\bar{m}i} \left(\frac{\delta g_{j\bar{m}}}{\delta z^k} + \frac{\delta g_{k\bar{m}}}{\delta z^j} \right) + g^{\bar{l}i} \delta_k g_{j\bar{l}} \right) \delta_i + \frac{1}{4a} g^{\bar{l}i} (\delta_{\bar{j}} g_{k\bar{l}} - \delta_{\bar{l}} g_{k\bar{j}}) \dot{\delta}_i \\ \hat{D}_{\delta_k} \dot{\delta}_j &= \frac{1}{4} g^{\bar{l}i} (g_{j\bar{h}} \delta_k \bar{N}_l^{\bar{h}} + \dot{\delta}_j g_{k\bar{l}}) \delta_i + \frac{1}{2} \left(g^{\bar{l}i} \delta_k g_{j\bar{l}} + \frac{1}{2} g^{\bar{m}i} \left(\frac{\delta g_{j\bar{m}}}{\delta z^k} + \frac{\delta g_{k\bar{m}}}{\delta z^j} \right) \right) \dot{\delta}_i \\ \hat{D}_{\delta_k} \delta_{\bar{j}} &= \frac{1}{4} g^{\bar{l}i} (\delta_{\bar{j}} g_{k\bar{l}} - \delta_{\bar{l}} g_{k\bar{j}}) \delta_i + \frac{1}{4} \left(\frac{1}{a} g^{\bar{l}i} (g_{h\bar{j}} \delta_{\bar{l}} N_k^h - \dot{\delta}_{\bar{j}} g_{k\bar{l}}) + g^{\bar{l}i} (g_{h\bar{l}} \delta_{\bar{j}} N_k^h - \dot{\delta}_{\bar{l}} g_{k\bar{j}}) \right) \dot{\delta}_i + \\ &\quad + \frac{1}{4} g^{\bar{l}i} (\delta_k g_{l\bar{j}} - \delta_l g_{k\bar{j}}) \delta_{\bar{i}} - \frac{1}{4} g^{\bar{l}i} (g_{l\bar{h}} \delta_k \bar{N}_j^{\bar{h}} - \dot{\delta}_l g_{k\bar{j}}) \dot{\delta}_{\bar{i}} \\ \hat{D}_{\delta_k} \dot{\delta}_{\bar{j}} &= \frac{1}{2} \left(\frac{a}{2} g^{\bar{l}i} (g_{l\bar{h}} \delta_k \bar{N}_j^{\bar{h}} + \dot{\delta}_j g_{k\bar{j}}) - \frac{1}{2} g^{\bar{l}i} (g_{h\bar{j}} \delta_{\bar{l}} N_l^h - \dot{\delta}_{\bar{j}} g_{k\bar{l}}) \right) \delta_i + \\ &\quad + \frac{1}{4} g^{\bar{l}i} (\delta_k g_{j\bar{l}} - \delta_{\bar{l}} g_{j\bar{k}}) \dot{\delta}_{\bar{i}} \\ \hat{D}_{\dot{\delta}_k} \delta_j &= \frac{1}{4} \left(g^{\bar{l}i} (g_{k\bar{h}} \delta_j \bar{N}_l^{\bar{h}} + \dot{\delta}_j g_{j\bar{l}}) + g^{\bar{m}i} \left(\frac{\partial g_{j\bar{m}}}{\partial \eta^k} + \frac{\partial g_{k\bar{m}}}{\partial \eta^j} \right) - \frac{a'}{a} \frac{\partial L}{\partial \eta^k} \delta_j^i \right) \delta_i - \\ &\quad - \frac{1}{2} g^{\bar{l}i} \dot{\delta}_k g_{j\bar{h}} \bar{N}_l^{\bar{h}} \dot{\delta}_i \\ \hat{D}_{\dot{\delta}_k} \dot{\delta}_j &= \frac{1}{2} \left(g^{\bar{l}i} \dot{\delta}_k g_{j\bar{h}} \bar{N}_l^{\bar{h}} + \frac{1}{2} g^{\bar{l}i} (g_{k\bar{h}} \delta_j \bar{N}_l^{\bar{h}} + \dot{\delta}_k g_{j\bar{l}}) \right) \delta_i + \frac{1}{4} \left(g^{\bar{m}i} \left(\frac{\partial g_{j\bar{m}}}{\partial \eta^k} + \frac{\partial g_{k\bar{m}}}{\partial \eta^j} \right) + \right. \\ &\quad \left. + \frac{a'}{a} \frac{\partial L}{\partial \eta^k} \delta_j^i \right) \dot{\delta}_i \\ \hat{D}_{\dot{\delta}_k} \delta_{\bar{j}} &= -\frac{1}{4} g^{\bar{l}i} (g_{j\bar{h}} \delta_l \bar{N}_k^{\bar{h}} - \dot{\delta}_j g_{l\bar{k}}) \delta_{\bar{i}} - \frac{1}{2} \dot{\delta}_k \bar{N}_j^{\bar{i}} \dot{\delta}_{\bar{i}} \\ \hat{D}_{\dot{\delta}_k} \dot{\delta}_{\bar{j}} &= \frac{a}{2} \dot{\delta}_k \bar{N}_j^{\bar{i}} \delta_{\bar{i}} + \frac{1}{2} \left(-\frac{1}{2} g^{\bar{l}i} (g_{k\bar{h}} \delta_l \bar{N}_k^{\bar{h}} - \partial_k g_{l\bar{j}}) + \frac{a'}{2a} \frac{\partial L}{\partial \eta^k} \delta_{\bar{j}}^{\bar{i}} \right) \dot{\delta}_{\bar{i}}. \end{aligned}$$

2.2.2 Conexiunea Levi-Civita și metrica pur hermitiană

În lucrările [Al-Mu1, Al-Mu2] sunt studiate ecuațiile Einstein pentru câmpul slab gravitațional și pentru versiunea complexă a metricii Schwarzschild. Acest studiu se bazează pe scrierea ecuațiilor Einstein complexe pentru aceste metrici în raport cu conexiunea Chern-Finsler, care este o conexiune metrică cu torsiune nenulă. Această teorie se poate aplica dacă sunt impuse câteva restricții, numite legi de conservare, deoarece conexiunea utilizată are torsiunea nenulă.

O teorie alternativă la aceasta este prezentată în cele ce urmează. Extindem structura metrică a câmpului slab gravitațional la una de pe fibratul olomorf tangent $T'M$ al unei varietăți complexe M . Apoi considerăm conexiunea Levi-Civita, (care este metrică și fără torsiune), asociată acestei metrici liftate. Din acest motiv ecuațiile Einstein în raport cu conexiunea Levi-Civita păstrează forma lor clasică. În cazul particular al spațiului vid, ecuațiile Einstein complexe se reduc la anularea tensorului Ricci complex. De fapt, ideea pare simplă, dar prima problemă este găsierea liftului potrivit. Apoi problematica este scrierea curburii și a tensorilor Ricci pe $T'M$. Pentru aceasta ne întoarcem la reperul adaptat al conexiunii Chern-Finsler, și exprimăm totul în aceste repere adaptate complexe. O idee similară a fost aplicată de M. Anastasiei și H. Shimada, [An-Sh2]. În final, propunem rezolvarea acestor ecuații Einstein complexe, pentru cazul particular al metricii slab gravitaționale.

Considerăm un spațiu Finsler complex (M, F) , unde M este o varietate complexă de dimensiune n . Pe $T_C(T'M)$ coordonatele în hărțile locale vor fi notate cu $u = (z^k, \eta^a)$, $k, a = 1, \dots, n$. De-a lungul acestui capitol, indicii $i, j, k, \dots$ și $a, b, c, \dots$ merg de la $\{1, \dots, n\}$, de unde cei din al doilea grup notează obiecte geometrice în fibrele verticale locale a fibratului tangent olomorf.

Fie N o (c.n.c) pe $T'M$. Se numește h -metrică pe $T'M$ un d -tensor $h\mathcal{G} = g_{j\bar{k}}(z, \eta) dz^j \otimes d\bar{z}^k$, cu $g_{j\bar{k}}(z, \eta) = \overline{g_{k\bar{j}}(z, \eta)}$, $\det \|g_{j\bar{k}}(z, \eta)\| \neq 0$. O v -metrică pe $T'M$ este un d -tensor $v\mathcal{G} = h_{a\bar{b}}(z, \eta) \delta\eta^a \otimes \delta\bar{\eta}^b$, cu $h_{a\bar{b}}(z, \eta) = \overline{h_{b\bar{a}}(z, \eta)}$, $\det \|h_{a\bar{b}}(z, \eta)\| \neq 0$. De aici găsim noțiunea de (h, v) -metrică pe $T'M$, care este un câmp tensorial $\mathcal{G} = h\mathcal{G} + v\mathcal{G}$. Deci, această metrică poate fi scrisă în felul următor:

$$\mathcal{G}(z, \eta) = g_{j\bar{k}}(z, \eta) dz^j \otimes d\bar{z}^k + h_{a\bar{b}}(z, \eta) \delta\eta^a \otimes \delta\bar{\eta}^b. \quad (2.2.9)$$

Notăm liftul Sasaki din (1.1.9) cu

$$G_S = g_{j\bar{k}} dz^j \otimes d\bar{z}^k + \delta_a^j \delta_b^{\bar{k}} g_{j\bar{k}}(z, \eta) \delta\eta^a \otimes \delta\bar{\eta}^b. \quad (2.2.10)$$

Introducem o generalizare a liftului (2.2.10), care pe rândul lui va fi o (h, v) -metrică

pe $T_C(T'M)$:

$$G(z, \eta) = g_{j\bar{k}}(z, \eta) dz^j \otimes d\bar{z}^k + h_{a\bar{b}}(z, \eta) \delta\eta^a \otimes \delta\bar{\eta}^b, \quad (2.2.11)$$

unde $g_{j\bar{k}}$ este tensorul fundamental a spațiului Finsler complex (M, F) , și $h_{a\bar{b}}$ un d -tensor arbitrar de tip $(0, 2)$.

Rezultate din acest capitol aparțin autorului, și sunt prezentate în lucrarea [Sz4].

Pornind de la definiția standardă a unei conexiuni liniare complexe pe varietatea $T'M$, o (c.l.c) ∇ poate fi descompusă în suma $\nabla = \nabla' + \nabla''$, unde $\nabla' : \Gamma(T_C(T'M)) \rightarrow \Gamma(T_C(T'M) \otimes T'(T'^*M))$ și $\nabla'' : \Gamma(T_C(T'M)) \rightarrow \Gamma(T_C(T'M) \otimes T''(T''^*M))$, care pot fi descompuse în

$$\nabla' = \nabla'^h + \nabla'^v \text{ și } \nabla'' = \nabla''^h + \nabla''^v.$$

Dorim să determinăm o conexiune simetrică ∇ cu $\nabla G = 0$.

Teorema 2.2.9. *Varietatea hermitiană $(T'M, G)$ admite o unică (c.l.c), care este simetrică și metrică în raport cu G , dată de (2.2.9). Aceasta se numește conexiunea Levi-Civita de pe $T'M$, având coeficienți locali nenuli exprimați în reperul adaptat $\{\delta_k, \dot{\partial}_a, \delta_{\bar{k}}, \dot{\partial}_{\bar{a}}\}$ prin:*

$$\begin{aligned} L_{jk}^1 &= \frac{1}{2} g^{\bar{l}i} (\delta_k g_{j\bar{l}} + \delta_j g_{k\bar{l}}); & D_{jk}^2 &= -D_{k\bar{j}}^4 = \frac{1}{2} [\delta_{\bar{j}} N_k^c - h^{\bar{d}c} (\dot{\partial}_{\bar{d}} g_{k\bar{j}})]; \\ L_{ak}^2 &= \frac{1}{2} [h^{\bar{d}c} (\delta_k h_{a\bar{d}}) + \dot{\partial}_a N_k^c]; & E_{ak}^2 &= \frac{1}{2} h^{\bar{d}c} [(\dot{\partial}_{\bar{a}} N_k^e) h_{e\bar{d}} - (\dot{\partial}_{\bar{d}} N_k^e) h_{e\bar{a}}]; \\ L_{j\bar{k}}^3 &= D_{k\bar{j}}^1 = \frac{1}{2} g^{\bar{l}i} (\delta_{\bar{k}} g_{j\bar{l}} - \delta_{\bar{l}} g_{j\bar{k}}); & F_{j\bar{b}}^2 &= \frac{1}{2} [h^{\bar{d}c} (\delta_j h_{a\bar{d}}) - \dot{\partial}_a N_j^c]; \\ L_{a\bar{k}}^4 &= H_{k\bar{a}}^2 = \frac{1}{2} h^{\bar{d}c} [\delta_{\bar{k}} h_{a\bar{d}} - (\dot{\partial}_{\bar{d}} N_{\bar{k}}^e) h_{a\bar{e}}]; & G_{ab}^1 &= \frac{1}{2} g^{\bar{l}i} [(\dot{\partial}_{\bar{b}} N_{\bar{l}}^d) h_{a\bar{d}} + (\dot{\partial}_a N_{\bar{l}}^d) h_{b\bar{d}}]; \\ C_{ka}^1 &= B_{ak}^1 = \frac{1}{2} g^{\bar{l}i} [\dot{\partial}_a g_{k\bar{l}} + (\delta_k N_{\bar{l}}^d) h_{a\bar{d}}]; & H_{j\bar{b}}^4 &= -\frac{1}{2} h^{\bar{d}c} [(\dot{\partial}_{\bar{d}} N_j^e) h_{e\bar{b}} + (\dot{\partial}_{\bar{b}} N_j^e) h_{e\bar{d}}]; \\ C_{ab}^2 &= \frac{1}{2} h^{\bar{d}c} (\dot{\partial}_b h_{a\bar{d}} + \dot{\partial}_a h_{b\bar{d}}); & M_{ab}^1 &= M_{b\bar{a}}^3 = \frac{1}{2} g^{\bar{l}i} [(\dot{\partial}_{\bar{a}} N_{\bar{l}}^d) h_{b\bar{d}} - \delta_{\bar{l}} h_{b\bar{a}}]; \\ & & C_{j\bar{b}}^3 &= E_{a\bar{j}}^1 = \frac{1}{2} g^{\bar{l}i} [\dot{\partial}_{\bar{b}} g_{j\bar{l}} - (\delta_{\bar{l}} N_j^d) h_{a\bar{b}}]; \\ & & C_{a\bar{b}}^4 &= M_{ba}^2 = \frac{1}{2} h^{\bar{d}c} (\dot{\partial}_{\bar{b}} h_{a\bar{d}} - \dot{\partial}_{\bar{d}} h_{a\bar{b}}), \end{aligned} \quad (2.2.12)$$

și conjugatele.

Această conexiune nu e nici h – nici v –metrică.

Ca să studiem conexiunea Levi-Civita, putem să considerăm o conexiune similară, care ne ajută să exprimăm mai ușor proprietățile lui ∇ . Într-adevăr, fie $\tilde{D}$ o d – (c.l.c.) pe $T_C(T'M)$:

$$\begin{aligned} \tilde{D}_{\delta_k} \delta_j &= L_{jk}^1 \delta_i; & \tilde{D}_{\delta_k} \dot{\partial}_a &= L_{ak}^2 \dot{\partial}_d; & \tilde{D}_{\delta_k} \delta_{\bar{j}} &= L_{\bar{j}k}^3 \delta_{\bar{i}}; & \tilde{D}_{\delta_k} \dot{\partial}_{\bar{a}} &= L_{\bar{a}k}^4 \dot{\partial}_{\bar{d}} \end{aligned} \quad (2.2.13)$$

$$\begin{aligned} \tilde{D}_{\dot{\partial}_a} \delta_j &= C_{ja}^1 \delta_i; & \tilde{D}_{\dot{\partial}_b} \dot{\partial}_a &= C_{ab}^2 \dot{\partial}_d; & \tilde{D}_{\dot{\partial}_a} \delta_{\bar{j}} &= C_{\bar{j}a}^3 \delta_{\bar{i}}; & \tilde{D}_{\dot{\partial}_b} \dot{\partial}_{\bar{a}} &= C_{\bar{a}b}^4 \dot{\partial}_{\bar{d}} \end{aligned}$$

și conjugatele lor, unde coeficienții locali ai conexiunii Levi-Civita sunt exprimați în (2.2.12).

Această d – (c.l.c.) este metrică în raport cu G , adică $g_{j\bar{k}|m} = g_{j\bar{k}|d} = g_{j\bar{k}|\bar{m}} = g_{j\bar{k}|\bar{d}} = 0$, $h_{a\bar{b}|m} = h_{a\bar{b}|d} = h_{a\bar{b}|\bar{m}} = h_{a\bar{b}|\bar{d}} = 0$, unde cu " $|$ ", " $|$ ", " $|$ ", " $|$ " sunt notate h –, v –, $\bar{h}$ – și $\bar{v}$ –derivatele covariante în raport cu $\tilde{D}$.

Propoziția 2.2.2. Componentele nenule a torsiunii a d – (c.l.c.) $\tilde{D}$ sunt

$$\begin{aligned} h\tilde{\mathbb{T}}(\delta_{\bar{k}}, \delta_j) &= \tilde{\tau}_{j\bar{k}}^i \delta_i; & v\tilde{\mathbb{T}}(\delta_{\bar{k}}, \delta_j) &= \tilde{\Theta}_{j\bar{k}}^d \dot{\partial}_d; & h\tilde{\mathbb{T}}(\dot{\partial}_{\bar{a}}, \delta_j) &= \tilde{\Upsilon}_{j\bar{a}}^i \delta_i; & h\tilde{\mathbb{T}}(\dot{\partial}_{\bar{a}}, \delta_j) &= \tilde{Q}_{ja}^i \delta_i; \\ v\tilde{\mathbb{T}}(\dot{\partial}_{\bar{b}}, \dot{\partial}_a) &= \tilde{\chi}_{\bar{a}\bar{b}}^d \dot{\partial}_d; & v\tilde{\mathbb{T}}(\dot{\partial}_{\bar{a}}, \delta_j) &= \tilde{\rho}_{j\bar{a}}^d \dot{\partial}_d; & v\tilde{\mathbb{T}}(\delta_{\bar{k}}, \dot{\partial}_a) &= \tilde{\Sigma}_{\bar{a}\bar{k}}^d \dot{\partial}_d; & v\tilde{\mathbb{T}}(\dot{\partial}_{\bar{a}}, \delta_j) &= \tilde{P}_{ja}^d \dot{\partial}_d; \end{aligned}$$

și conjugatele, unde

$$\begin{aligned} \tilde{\tau}_{j\bar{k}}^i &= L_{j\bar{k}}^3; & \tilde{\Theta}_{j\bar{k}}^d &= \delta_{\bar{k}} N_j^d; & \tilde{\Upsilon}_{j\bar{a}}^i &= C_{j\bar{a}}^3; & \tilde{Q}_{ja}^i &= C_{ja}^1; \\ \tilde{\chi}_{\bar{a}\bar{b}}^d &= C_{\bar{a}\bar{b}}^4; & \tilde{\rho}_{j\bar{a}}^d &= \dot{\partial}_{\bar{a}} N_j^d; & \tilde{\Sigma}_{\bar{b}\bar{j}}^d &= L_{\bar{b}\bar{j}}^4; & \tilde{P}_{ja}^d &= \dot{\partial}_{\bar{b}} N_j^d - L_{j\bar{b}}^2. \end{aligned} \quad (2.2.14)$$

Curbura lui $\tilde{D}$ are douăzeci componente (vezi p.44 din [Mu1])

$$\begin{aligned} \tilde{R}_{jkh}^i &= \mathcal{A}_{hk} \{ \delta_h L_{jk}^1 + L_{jk}^1 L_{mh}^1 \}; \\ \tilde{R}_{\bar{j}kh}^{\bar{i}} &= \mathcal{A}_{hk} \{ \delta_h L_{\bar{j}k}^3 + L_{\bar{j}k}^3 L_{\bar{m}h}^3 \}; \\ \tilde{R}_{j\bar{k}h}^i &= \delta_h L_{j\bar{k}}^3 - \delta_{\bar{k}} L_{jh}^1 + L_{j\bar{k}}^3 L_{mh}^1 - L_{m\bar{k}}^3 L_{jh}^1 + (\delta_h N_{\bar{k}}^{\bar{e}}) C_{j\bar{e}}^3 - (\delta_{\bar{k}} N_h^e) C_{j\bar{e}}^1; \\ \tilde{\Omega}_{akh}^d &= \mathcal{A}_{hk} \{ \delta_h L_{ak}^2 + L_{ak}^2 L_{eh}^2 \}; \\ \tilde{\Omega}_{\bar{a}kh}^{\bar{d}} &= \mathcal{A}_{hk} \{ \delta_h L_{\bar{a}k}^4 + L_{\bar{a}k}^4 L_{\bar{e}h}^4 \}; \\ \tilde{\Omega}_{\bar{a}kh}^d &= \delta_h L_{\bar{a}k}^4 - \delta_{\bar{k}} L_{ah}^2 + L_{\bar{a}k}^4 L_{eh}^2 - L_{e\bar{k}}^4 L_{ah}^2 + (\delta_h N_{\bar{k}}^{\bar{e}}) C_{\bar{a}\bar{e}}^4 - (\delta_{\bar{k}} N_h^e) C_{\bar{a}\bar{e}}^2; \end{aligned} \quad (2.2.15)$$

$$\begin{aligned}
 \tilde{\Pi}_{jkc}^i &= \dot{\partial}_c L_{jk}^1 - \delta_k C_{jc}^1 + L_{jk}^m C_{mc}^1 - L_{mk}^i C_{jc}^1 + (\dot{\partial}_c N_k^e) C_{ej}^1; \\
 \tilde{\Pi}_{jkc}^{\bar{i}} &= \dot{\partial}_c L_{jk}^3 - \delta_k C_{jc}^3 + L_{jk}^m C_{mc}^3 - L_{mk}^{\bar{i}} C_{jc}^3 + (\dot{\partial}_c N_k^e) C_{ej}^3; \\
 \tilde{\Pi}_{j\bar{k}c}^i &= \dot{\partial}_c L_{j\bar{k}}^3 - \delta_{\bar{k}} C_{jc}^1 + L_{j\bar{k}}^m C_{mc}^1 - L_{m\bar{k}}^i C_{jc}^m + (\dot{\partial}_c N_{\bar{k}}^e) C_{j\bar{e}}^1; \\
 \tilde{P}_{akc}^d &= \dot{\partial}_c L_{ak}^2 - \delta_k C_{ac}^2 + L_{ak}^e C_{ec}^2 - L_{ek}^d C_{ac}^2 + (\dot{\partial}_c N_k^e) C_{ae}^d; \\
 \tilde{P}_{\bar{a}kc}^{\bar{d}} &= \dot{\partial}_c L_{\bar{a}k}^4 - \delta_k C_{ac}^4 + L_{\bar{a}k}^e C_{ec}^{\bar{d}} - L_{\bar{e}k}^{\bar{d}} C_{ac}^e + (\dot{\partial}_c N_k^e) C_{\bar{a}e}^{\bar{d}}; \\
 \tilde{P}_{\bar{a}k\bar{c}}^{\bar{d}} &= \dot{\partial}_c L_{\bar{a}\bar{k}}^4 - \delta_{\bar{k}} C_{ac}^2 + L_{\bar{a}\bar{k}}^e C_{ec}^{\bar{d}} - L_{\bar{e}\bar{k}}^{\bar{d}} C_{ac}^e + (\dot{\partial}_c N_{\bar{k}}^e) C_{\bar{a}e}^{\bar{d}}; \\
 \tilde{\Theta}_{j\bar{b}h}^i &= \delta_h C_{j\bar{b}}^i - \dot{\partial}_{\bar{b}} L_{jh}^i + C_{j\bar{b}}^m L_{mh}^i - C_{m\bar{b}}^i L_{jh}^m - (\dot{\partial}_{\bar{b}} N_h^e) C_{je}^i; \\
 \tilde{Q}_{ab\bar{h}}^d &= \delta_h C_{ab}^4 - \dot{\partial}_{\bar{b}} L_{ah}^2 + C_{ab}^e L_{eh}^d - C_{e\bar{b}}^d L_{ah}^e - (\dot{\partial}_{\bar{b}} N_h^e) C_{je}^d; \\
 \tilde{\Xi}_{jbc}^i &= \mathcal{A}_{cb} \{ \dot{\partial}_c C_{jb}^1 + C_{jb}^m C_{mc}^1 \}; \\
 \tilde{\Xi}_{j\bar{b}c}^{\bar{i}} &= \mathcal{A}_{cb} \{ \dot{\partial}_c C_{j\bar{b}}^3 + C_{j\bar{b}}^m C_{m\bar{c}}^3 \}; \\
 \tilde{\Xi}_{j\bar{b}c}^i &= \dot{\partial}_c C_{j\bar{b}}^3 - \dot{\partial}_{\bar{b}} C_{jc}^1 + C_{j\bar{b}}^m C_{mc}^1 - C_{m\bar{b}}^i C_{jc}^m; \\
 \tilde{S}_{abc}^d &= \mathcal{A}_{cb} \{ \dot{\partial}_c C_{ab}^2 + C_{ab}^e C_{ec}^d \}; \\
 \tilde{S}_{\bar{a}bc}^{\bar{d}} &= \mathcal{A}_{cb} \{ \dot{\partial}_c C_{\bar{a}b}^4 + C_{\bar{a}b}^e C_{ec}^{\bar{d}} \}; \\
 \tilde{S}_{\bar{a}bc}^d &= \dot{\partial}_c C_{\bar{a}b}^4 - \dot{\partial}_{\bar{b}} C_{ac}^2 + C_{\bar{a}b}^e C_{ec}^d - C_{e\bar{b}}^d C_{ac}^e.
 \end{aligned}$$

Obiectele geometrice asociate lui G sunt în general complicate. Câteva simplificări apar când alegem cazuri particulare pentru $g_{j\bar{k}}$ și pentru $h_{a\bar{b}}$. Aici ne rezumăm la o analiză mai detaliată a cazului particular al liftului G din (2.2.11):

$$G_H(z, \eta) = g_{j\bar{k}}(z) dz^j \otimes d\bar{z}^k + h_{a\bar{b}}(z) \delta\eta^a \otimes \delta\bar{\eta}^b. \quad (2.2.16)$$

Propoziția 2.2.3. *Conexiunea Levi-Civita a metricii (2.2.16) este dată de următorii coe-*

ficienți nenuli

$$\begin{aligned}
 L_{jk}^1 &= \frac{1}{2}g^{\bar{l}i}(\partial_k g_{j\bar{l}} + \partial_j g_{k\bar{l}}); \\
 L_{ak}^c &= \frac{1}{2}[h^{\bar{d}c}(\partial_k h_{a\bar{d}}) + \dot{\partial}_a N_k^c]; \\
 L_{j\bar{k}}^3 &= D_{kj}^1 = \frac{1}{2}g^{\bar{l}i}(\partial_{\bar{k}} g_{j\bar{l}} - \partial_{\bar{l}} g_{j\bar{k}}); \\
 L_{a\bar{k}}^4 &= H_{ka}^c = \frac{1}{2}h^{\bar{d}c}[\partial_{\bar{k}} h_{a\bar{d}} - (\dot{\partial}_{\bar{d}} N_{\bar{k}}^{\bar{e}})h_{a\bar{e}}]; \\
 F_{jb}^c &= \frac{1}{2}[h^{\bar{d}c}(\partial_j h_{a\bar{d}}) - \dot{\partial}_a N_j^c]; \\
 M_{ab}^1 &= M_{b\bar{a}}^3 = \frac{1}{2}g^{\bar{l}i}[(\dot{\partial}_{\bar{a}} N_{\bar{l}}^{\bar{d}})h_{b\bar{d}} - \partial_{\bar{l}} h_{b\bar{a}}],
 \end{aligned} \tag{2.2.17}$$

unde $\partial_k = \frac{\partial}{\partial z^k}$.

Curvura $d - (c.l.c.) \tilde{D}$ din (2.2.13) se reduce la

$$\begin{aligned}
 \tilde{R}_{jkh}^i &= \mathcal{A}_{hk}\{\partial_h L_{jk}^i + L_{jk}^m L_{mh}^i\}; \\
 \tilde{R}_{\bar{j}kh}^{\bar{i}} &= \mathcal{A}_{hk}\{\partial_h L_{\bar{j}k}^{\bar{i}} + L_{\bar{j}k}^{\bar{m}} L_{\bar{m}h}^{\bar{i}}\}; \\
 \tilde{R}_{j\bar{k}h}^i &= \partial_h L_{j\bar{k}}^i - \partial_{\bar{k}} L_{jh}^i + L_{j\bar{k}}^m L_{mh}^i - L_{m\bar{k}}^3 L_{jh}^m; \\
 \tilde{\Omega}_{akh}^d &= \mathcal{A}_{hk}\{\partial_h L_{ak}^i + L_{ak}^e L_{eh}^d\}; \\
 \tilde{\Omega}_{\bar{a}kh}^{\bar{d}} &= \mathcal{A}_{hk}\{\partial_h L_{\bar{a}k}^{\bar{d}} + L_{\bar{a}k}^{\bar{e}} L_{\bar{e}h}^{\bar{d}}\}; \\
 \tilde{\Omega}_{a\bar{k}h}^d &= \partial_h L_{a\bar{k}}^d - \partial_{\bar{k}} L_{ah}^d + L_{a\bar{k}}^e L_{eh}^d - L_{e\bar{k}}^d L_{ah}^e.
 \end{aligned} \tag{2.2.18}$$

Fie $\mathbb{K}$ câmpul tensorial de curbură a conexiunii Levi-Civita ∇ . Vom nota componentele lui cu aceleași litere ca în Aldea, [Al2], indexați cu două tipuri de indici. Din șaizeci de componente ale curburii, numai 21 vor fi nenule:

Propoziția 2.2.4. Fie $\tilde{D} d - (c.l.c.)$ pe $T_C(T'M)$, cu coeficienții locali exprimați în (2.2.17). În raport cu reperul adaptat asociat (c.n.c) Chern-Finsler, coeficienții locali nenuli ai curburii a conexiunii Levi-Civita pe $(T'M, G_H)$ sunt

$$\begin{aligned}
 R_{jkh}^i &= \tilde{R}_{jkh}^i; \\
 R_{jkh}^i &= \mathcal{A}_{hk}\{L_{k\bar{j}|h}^i + L_{kh}^m L_{m\bar{j}}^i\}; \\
 R_{\bar{j}kh}^i &= \tilde{R}_{\bar{j}kh}^i; \\
 R_{j\bar{k}h}^i &= \tilde{R}_{j\bar{k}h}^i + L_{j\bar{k}}^m L_{mh}^i - L_{jh}^m L_{m\bar{k}}^i + L_{\bar{k}j}^m L_{hm}^i; \\
 R_{\bar{j}\bar{k}h}^i &= L_{\bar{k}j|h}^i + L_{m\bar{k}}^i L_{jh}^m; \\
 \Omega_{akh}^d &= \tilde{\Omega}_{akh}^d; \\
 \Omega_{a\bar{k}h}^d &= \tilde{\Omega}_{a\bar{k}h}^d; \\
 \Pi_{jkc}^d &= F_{jc|h}^d - F_{jc}^d L_{ck}^e + (\dot{\partial}_c N_k^e) F_{je}^d; \\
 \Pi_{\bar{j}kc}^d &= -L_{\bar{j}c|k}^d + L_{k\bar{j}}^m F_{mc}^d - L_{c\bar{j}}^e L_{ek}^d + (\dot{\partial}_c N_k^e) L_{\bar{j}e}^d; \\
 \Pi_{j\bar{k}c}^d &= -F_{jc|\bar{k}}^d - F_{je}^d L_{c\bar{k}}^e + L_{\bar{k}j}^m L_{c\bar{m}}^d; \\
 P_{\bar{a}kc}^i &= -M_{\bar{a}c|k}^i - L_{ck}^e M_{\bar{a}e}^i - M_{c\bar{a}}^m L_{k\bar{m}}^i + (\dot{\partial}_c N_k^e) M_{\bar{a}e}^i; \\
 P_{\bar{a}kc}^{\bar{i}} &= -M_{c\bar{a}|k}^{\bar{i}} - L_{ck}^e M_{e\bar{a}}^{\bar{i}} + (\dot{\partial}_c N_k^e) M_{e\bar{a}}^{\bar{i}}; \\
 \Theta_{j\bar{b}h}^d &= -L_{\bar{b}j}^e E_{\bar{e}h}^d - (\dot{\partial}_{\bar{b}} N_h^e) F_{je}^d; \\
 Q_{\bar{a}bh}^i &= M_{\bar{b}a|h}^i + L_{\bar{b}h}^e M_{e\bar{a}}^i + M_{\bar{a}\bar{b}}^m L_{h\bar{m}}^i; \\
 Q_{\bar{a}bh}^{\bar{i}} &= M_{\bar{a}\bar{b}|h}^{\bar{i}} + L_{\bar{b}h}^e M_{e\bar{a}}^{\bar{i}}; \\
 \Xi_{j\bar{b}c}^i &= \mathcal{A}_{cb}\{L_{\bar{b}j}^e M_{e\bar{c}}^i\}; \\
 \Xi_{j\bar{b}c}^i &= L_{\bar{b}j}^e M_{e\bar{c}}^i - F_{jc}^e M_{\bar{b}e}^i; \\
 \Xi_{j\bar{b}c}^d &= L_{\bar{b}j}^e M_{c\bar{e}}^d; \\
 S_{\bar{a}bc}^d &= \mathcal{A}_{cb}\{M_{\bar{a}\bar{b}}^m F_{mc}^d + M_{\bar{b}\bar{a}}^m L_{c\bar{m}}^d\}; \\
 S_{\bar{a}bc}^d &= M_{\bar{b}\bar{a}}^m F_{mc}^d + M_{\bar{a}\bar{b}}^m L_{c\bar{m}}^d.
 \end{aligned}$$

Tensorii de curbura a lui Ricci sunt $\overset{H}{R}_{jk} := R_{jki}^i$; $\overset{H}{R}_{\bar{j}k} := R_{\bar{j}ki}^i$; $\overset{\bar{H}}{R}_{jk} := R_{\bar{j}i\bar{k}}^i$; $\overset{V}{\Pi}_{\bar{j}k} := \Pi_{\bar{j}kd}^d$; $\overset{H}{P}_{\bar{a}b} := P_{\bar{a}ib}^i$; $\overset{V}{S}_{\bar{a}b} := S_{\bar{a}bd}^d$. De la care se obțin următorii scalari Ricci $r := g^{\bar{j}k} \overset{H}{R}_{\bar{j}k}$; $\pi := g^{\bar{j}k} \overset{V}{\Pi}_{\bar{j}k}$; $p := h^{\bar{a}b} \overset{H}{P}_{\bar{a}b}$; $s := h^{\bar{a}b} \overset{V}{S}_{\bar{a}b}$.

Utilizând câteva idei din cazul real ([Mi-An]), o generalizare a ecuațiilor Einstein clasice pentru un spațiu Finsler complex n -dimensional este

$$\mathbf{R}_{\bar{\alpha}\beta} - \frac{1}{2}\rho \cdot \mathbf{G}_{\beta\bar{\alpha}} = \chi \mathbf{T}_{\bar{\alpha}\beta}. \quad (2.2.19)$$

Aici am standardizat notația și am utilizat litere grecești $\alpha, \beta = 1, \dots, n$ în locul celor două tipuri de indici. Cu $\mathbf{R}_{\bar{\alpha}\beta}$ se notează componentele tensorului Ricci. ρ reprezintă curbura scalară Ricci. $\mathbf{G}_{\beta\bar{\alpha}}$ reprezintă tensorii metrici $g_{j\bar{k}}$ și $h_{a\bar{b}}$, respectiv. χ este constanta universală, și $\mathbf{T}_{\bar{\alpha}\beta}$ sunt tensorii energie-moment ([Al-Mu1]). Cum conexiunea Levi-Civita ∇ nu are torsione, legile de conservare ale ecuațiilor Einstein (2.2.19) sunt verificate, adică $\nabla_{\alpha}(\mathbf{R}_{\beta}^{\alpha} - \frac{1}{2}\rho\delta_{\beta}^{\alpha}) = 0$, sau echivalent $\nabla_{\alpha}\mathbf{T}_{\beta}^{\alpha} = 0$.

Din acest motiv, ca și în teoria clasică, are loc

Propoziția 2.2.5. În vid tensorii Ricci a conexiunii Levi-Civita de pe $T'M$ se anulează.

2.3 Soluțiile ecuațiilor Einstein complexe în vid pentru o metrică slab gravitațională

În această secțiune scopul nostru este să rezolvăm ecuațiile Einstein complexe în cazul spațiului Finsler complex 2-dimensional în vid, când tensorul metric fundamental este o metrică slab gravitațională, [Al-Mu1]:

$$g_{j\bar{k}}(z, \eta) = \eta_{j\bar{k}} + p_{j\bar{k}}, \quad (2.3.1)$$

unde $(\eta_{j\bar{k}}) := \begin{pmatrix} 1 & -i \\ i & -1 \end{pmatrix}$, este metrica Minkowski și $(p_{j\bar{k}}) := \begin{pmatrix} \frac{2\Phi}{c^2} & i\frac{2\Phi}{c^2} \\ -i\frac{2\Phi}{c^2} & \frac{2\Phi}{c^2} \end{pmatrix}$ este o perturbare mică a lui $\eta_{j\bar{k}}$, și Φ reprezintă un potențial gravitațional. În acest caz, Φ este o funcție netedă cu valori reale în $T'M$ și $\Phi \neq \frac{c^2}{2}$, unde $c \in \mathbb{R}$, $c \neq 0$.

Teorema 2.3.1 ([Al-Mu4]). Fie (M, F) un spațiu Finsler complex, cu $L = F^2$ din (2.3.2). Atunci (M, F) este ori un spațiu pur hermitian, ori un spațiu local Minkowski cu $\eta^1 =$

$i\eta^2$, având Lagrangianul

$$L = \left(1 + \frac{2\Phi}{c^2}\right) |\eta^1|^2 - i \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right) \eta^1 \bar{\eta}^2 + i \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right) \eta^2 \bar{\eta}^1 - \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right) |\eta^2|^2. \quad (2.3.2)$$

Prin calcule elementare, se obțin expresiile locale a (c.l.c) Chern-Finsler unde $\Phi_k := \frac{\partial \Phi}{\partial z^k}$, $k = 1, 2$:

$$\begin{aligned} N_k^1 &= 0; \quad N_k^2 = \frac{-2i}{c^2 \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right)} (\eta^1 - i\eta^2) \Phi_k; \quad L_{jk}^1 = 0; \\ L_{1k}^2 &= -\frac{2i}{c^2 \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right)} \Phi_k = iL_{2k}^2; \quad C_{jk}^1 = 0; \quad C_{jk}^2 = 0, \quad j, k = 1, 2. \end{aligned}$$

În continuare presupunem că (M, F) este un spațiu pur hermitian, Metrica hermitiană corespunzătoare G_H dată în (2.2.16) rescrisă pentru metrica slab gravitațională (2.3.1) va fi

$$G_{wg}(z, \eta) = \eta_{j\bar{k}} dz^j \otimes d\bar{z}^k + g_{j\bar{k}} \delta \eta^j \otimes \delta \bar{\eta}^k, \quad (2.3.3)$$

unde $(\eta_{j\bar{k}}) := \begin{pmatrix} 1 & -i \\ i & -1 \end{pmatrix}$, cu matricea inversă $(\eta^{\bar{k}j}) := \begin{pmatrix} \frac{1}{2} & -\frac{i}{2} \\ \frac{i}{2} & -\frac{1}{2} \end{pmatrix}$, și

$$(g_{j\bar{k}}(z, \eta))_{j\bar{k}=1,2} = \begin{pmatrix} 1 + \frac{2\Phi}{c^2} & -i \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right) \\ i \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right) & -\left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right) \end{pmatrix} \quad g^{\bar{k}j}(z, \eta)_{j\bar{k}=1,2} = \begin{pmatrix} \frac{1}{2} & \frac{-i}{2} \\ \frac{i}{2} & -\frac{1}{2(1 - \frac{2\Phi}{c^2})} \end{pmatrix}. \quad (2.3.4)$$

Ca să rezolvăm ecuațiile Einstein în cazul particular a spațiului Finsler, trebuie să exprimăm coeficienții conexiunii Levi-Civita asociate metricii din (2.3.3). Coeficienții căutați au următoarele expresii:

$$\begin{aligned} L_{jk}^2 &= \frac{-i^k}{c^2 \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right)} (\Phi + (-1)^k \Phi_k); & F_{jk}^2 &= \frac{-i^k}{c^2 \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right)} (\Phi + \Phi_k); \\ M_{j2}^1 &= \frac{-i^j}{c^2} (\Phi_{\bar{1}} + i\Phi_{\bar{2}}); & M_{j2}^2 &= \frac{i^j}{c^2} (i\Phi_{\bar{1}} + \Phi_{\bar{2}}), \quad j, k = 1, 2. \end{aligned} \quad (2.3.5)$$

Teorema 2.3.2. *Ecuațiile Einstein complexe în vid corespunzătoare spațiului Finsler complex 2-dimensional (M, F) cu metrica Finsler complexă din (2.3.2) și cu conexiunea*

Levi-Civita din (2.3.5) sunt

$$\begin{aligned}
& -\frac{2}{c^4 \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right)} (\Phi_1 \Phi_{\bar{1}} + i\Phi_1 \Phi_{\bar{2}} - i\Phi_2 \Phi_{\bar{1}} - \Phi_2 \Phi_{\bar{2}}) + \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right) \rho = 0; \quad (2.3.6) \\
& \frac{2i}{c^4 \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right)} (\Phi_1 \Phi_{\bar{1}} + i\Phi_1 \Phi_{\bar{2}} - i\Phi_2 \Phi_{\bar{1}} - \Phi_2 \Phi_{\bar{2}}) + i \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right) \rho = 0; \\
& \frac{i^{2-j}}{c^2} (\Phi_{1\bar{1}} + i\Phi_{1\bar{2}} - i\Phi_{2\bar{1}} - \Phi_{2\bar{2}}) + \frac{2i}{c^4 \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right)} (1 - i^{2-j}) (\Phi_1 \Phi_{\bar{1}} + \\
& + i\Phi_1 \Phi_{\bar{2}} - i\Phi_2 \Phi_{\bar{1}} - \Phi_2 \Phi_{\bar{2}}) + (-i)^j \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right) \rho = 0; \\
& \frac{i^{2-j}}{c^4 \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right)} (1 - i)(\Phi + \Phi_1) (\Phi_{\bar{1}} - \Phi_{\bar{2}}) + (-i)^j \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right) \rho = 0, \quad j = 1, 2,
\end{aligned}$$

și conjugatele lor, unde ρ reprezintă curbura scalară.

Propoziția 2.3.1. Funcția cu valori reale pe $T'M$, $\Phi(z) = \Phi(z^1, \bar{z}^1, z^2, \bar{z}^2)$, este o soluție ecuațiilor Einstein (2.3.6), dacă verifică următoarele condiții:

- i) $\Phi_1 = \Phi_2$;
- ii) $\Phi_{\bar{1}} = \Phi_{\bar{2}}$.

Exemplul 2.3.1. Considerăm funcția $\Phi(z) = \frac{c^2}{2} e^{i(z^1 - \bar{z}^1) + i(z^2 - \bar{z}^2)}$ pe $\mathbb{C}^2$. Impunând condiția $\Phi > \frac{c^2}{2}$, introducem pe $D := \{z \in \mathbb{C}^2 \mid \text{Im}(z^1 + z^2) > 0\}$

o metrică Finsler complexă pur hermitiană cu ajutorul lui (2.3.2):

$$L = (1 + e^Z) |\eta^1|^2 - i(1 - e^Z) \eta^1 \bar{\eta}^2 + i(1 - e^Z) \eta^2 \bar{\eta}^1 - (1 - e^Z) |\eta^2|^2,$$

unde $Z = i(z^1 - \bar{z}^1) + i(z^2 - \bar{z}^2)$. Cum Φ verifică condițiile din Propoziția 2.3.1, metrica de tip Sasaki definită în (2.3.3) cu ajutorul lui Φ , devine o soluție pentru ecuațiile lui Einstein în vid.

Menționăm că pe lângă soluțiile oferite de Propoziția 2.3.1, există și alte soluții:

Exemplul 2.3.2. Fie $\Phi(z) = \frac{c^2}{2} e^{-(z^1 + \bar{z}^1) + z^2 + \bar{z}^2}$ o funcție cu valori reale pe $T'M$. Cerem, ca $\Phi > \frac{c^2}{2}$, și introducem pe $D := \{z \in \mathbb{C}^2 \mid \text{Re}(z^2 - z^1) > 0\}$ o metrică Finsler complexă pur hermitiană cu ajutorul lui (2.3.2):

$$L = (1 + e^Z) |\eta^1|^2 - i(1 - e^Z) \eta^1 \bar{\eta}^2 + i(1 - e^Z) \eta^2 \bar{\eta}^1 - (1 - e^Z) |\eta^2|^2,$$

unde $Z = -(z^1 + \bar{z}^1) + z^2 + \bar{z}^2$. Se poate verifica că funcția Φ nu satisface cerințele Propoziției 2.3.1, dar totuși este o soluție pentru sistemul (2.3.6). Deci metrica de tip Sasaki construită cu ajutorul ei devine o soluție pentru ecuațiile Einstein complexe.

Capitolul 3

Metrica Beil complexă

Metricile Beil reale au fost introduse pentru prima dată de R.G. Beil în scopul realizării unei teorii de unificare a câmpurilor gravitaționale și electromagnetice, [Be2]. Acestea au fost numite metrici Beil pe un spațiu Finsler (real) (M, F) , având tensorul metric $g_{ij}(x, y)$ de forma ${}^*g_{ij}(x, y) = g_{ij}(x, y) + \sigma(x, y)B_i(x, y)B_j(x, y)$, unde $B_i(x, y) = g_{ij}(x, y)B^j(x, y)$, pentru $B^j(x, y)$ un câmp vectorial. R.G. Beil motivează alegerea făcută pentru metrica ${}^*g_{ij}(x, y)$ în felul următor: *"Cum în teoria mea de unificare cantitatea k , care corespunde cu σ din expresie, are legătură cu constanta gravitațională, atunci o interpretare fizică posibilă a acestei teorii cu σ independentă de y , ar fi că gravitația în sine este dependentă de viteză."*

Utilitatea majoră a metricii Beil reale este evidențiată în mai multe lucrări științifice, de pildă [An-Sh1, Ba-St-T, Mi-An, Mi3, Mi-H-Sh, Sa-BI], etc. Scopul nostru este să dăm o descriere sistematică a spațiilor Lagrange, Finsler și Cartan, înzestrate cu metrici Beil complexe pe varietatea M ,

$$\tilde{g}_{i\bar{j}}(z, \eta) = g_{i\bar{j}}(z, \eta) + \sigma(z, \eta)B_i(z, \eta)B_{\bar{j}}(z, \eta), \quad (3.0.1)$$

cu $g_{i\bar{j}}(z, \eta)$ tensorul metric fundamental al spațiului Finsler complex (M, F) , și $B_i(z, \eta) = g_{i\bar{j}}(z, \eta)\overline{B^{\bar{j}}(z, \eta)}$, pentru $B^{\bar{j}}(z, \eta)$ un câmp vectorial complex dat. Aceste spații sunt foarte interesante pentru aplicațiile lor în fizica teoretică, având ca bază geometria spațiului Finsler complex.

Toate rezultatele din acest capitol aparțin autorului și sunt cuprinse în lucrările [Sz2, Sz3, Sz5, Sz6].

3.1 Spații Lagrange complexe cu metrica Beil

În această secțiune introducem metrica Beil complexă, adică o metrică complexă care este compusă din două părți: prima parte este tensorul fundamental al spațiului Finsler complex, iar partea a doua este produsul între o funcție cu valori reale cu două câmpuri vectoriale, toate definite pe o varietate complexă dată. Primul pas în studiul nostru constă în analiza tensorului $*g_{i\bar{j}}$, obținând o condiție echivalentă ca să fie o metrică Lagrange generalizată, apoi calculăm inversa și determinantul ei.

Mai departe, studiem cazurile când noua metrică Lagrange generalizată devine slab regulată, respectiv regulată. În aceste cazuri, suntem în măsură să determinăm câte o conexiune neliniară complexă a spațiului corespunzător. Un caz special al spațiului Lagrange generalizat este spațiul local Minkowski generalizat. Am reușit să particularizăm metrica Beil complexă, ca să obținem și aici un tensor metric potrivit.

La finalul acestei secțiuni, construim un Lagrangian complex pornind de la o metrică Beil complexă.

Urmărind ideile din cazul real, [An-Sh1, An-Sh2, Ba-St-T], introducem o nouă clasă de metrici complexe. Fie (M, F) un spațiu Finsler complex n -dimensional, și $g_{i\bar{j}}$ tensorul metric fundamental. Presupunem că (M, F) este înzestrat cu un câmp vectorial complex $B = B^k(z, \eta)\partial_k$, și fie $B_k(z, \eta)dz^k$ o $(1, 0)$ -formă diferențială, cu $B^{\bar{m}} := \overline{B^m}$. Ridicarea și coborârea indicilor se efectuează cu $(g^{\bar{j}k})$ și $(g_{i\bar{j}})$, unde $g_{i\bar{j}}g^{\bar{j}k} = \delta_i^k$. În plus considerăm și o funcție cu valori reale $\sigma : T'M \rightarrow \mathbb{R}$, pe $T'M$.

Cu ajutorul acestor obiecte definim

$$\tilde{g}_{i\bar{j}}(z, \eta) = g_{i\bar{j}}(z, \eta) + \sigma(z, \eta)B_i(z, \eta)B_{\bar{j}}(z, \eta). \quad (3.1.1)$$

Scopul nostru este să demonstrăm, că matricea $(\tilde{g}_{i\bar{j}})$, definită înainte, este nedege-nerată și $\tilde{g}_{i\bar{j}}$ este un d -tensor hermitan de tip $\begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}$.

Verificarea faptului că $(\tilde{g}_{i\bar{j}})$ sunt componentele unei matrici hermitiene și că verifică legea de transformare $\tilde{g}'_{i\bar{j}} = \frac{\partial z'^k}{\partial z^i} \frac{\partial \bar{z}'^l}{\partial \bar{z}^{\bar{j}}} * g_{k\bar{l}}$ se poate efectua prin calcule simple.

Propoziția 3.1.1. Pentru d -tensorul $\tilde{g}_{i\bar{j}}$ din (3.1.1) are loc

- i) $\det(\tilde{g}_{i\bar{j}}) = (1 + \sigma B^2)\det(g_{i\bar{j}})$;
- ii) Dacă $1 + \sigma B^2 \neq 0$, d -tensorul $g_{i\bar{j}}$ este nedege-nerat și inversa lui are următoarea expresie $\tilde{g}^{\bar{j}i} = g^{\bar{j}i} - \frac{\sigma}{1 + \sigma B^2} B^i B^{\bar{j}}$,

unde $\mathbb{B}^2 = B_i B^i = g_{i\bar{j}} B^i B^{\bar{j}}$ (norma lui B în raport cu $g_{i\bar{j}}$).

Teorema 3.1.1. *Perechea $(M, \tilde{g}_{i\bar{j}})$ este un spațiu Lagrange complex generalizat, dacă și numai dacă $1 + \sigma \mathbb{B}^2 \neq 0$.*

Acest rezultat implică faptul că $\tilde{g}_{i\bar{j}}$ din (3.1.1) este tensorul fundamental al unei *g.c.L*, dacă $1 + \sigma \mathbb{B}^2 \neq 0$, pe care îl numim *metrica Beil complexă*, prin analogie cu cazul real, [An-Sh1].

Lema 3.1.1. *Metrica Beil complexă $\tilde{g}_{i\bar{j}}$ din (3.1.1) este o metrică (*g.c.L*) pozitiv definită dacă și numai dacă $1 + \sigma \mathbb{B}^2 > 0$.*

Exemplul cel mai simplu al unei metrici Lagrange generalizate este cel care provine dintr-o funcție Lagrange sau Finsler de pe $T'M$.

În cele ce urmează prezentăm câteva subclase proprii de spații (*g.c.L*), pentru care putem să determinăm o (*c.n.c.*) în funcție de tensorul metric $\tilde{g}_{i\bar{j}}$.

Propoziția 3.1.2. *i) Dacă câmpul vectorial Liouville complex $\Gamma = \eta^k \frac{\partial}{\partial \eta^k}$ este ortogonal lui B , atunci $\tilde{g}_{i\bar{j}}$ este o metrică slab regulată și $\hat{g}_{i\bar{j}} = g_{i\bar{j}}$.*

ii) Dacă $B_i = B_i(z)$ și $\sigma(z, \eta) = f(|\beta|^2)$, cu $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^+$ o funcție netedă, atunci $\tilde{g}_{i\bar{j}}$ este o metrică slab regulată dacă și numai dacă $1 + \varphi \mathbb{B}^2 \neq 0$, unde $\varphi(|\beta|^2) = f''|\beta|^4 + 3f'|\beta|^2 + f$, $f' := \frac{df}{d|\beta|^2}$, $f'' := \frac{d^2f}{(d|\beta|^2)^2}$, și în acest caz obținem

$$\hat{g}_{i\bar{j}} = g_{i\bar{j}} + \varphi(z, \eta) B_i(z) B_{\bar{j}}(z). \quad (3.1.2)$$

Lema 3.1.2. (*C.n.c.*) *Chern-Lagrange a spațiului (*g.c.L*) $(M, \tilde{g}_{i\bar{j}})$ cu metrică slab regulată dată de (3.1.2) are următoarea expresie:*

$$\begin{aligned} \tilde{N}_j^{CL} &= N_j^{CF} + \hat{g}^{\bar{k}k} (f B_{\bar{i}} B_p)_{|j} \eta^p + B^k B_m N_j^m [(1 - \tilde{\varphi} B^2)(f'|\beta|^2 + f) - \varphi] \\ &\quad + \hat{g}^{\bar{k}k} (\partial_j \dot{\partial}_{\bar{i}} f) |\beta|^2, \end{aligned} \quad (3.1.3)$$

unde $\varphi(|\beta|^2) = f''|\beta|^4 + 3f'|\beta|^2 + f$, $\tilde{\varphi} := \frac{\varphi}{\varphi B^2 + 1}$ și " $|_j$ " reprezintă derivata covariantă Chern-Finsler a spațiului Finsler complex (M, F) .

Propoziția 3.1.3. *i) Dacă câmpul vectorial Liouville complex $\Gamma = \eta^k \frac{\partial}{\partial \eta^k}$ este ortogonal lui B , atunci $\tilde{g}_{i\bar{j}}$ este o metrică regulată, și $\hat{g}_{i\bar{j}} = g_{i\bar{j}}$.*

ii) Dacă $B_i = B_i(z)$ și $\sigma(z, \eta) = f(|\beta|^2)$, cu $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^+$ o funcție netedă, atunci $\tilde{g}_{i\bar{j}}$ este o metrică regulată dacă și numai dacă $f = c \in \mathbb{R}$ și $1 + \varphi \mathbb{B}^2 \neq 0$. Astfel are loc,

$$\hat{g}_{i\bar{j}} = \tilde{g}_{i\bar{j}} = g_{i\bar{j}} + c B_i(z) B_{\bar{j}}(z). \quad (3.1.4)$$

Ca o consecință a acestei propoziții și a Lemei 3.1.2 avem,

Lema 3.1.3. *(C.n.c.) Chern-Lagrange a spațiului $(g.c.L)$ $(M, \tilde{g}_{i\bar{j}})$ cu metrică regulată dată de Propoziția 3.1.3 cazul ii) are următoarea expresie:*

$$\tilde{N}_j^{CLk} = N_j^{CFk} + c\tilde{g}^{\bar{i}k}(B_{\bar{i}}B_p)_{|j}\eta^p - \frac{c^2B^2}{cB^2 + 1}B^k B_m N_j^{CFm} \quad (3.1.5)$$

unde $\tilde{g}_{i\bar{j}}$ este exprimat în (3.1.1) și " $|_j$ " reprezintă derivata covariantă Chern-Finsler a spațiului Finsler complex (M, F) .

O condiție suficientă ca spațiul $(g.c.L)$ $(M, \tilde{g}_{i\bar{j}})$ să fie local Minkowski este prezentată în continuare:

Propoziția 3.1.4. *Fie $(g.c.L)$ $(M, \tilde{g}_{i\bar{j}})$ un spațiu $(g.c.L)$ cu metrica Beil complexă (3.1.1). Dacă metrica Finsler complexă $g_{i\bar{j}}$ este local Minkowski (adică există hărți locale pe $T'M$ în care $g_{i\bar{j}}$ depinde numai de η), și $\partial_k(\sigma B_i B_{\bar{m}}) = 0$, atunci $(M, \tilde{g}_{i\bar{j}})$ este un spațiu $(g.c.L)$ local Minkowski.*

3.2 Spații Finsler complexe cu metrica Beil

În secțiunea anterioară am introdus metrica Beil complexă și am studiat în ce condiții devine ea o metrică Lagrange generalizată. Continuând ideea clasificării, în cele ce urmează vrem să vedem în ce condiții metrica Beil este tensorul metric al unui spațiu Finsler complex.

La început dăm condiții necesare și suficiente pentru care tensorul (3.1.1) să fie un tensor metric al unui spațiu Finsler complex (Teorema 3.2.1). Ca urmare putem să construim geometria acestor noi spații, adică să exprimăm obiectele principale ale geometriei corespunzătoare: conexiunea Chern-Finsler, curbura olomorvă, condițiile Kähler, Berwald, și proiectiv echivalența între cei doi Lagrangieni.

Mai mult decât atât, scopul nostru este să arătăm, că această tehnică de abordare poate să aibă și interpretare fizică. Ca să atingem acest obiectiv, am găsit o aplicație a metricii date în (3.1.1). În acest caz, s-a construit Lagrangianul unei metrici Beil complexe provenită dintr-o metrică slab gravitațională perturbată de un potențial electromagnetic. Rezolvând problema variațională asociată acestui Lagrangian, regăsim (c.l.c.) Chern-Finsler (Teorema 3.2.5). Geodezicele complexe corespunzătoare metricii Beil complexe sunt date în Teorema 3.2.6.

Teorema 3.2.1. *Metrica Beil complexă din (3.1.1) este tensorul metric fundamental al unui spațiu Finsler complex $(M, \tilde{F})$ dacă și numai dacă următorul sistem de ecuații este satisfăcut:*

$$\begin{aligned} (\dot{\partial}_k \sigma) B_i B_{\bar{j}} + \sigma (\dot{\partial}_k B_i \cdot B_{\bar{j}} + \dot{\partial}_k B_{\bar{j}} \cdot B_i) &= (\dot{\partial}_i \sigma) B_k B_{\bar{j}} + \sigma (\dot{\partial}_i B_k \cdot B_{\bar{j}} + \dot{\partial}_i B_{\bar{j}} \cdot B_k); \\ (\dot{\partial}_k \sigma) B_i B_{\bar{j}} \eta^k + \sigma (\dot{\partial}_k B_i \cdot B_{\bar{j}} + \dot{\partial}_k B_{\bar{j}} \cdot B_i) \eta^k &= 0. \end{aligned} \quad (3.2.1)$$

În acest caz, metrica Finsler complexă asociată este

$$\tilde{F} = \sqrt{F + \sigma(z, \eta) |\beta|^2}. \quad (3.2.2)$$

Dacă condițiile (3.2.1) sunt verificate, atunci pentru $B_i = B_i(z)$ și $\sigma = L$, a doua relație din (3.2.1) se reduce la $LB_i B_{\bar{j}} = 0$, care nu este o identitate pentru orice B_i . Deci putem să spunem, că $\tilde{g}_{i\bar{j}}$ în general nu este reductibil la o metrică Finsler complexă.

Următorul caz particular verifică condițiile Teoremei anterioare:

Propoziția 3.2.1. *Dacă $B_i = B_i(z)$ și $\sigma = \sigma(z) \geq -\frac{F^2}{|\beta|^2}$, atunci $(M, \tilde{g}_{i\bar{j}})$ devine un spațiu Finsler complex, cu metrica*

$$\tilde{F}^2 = F^2 + \sigma(z) |\beta|^2, \quad (3.2.3)$$

unde $\beta = B_i(z) \eta^i$.

De-a lungul acestui subcapitol vom lucra cu următoarele ipoteze $B_i = B_i(z)$ și $\sigma = \sigma(z) \geq 0$. În aceste condiții metrica Beil complexă va fi de forma

$$\tilde{g}_{i\bar{j}}(z, \eta) = g_{i\bar{j}}(z, \eta) + \sigma(z) B_i(z) B_{\bar{j}}(z). \quad (3.2.4)$$

În aceste condiții putem să demonstrăm că B^i , $\mathbb{B}^2$ și $\tilde{\sigma}$ sunt $(2, 0)$ -omogene în η .

Exemplul 3.2.1. Dacă $F(z, \eta) = mc \sqrt{\gamma_{i\bar{j}}(z) \eta^i \bar{\eta}^j}$, $B_i(z) = A_i(z)$ și $\sigma(z) = \frac{e}{m}$, unde m , c , e sunt scalarii reali bine cunoscuți, obținem un model al electrodinamicii complexe.

Teorema 3.2.2. *Coordonatele locale a (c.n.c.) Chern-Finsler asociate spațiului Finsler complex $(M, \tilde{F})$, $\tilde{N}_j^i = \tilde{g}^{\bar{m}i} \frac{\partial \tilde{g}_{p\bar{m}}}{\partial z^j} \eta^p$, au expresia*

$$\tilde{N}_j^i = N_j^i + A_j^i, \quad (3.2.5)$$

unde N_j^i este (c.n.c) a spațiului Finsler (M, F) ,

$$A_j^i = \tilde{g}^{\bar{m}i} (\sigma B_p B_{\bar{m}})_{|j} \eta^p, \quad (3.2.6)$$

A_j^i definit în (3.2.6) este un d -tensor $(1, 0)$ -omogen în η .

În spațiul Finsler complex $(M, \tilde{F})$ reperul orizontal adaptat va fi notat cu $\tilde{\delta}_k := \partial_k - \tilde{N}_k^m \partial_m = \delta_k - A_k^m \partial_m$.

Propoziția 3.2.2. În spațiul Finsler complex $(M, \tilde{F})$, cu $\tilde{F}$ dată în (3.2.3), coeficienții locali a (c.l.c.) Chern-Finsler $\tilde{C}\Gamma$ sunt

$$\begin{aligned}\tilde{L}_{jk}^i &= L_{jk}^i + \dot{\partial}_j A_k^i; \\ \tilde{C}_{jk}^i &= C_{jk}^i - \tilde{\sigma} B^i B^{\bar{m}} C_{j\bar{m}k}.\end{aligned}\quad (3.2.7)$$

Ca să evaluăm torsiunile și curburile lui $\tilde{C}\Gamma$, notăm cu $\Lambda_{jk}^i = \dot{\partial}_j A_k^i$ și cu $\tilde{\Lambda}_{jk}^i = -\tilde{\sigma} B^{\bar{m}} B^i C_{j\bar{m}k}$.

Componenetele nenule a torsiunii $N -$ (c.l.c.) $\tilde{C}\Gamma$ sunt următoarele

$$\begin{aligned}\tilde{T}_{jk}^i &= T_{jk}^i + \Lambda_{jk}^i - \Lambda_{kj}^i; & \tilde{Q}_{j\bar{k}}^i &= C_{j\bar{k}}^i + \tilde{\Lambda}_{j\bar{k}}^i, \\ \tilde{\Theta}_{j\bar{k}}^i &= \Theta_{j\bar{k}}^i - \rho_{j\bar{p}}^i N_{\bar{k}}^{\bar{p}} + \tilde{\delta}_{\bar{k}} A_j^i; & \tilde{\rho}_{j\bar{k}}^i &= \rho_{j\bar{k}}^i + \dot{\partial}_{\bar{k}} A_j^i,\end{aligned}\quad (3.2.8)$$

unde T_{jk}^i , $\Theta_{j\bar{k}}^i$ și $\rho_{j\bar{k}}^i$ sunt expresiile locale a torsiunii asociate (c.l.c.) Chern-Finsler pe (M, F) descrise în (1.1.12).

Componenetele nenule a curburii corespunzătoare lui $\tilde{C}\Gamma$ sunt:

$$\begin{aligned}\tilde{R}_{j\bar{k}h}^i &= R_{j\bar{k}h}^i - \tilde{\delta}_{\bar{k}} \Lambda_{jh}^i + A_{\bar{k}}^{\bar{p}} \cdot \dot{\partial}_{\bar{p}} L_{jh}^i - C_{j\bar{l}}^i (\delta_{\bar{k}} A_h^l - A_{\bar{k}}^{\bar{p}} \cdot \dot{\partial}_{\bar{p}} N_h^l) - \tilde{\delta}_{\bar{k}} \tilde{N}_h^l \cdot \tilde{\Lambda}_{j\bar{l}}^i; \\ \tilde{P}_{j\bar{k}h}^i &= P_{j\bar{k}h}^i - S_{j\bar{p}h}^i A_{\bar{k}}^{\bar{p}} - \tilde{\delta}_{\bar{k}} \tilde{\Lambda}_{jh}^i; \\ \tilde{Q}_{j\bar{k}h}^{\bar{i}} &= Q_{j\bar{k}h}^{\bar{i}} + \dot{\partial}_h \Lambda_{j\bar{k}}^{\bar{i}} + \dot{\partial}_h A_{\bar{k}}^{\bar{l}} \cdot C_{j\bar{l}}^{\bar{i}} + \dot{\partial}_h \tilde{N}_{\bar{k}}^{\bar{l}} \cdot \tilde{\Lambda}_{j\bar{l}}^{\bar{i}}; \\ \tilde{S}_{j\bar{k}h}^i &= S_{j\bar{k}h}^i - \dot{\partial}_{\bar{k}} \tilde{\Lambda}_{jh}^i,\end{aligned}$$

unde $R_{j\bar{k}h}^i$, $P_{j\bar{k}h}^i$, $Q_{j\bar{k}h}^{\bar{i}}$ și $S_{j\bar{k}h}^i$ sunt componentele curburii lui $C\Gamma$.

Teorema 3.2.3. Curbura olomorfă e în direcția lui η a lui $\tilde{C}\Gamma$ este

$$\begin{aligned}\mathcal{K}_{\tilde{F}}(z, \eta) &= \left(1 - \frac{\sigma|\beta|^2}{\tilde{L}^2}\right) \mathcal{K}_F + \frac{2}{L^2} \left(1 - \frac{\sigma|\beta|^2}{\tilde{L}^2}\right) \cdot \\ &\quad \cdot \left[(\dot{\partial}_{\bar{p}} \tilde{N}_0^l) A_0^{\bar{p}} \eta_l - (\delta_0 A_p^l) \eta^p \eta_l - \sigma \bar{\beta} B_l (\delta_0 \tilde{N}_p^l) \bar{\eta}^p \right].\end{aligned}$$

Exemplul 3.2.2. Pentru $z, \eta \in \mathbb{C}^n$ notăm $|z|^2 := \sum_{k=1}^n z^k \bar{z}^k$, $\langle z, \eta \rangle := \sum_{k=1}^n z^k \bar{\eta}^k$, și considerăm *metrica Bergman*

$$L := \frac{|\eta|^2 - |z|^2 |\eta|^2 + \langle z, \eta \rangle \overline{\langle z, \eta \rangle}}{(1 - |z|^2)^2},$$

definită pe $\Delta^n := \{z \in \mathbb{C} \mid |z| < 1\}$. Tensorul metric fundamental al lui (M, L) este $g_{j\bar{k}} = \frac{1}{1-|z|^2}(\delta_{j\bar{k}} + \frac{\bar{z}^j z^k}{1-|z|^2})$, cu inversa $g^{\bar{k}j} = (1-|z|^2)(\delta^{\bar{k}j} - \bar{z}^k z^j)$. Această metrică este Kähler pur hermitiană, de curbură olomorfă constantă egală cu -4 , și expresiile locale a (c.n.c.) Chern-Finsler sunt: $N_k^j = \frac{1}{1-|z|^2}(\delta_k^j \sum_{l=1}^n \bar{z}^l \eta^l + \bar{z}^k \eta^j)$. Ca să obținem un alt exemplu de metrică Beil complexă, alegem $B_k = \frac{\bar{z}^k}{1-|z|^2}$ și $\sigma = -1$. Printr-un calcul direct, deducem $\tilde{L} = L + \sigma B_j B_{\bar{k}} \eta^j \eta^{\bar{k}} = \frac{|\eta|^2}{1-|z|^2}$; și $\tilde{g}_{j\bar{k}} = \frac{1}{1-|z|^2} \delta_{j\bar{k}}$; $\tilde{g}^{\bar{k}j} = (1-|z|^2) \delta^{\bar{k}j}$ iar (c.n.c.) Chern-Finsler asociată acestei metrici Beil este: $\tilde{N}_k^j = N_k^j + \frac{\langle z, \eta \rangle}{1-|z|^2} \delta_k^j$ Curbura olomorfă a lui $(M, \tilde{L})$ este pozitivă, $\mathcal{K}_{\tilde{L}} = 2\frac{\tilde{L}}{L} > 0$.

În continuare evidențiem cazur particulare de spații Finsler complex cu metrică Beil complexă.

- $(M, \tilde{F})$ cu metrică Beil complexă este **pur hermitian** dacă și numai dacă (M, F) este pur hermitian.
- Fie (M, F) un spațiu Finsler complex.
  - $(M, \tilde{F})$ este **slab Kähler** dacă și numai dacă

$$\partial_j(\sigma|\beta|^2) - \partial_0(\sigma B_j B_{\bar{0}}) - \tilde{C}_{p\bar{0}j} A_0^p = 0, \quad j = 1, \dots, n. \quad (3.2.9)$$

- $(M, \tilde{F})$ este **Kähler** dacă și numai dacă

$$\tilde{g}^{\bar{m}i}[\partial_0(\sigma B_j B_{\bar{m}}) - \partial_j(\sigma B_0 B_{\bar{m}}) - \tilde{C}_{p\bar{m}j} A_0^p] = 0, \quad j = 1, \dots, n. \quad (3.2.10)$$

- Fie (M, F) un spațiu Berwald generalizat. Spațiul $(M, \tilde{F})$ este **Berwald generalizat** dacă și numai dacă

$$\dot{\partial}_h \tilde{g}^{\bar{m}i}(\sigma B_p B_{\bar{m}})|_0 \eta^p = 0. \quad (3.2.11)$$

- Fie (M, F) un spațiu Berwald complex. $(M, \tilde{F})$ este un spațiu **Berwald complex** dacă următoarele condiții sunt verificate

- $\tilde{g}^{\bar{m}i}[\partial_0(\sigma B_k B_{\bar{m}}) - \partial_k(\sigma B_0 B_{\bar{m}}) - \tilde{C}_{p\bar{m}k} A_0^p] = 0$;
- $\tilde{C}_{i\bar{m}p} A_0^i = 0$.

Următorul pas din studiul nostru este centrat pe identificarea cazurilor când metricele Finsler complexe L și $\tilde{L}$ sunt proiectiv echivalente.

Teorema 3.2.4. *Metricile Finsler complexe L și $\tilde{L} = L + \sigma|\beta|^2$, ambele definite pe M , sunt proiectiv echivalente, adică*

$$\tilde{G}^r = G^r + Q^r + P\eta^r, \quad r = 1, \dots, n, \quad (3.2.12)$$

unde

$$Q^r = -\frac{1}{2\tilde{L}} g^{\bar{j}l} T_{\bar{p}\bar{j}}^{\bar{k}} (\dot{\partial}_l \tilde{L}) \bar{\eta}^p \bar{\eta}_k \eta^r, \quad r = 1, \dots, n, \quad (3.2.13)$$

$$P = \frac{1}{2\tilde{L}} \left(A_j^i \eta^j + g^{\bar{j}i} T_{\bar{p}\bar{j}}^{\bar{k}} \bar{\eta}^p \bar{\eta}_k \right) (\dot{\partial}_i \tilde{L}), \quad (3.2.14)$$

și schimbarea proiectivă este $\tilde{G}^r = G^r + \frac{1}{2} A_j^i \eta^j$.

Lema 3.2.1. *Fie (M, L) un spațiu Finsler complex, și fie $\tilde{L}$ metrica Finsler complexă definită în (3.2.4) pe M . Coeficienții spray-urilor G^i și $\tilde{G}^i$ a metricilor L și $\tilde{L}$ verifică relația*

$$\tilde{G}^i = G^i + \frac{1}{2} \tilde{g}^{\bar{r}i} \left(\dot{\partial}_{\bar{r}} (\delta_k \tilde{L}) \eta^k + 2(\dot{\partial}_{\bar{r}} G^l) (\dot{\partial}_l \tilde{L}) \right), \quad i = 1, \dots, n.$$

Corolarul 3.2.1. *Pentru metrica Finsler complexă $\tilde{L}$ din (3.2.3) are loc $\tilde{g}_{i\bar{r}} A_j^i \eta^j \bar{\eta}^r = (\delta_k \tilde{L}) \eta^k$.*

3.2.1 Problema variațională într-un spațiu slab gravitațional perturbat

Fie (M, L) un spațiu Finsler complex 2-dimensional, cu

$$L = \left(1 + \frac{2\Phi}{c^2} \right) |\eta^1|^2 - i \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2} \right) \eta^1 \bar{\eta}^2 + i \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2} \right) \eta^2 \bar{\eta}^1 - \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2} \right) |\eta^2|^2 \quad (3.2.15)$$

metrica slab gravitațională, studiată mai detaliat în [Al-Mu4], și prezentată în Secțiunea 2.3. În această subsecțiune, perturbăm metrica slab gravitațională (3.2.15) ca să obținem o metircă Beil complexă, cu un potențial electrodinamic, $a|\beta|^2 = aB_j(z)B_{\bar{k}}(z)\eta^j\bar{\eta}^k$, cu $a > 0$. Astfel, obținem o metrică Finsler complexă care provine dintr-o metrică slab gravitațională $\tilde{L} = L + a|\beta|^2$, a cărei tensor fundamental este

$$(\tilde{g}_{j\bar{k}}) := \begin{pmatrix} 1 + \frac{2\Phi}{c^2} + aB_1B_{\bar{1}} & -i \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2} \right) + aB_1B_{\bar{2}} \\ i \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2} \right) + aB_2B_{\bar{1}} & - \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2} \right) + aB_2B_{\bar{2}} \end{pmatrix}, \quad (3.2.16)$$

și inversa lui are următoarea expresie $\tilde{g}^{\bar{k}j} = g^{\bar{k}j} - \tilde{a}B^{\bar{k}}B^j$, unde $\tilde{a} = \frac{a}{aB^2+1}$. Această metrică o vom numi *metrica Beil slab gravitațională*.

Utilizând rezultatele generale din acest subcapitol, exprimăm legăturile dintre obiectele geometrice asociate acestei metrici:

$$\begin{aligned}\tilde{N}_k^j &= N_k^j + a\tilde{g}^{\bar{m}j} \left(\partial_k(B_p B_{\bar{m}})\eta^p + \frac{2i}{c^2 \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right)} (\eta^1 - i\eta^2)\Phi_k B_{\bar{m}} B_2 \right); \quad (3.2.17) \\ \tilde{G}^j &= G^j + a\tilde{g}^{\bar{m}j} \left(\partial_k(B_p B_{\bar{m}})\eta^p \eta^k + \frac{2i}{c^2 \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right)} (\eta^1 - i\eta^2)\Phi_k B_{\bar{m}} B_2 \eta^k \right).\end{aligned}$$

În cele ce urmează, studiem problema variațională a metricii Beil slab gravațională $\tilde{L} = L + a|\beta|^2$ în parametrizarea canonică a unei curbe pe varietatea complexă M în raport cu metrica slab gravațională pur hermitiană (3.2.15).

Considerăm $c(t)$, $c \in \mathbb{R}$ o curbă C^∞ pe varietate complexă M , și $(z^k(t), \eta^k = \frac{dz^k}{dt})$ extensia lui pe $T'M$. Ecuatiile Euler-Lagrange în raport cu Lagrangianul complex $\tilde{L}$ sunt

$$E_k(\tilde{L}) := \frac{\partial \tilde{L}}{\partial z^k} - \frac{d}{dt} \left(\frac{\partial \tilde{L}}{\partial \eta^k} \right) = 0, \quad k = 1, 2, \quad (3.2.18)$$

unde $\tilde{L}$ este considerat de-a lungul curbei c pe $T'M$. În general soluțiile ecuațiilor Euler-Lagrange sunt curbele extremale în raport cu lungimea de arc.

Propoziția 3.2.3. *Ecuatiile Euler-Lagrange în raport cu metrica $\tilde{L} = L + a|\beta|^2$ sunt*

$$E_k(\tilde{L}) = E_k(L) + aE_k(|\beta|^2) = 0, \quad k = 1, 2. \quad (3.2.19)$$

sau în formă explicită

$$\begin{aligned}E_1(\tilde{L}) &= \frac{2}{c^2}(\bar{\eta}^1 + i\bar{\eta}^2)[-i(\Phi_1 - i\Phi_2)\eta^2 - \Phi_{\bar{j}}\bar{\eta}^j] \\ &\quad - L \left[\left(1 + \frac{2\Phi}{c^2}\right) \frac{d^2 \bar{z}^1}{ds^2} - i \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right) \frac{d^2 \bar{z}^2}{ds^2} \right] \\ &\quad + a \left\{ [\partial_1(B_p B_{\bar{q}}) - \partial_p(B_1 B_{\bar{q}})]\eta^p \bar{\eta}^q - \partial_{\bar{p}}(B_1 B_{\bar{q}})\bar{\eta}^p \eta^q - LB_1 B_{\bar{q}} \frac{d^2 \bar{z}^q}{ds^2} \right\} = 0; \\ E_2(\tilde{L}) &= \frac{2}{c^2}(\bar{\eta}^1 + i\bar{\eta}^2)[i(\Phi_1 - i\Phi_2)\eta^1 + i\Phi_{\bar{j}}\bar{\eta}^j] - L \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right) \left(i \frac{d^2 \bar{z}^1}{ds^2} - \frac{d^2 \bar{z}^2}{ds^2} \right) \\ &\quad + a \left\{ [\partial_2(B_p B_{\bar{q}}) - \partial_p(B_2 B_{\bar{q}})]\eta^p \bar{\eta}^q - \partial_{\bar{p}}(B_2 B_{\bar{q}})\bar{\eta}^p \eta^q - LB_2 B_{\bar{q}} \frac{d^2 \bar{z}^q}{ds^2} \right\} = 0.\end{aligned}$$

Utilizând aceleași argumente ca în [Mu1], ecuațiile geodezice complexe pentru $(M, \tilde{L})$ sunt

$$\frac{2i}{c^2}(\delta_k^i - \delta_k^2)(\bar{\eta}^1 + i\bar{\eta}^2)(\Phi_1 - i\Phi_2)\eta^k + a[\partial_k(B_p B_{\bar{q}}) - \partial_p(B_k B_{\bar{q}})]\eta^p \bar{\eta}^q = 0, \quad (3.2.20)$$

$$\frac{2}{c^2}(\delta_k^i - i\delta_k^2)(\bar{\eta}^1 + i\bar{\eta}^2)\Phi_j \bar{\eta}^j + Lg_{k\bar{q}} \frac{d^2 \bar{z}^q}{ds^2} + a \left[\partial_{\bar{p}}(B_k B_{\bar{q}})\bar{\eta}^p \bar{\eta}^q + LB_k B_{\bar{q}} \frac{d^2 \bar{z}^q}{ds^2} \right] = 0, \quad (3.2.21)$$

pentru $k = 1, 2$.

Menționăm că (3.2.21) poate fi rescrisă în forma $\frac{d^2 z^m}{dt^2} + 2\widehat{G}^m(z(t), \eta(t)) = 0$, unde

$$\widehat{G}^m = \frac{1}{c^2}(\tilde{g}^{\bar{1}m} + i\tilde{g}^{\bar{2}m}) (\eta^1 - i\eta^2) \Phi_j \eta^j + \frac{a}{2}\tilde{g}^{\bar{k}m} \partial_j(B_{\bar{k}} B_q) \eta^q \eta^j.$$

Funcțiile $\widehat{G}^m$ sunt coeficienții unui spray complex pe $T'M$. Având în vedere că o (c.n.c.) prin contracție cu η determină un spray complex, obținem că funcțiile

$$\widehat{N}_j^m(z, \eta) := \frac{2}{c^2}(\tilde{g}^{\bar{1}m} + i\tilde{g}^{\bar{2}m}) (\eta^1 - i\eta^2) \Phi_j + a\tilde{g}^{\bar{k}m} \partial_j(B_{\bar{k}} B_q) \eta^q \quad (3.2.22)$$

sunt coeficienții a unei (c.n.c.). Mai mult de atât are loc:

Teorema 3.2.5. (C.n.c.) $\widehat{N}_k^j$ și (c.n.c.) Chern-Finsler asociată spațiului Finsler complex $(M, L + a|\beta|^2)$ coincid.

Am dovedit în Teorema 3.2.4 că metricile Finsler complexe L și $\tilde{L}$ sunt proiectiv echivalente, adică ele au aceeași geodezice ca mulțimi de puncte. Deci, dacă găsim geodezicele lui (M, L) cu metrică slab gravitațională, scopul nostru va fi atins. Pentru aceasta utilizăm un rezultat din [Al-Mu4], și anume Teorema 3.6.

Teorema 3.2.6. Fie F metrica pur hermitiană (3.2.15) pe varietatea M . Dacă $\tilde{F}$ este o metrică Kähler, atunci curbele geodezice ale $(M, \tilde{F})$ sunt următoarele:

$$\gamma(s) = (\lambda_1 s + \mu_1, \lambda_2 s + \mu_2), \quad \lambda_k, \mu_k \in \mathbb{C}, \quad \lambda_k \neq 0, \quad k = 1, 2. \quad (3.2.23)$$

Exemplul 3.2.3. Considerăm o particulă încărcată în mișcare de-a lungul unui câmp slab gravitațional. Ca parametrul de direcție alegem pe timpul propriu t . Poziția particulei este dată de $z^k(t)$, iar viteza și accelerația sunt $\eta^k = \frac{dz^k}{dt}$ și $a^k = \frac{d\eta^k}{dt}$, respectiv.

Acum presupunem că B_i este potențialul electromagnetic $A_j(z)$. Astfel am obținut modelul unei particule în mișcare de-a lungul unui câmp electromagnetic cu potențialul

A^j . Se demonstrează printr-un calcul simplu, că dacă are loc $a|\beta|^2 = \text{constant}$, ecuația de mișcare în câmpul slab gravitațional este

$$a^k + \frac{-2i}{c^2 \left(1 - \frac{2\Phi}{c^2}\right)} [\delta_2^k - \tilde{a}A^k A_2] (\eta^1 - i\eta^2) \tilde{a}\Phi_j \eta^j = 0,$$

pentru $k = 1, 2$.

3.3 Spații Cartan complexe cu metrica Beil

Spațiile Hamilton reale, în particular spațiile Cartan reale, au fost de mare interes în ultimii ani [Bw, Mi-H-Sh]. Transformata Legendre, corespondenta formalismului Lagrange-Hamilton din domeniul mecanicii, are un rol important în studiul spațiilor Hamilton, implicând totodată numeroase aplicații [Mi1]. De-a lungul acestui capitol prezentăm principalele domenii de utilizare a metricii Beil, introdusă și dezvoltată de R.G. Beil, și a spațiilor Lagrange complexe înzestrate cu metrici de tip Beil $\tilde{g}_{jk} = g_{jk} + \sigma B_j B_k$.

În acest subcapitol introducem o metrică nouă, obținută prin perturbarea unui tensor metric pe un spațiu Cartan complex, de această formă $\tilde{h}^{\bar{j}k} = h^{\bar{j}k} + \sigma B^{\bar{j}} B^k$. Aici dăm condițiile pentru care această metrică devine una Hamilton generalizată, și îi vom numi *metrica Beil-Cartan complexă*, prin analogie cu cazul Finsler (Subcapitolul 3.1). În subsecțiunea 3.3.1 este descris un studiu alternativ al unui spațiu Cartan complex, ca imagine prin transformarea Legendre complexă (pe scurt *procedeul $\mathcal{L}$ -dual*) unui spațiu Finsler complex. Aici sunt descrise relațiile între spațiile $\mathcal{L}$ -duale, și între astfel de spații.

Fie $(M, \mathcal{C})$ un spațiu Cartan n -dimensional și $h^{\bar{j}k}$ tensorul metric fundamental al acestuia. Presupunem, că $(M, \mathcal{C})$ este înzestrat cu un câmp vectorial $B = B_k(z, \zeta) \partial^k$, $B_k(z, \zeta) d^* z^k$ este o $(1, 0)$ -formă diferențială, cu $B^k := h^{\bar{j}k} B_{\bar{j}}$, unde $B_{\bar{j}} := \overline{B_j}$. Ridicarea și coborârea indicilor se efectuează cu $h^{\bar{j}k}$ și $h_{i\bar{j}}$, unde $h^{\bar{j}k} h_{i\bar{j}} = \delta_i^k$. În plus considerăm și $\sigma : T^*M \rightarrow \mathbb{R}$, o funcție cu valori reale. Utilizând aceste obiecte, putem să definim:

$$\tilde{h}^{\bar{j}k}(z, \zeta) := h^{\bar{j}k}(z, \zeta) + \sigma(z, \zeta) B^{\bar{j}}(z, \zeta) B^k(z, \zeta). \quad (3.3.1)$$

Este evident, că $(\tilde{h}^{\bar{j}k})$ sunt componentele unui d -tensor hermitian. Căutăm inversa matricei $(\tilde{h}^{\bar{j}k})$ în forma $\tilde{h}_{j\bar{k}} = h_{j\bar{k}} - \tilde{\sigma} B_j B_{\bar{k}}$, în care avem de determinat funcția $\tilde{\sigma}$. Din condiția $\tilde{h}^{\bar{j}i} \tilde{h}_{k\bar{j}} = \delta_k^i$ rezultă că $\tilde{\sigma} = \frac{\sigma}{1 + \sigma \mathbb{B}^2}$, cu $\mathbb{B}^2 = B^k B_k = h^{\bar{j}k} B_j B_k$ (norma lui B în raport cu $h^{\bar{j}k}$). Astfel am dedus formula inversei:

$$\tilde{h}_{j\bar{k}} = h_{j\bar{k}} - \frac{\sigma}{1 + \sigma \mathbb{B}^2} B_j B_{\bar{k}}. \quad (3.3.2)$$

În plus avem și $\det(\tilde{h}^{\bar{j}k}) \neq 0$. În acest fel am dovedit următoarea teoremă:

Teorema 3.3.1. *Perechea $(M, \tilde{h}^{\bar{j}k})$ este un spațiu Hamilton generalizat, dacă și numai dacă $1 + \sigma\mathbb{B}^2 \neq 0$.*

Din acest motiv, $(\tilde{h}^{\bar{j}k})$ din (3.3.1) definește o metrică Hamilton generalizată, dacă $1 + \sigma\mathbb{B}^2 \neq 0$, pe care o vom numi *metrica Beil-Cartan complexă*, prin analogie cu cazul Finsler complex, [Sz2].

Teorema 3.3.2. *Metrica Beil-Cartan definită în (3.3.1) este tensorul metric fundamental al unui spațiu Cartan complex $(M, \tilde{\mathcal{C}})$ dacă și numai dacă satisface următorul sistem de ecuații*

$$\begin{aligned} & B^{\bar{j}}(\dot{\partial}^m \sigma \cdot B^k - \dot{\partial}^k \sigma \cdot B^m) + \sigma[\dot{\partial}^m B^{\bar{j}} \cdot B^k - \dot{\partial}^k B^{\bar{j}} \cdot B^m + \\ & + B^{\bar{j}}(\dot{\partial}^m B^k - \dot{\partial}^k B^m)] = 0 \\ & B^{\bar{j}} \dot{\partial}^m \sigma \cdot \beta + \sigma(\dot{\partial}^m B^{\bar{j}} \beta + B^{\bar{j}} \dot{\partial}^m B^k \zeta_k) = 0. \end{aligned} \quad (3.3.3)$$

În plus, *metrica Cartan complexă asociată va fi*

$$\tilde{\mathcal{C}} = \sqrt{\mathcal{C} + \sigma(z, \zeta)|\beta|^2}, \quad (3.3.4)$$

unde $\beta = B^k(z, \zeta)\zeta_k$.

Este ușor de demonstrat, că nu orice $B^k(z, \zeta)$ și $\sigma(z, \zeta)$ satisface sistemul anterior. Din această cauză studiem cazul particular $B^k = B^k(z)$ și $\sigma = \sigma(z)$.

Propoziția 3.3.1. *Dacă $B^k = B^k(z)$ și $\sigma = \sigma(z) \geq -\frac{\mathcal{C}^2}{|\beta|^2}$, atunci $(M, \tilde{\mathcal{C}}^2 = \mathcal{C}^2 + \sigma(z)|\beta|^2)$ este un spațiu Cartan complex, având tensorul metric fundamental $\tilde{h}^{\bar{j}k}$ dat prin*

$$\tilde{h}^{\bar{j}k}(z, \zeta) := h^{\bar{j}k}(z, \zeta) + \sigma(z)B^{\bar{j}}(z)B^k(z). \quad (3.3.5)$$

Ca să se poată dezvolta geometria unui spațiu Cartan complex este necesară o (c.n.c.). Conexiunea Chern-Cartan depinde numai de tensorul fundamental al spațiului, și cum noi am obținut tensorul corespunzător spațiului $(M, \tilde{\mathcal{C}}^2 = \mathcal{C}^2 + \sigma(z)|\beta|^2)$ în (3.3.5), după câteva calcule triviale, obținem expresia locală a (c.n.c.) Chern-Cartan:

$$\tilde{N}_{jk} = N_{jk} + A_{jk}, \quad \text{unde } A_{jk} := -\tilde{h}_{j\bar{m}}(\sigma B^l \bar{B}^m)_{|k} \zeta_l.$$

Din proprietățile (c.n.c.) deducem, că A_{jk} este un d -tensor $(1, 0)$ -omogen. Reperul orizontal asociat lui $\tilde{N}_{jk}$ va fi notat cu $\delta_k := \delta_k^* + A_{km} \dot{\partial}^m$.

Conexiunea Chern-Cartan $\tilde{D}$ din (1.3.1) a metricii Beil-Cartan complexe are următoarele expresii locale:

$$\tilde{H}_{jk}^i = H_{jk}^i + \dot{\partial}^i A_{jk}, \quad \tilde{V}_j^{ik} = V_j^{ik} + \hat{\sigma} B_j B_{\bar{m}} V^{\bar{m}ik}. \quad (3.3.6)$$

În cele ce urmează sunt prezentate cazuri particulare de spațiul Cartan complex $(M, \tilde{\mathcal{C}})$:

- Spațiul $(M, \tilde{\mathcal{C}})$ este **pur hermitian** dacă și numai dacă $(M, \mathcal{C})$ este pur hermitian.
- Fie $(M, \mathcal{C})$ un spațiu Kähler-Cartan complex,
  - $(M, \tilde{\mathcal{C}})$ este **slab Kähler-Cartan** dacă și numai dacă

$$\tilde{h}^{\bar{0}j}(A_{jk} - A_{kj}) = 0.$$

- $(M, \tilde{\mathcal{C}})$ este **Kähler-Cartan** dacă și numai dacă d -tensorul A_{jk} este simetric.
- Fie $(M, \mathcal{C})$ un spațiu Berwald-Cartan complex,
  - $(M, \tilde{\mathcal{C}})$ este **Berwald-Cartan** dacă și numai dacă

$$(\dot{\partial}^{\bar{m}} \tilde{h}_{j\bar{k}})(\sigma B^l \bar{B}^k)_{|i} \zeta_l = 0.$$

- $(M, \tilde{\mathcal{C}})$ este **tare Berwald-Cartan** dacă și numai dacă $\dot{\partial}^i A_{jk}$ depinde numai de poziția z .

Exemplul 3.3.1. Versiunea complexă a metricii ecologice a lui Antonelli

$$H_A(z^1, z^2, \zeta_1, \zeta_2) = e^{2f(z)} [|\zeta_1|^2 + |\zeta_2|^2],$$

definită pe un domeniu din $\widetilde{T'^*M}$, $\dim T_C M = 2$, astfel încât tensorul metric fundamental să fie nedegenerat ([A-I-M],[Mu2]). Funcția $f(z)$ are valori reale. Se verifică prin calcule elementare, că această metrică satisface condiția *iii*) din Teorema 1.3.1, deci spațiul (M, H_A) este Berwald-Cartan. Scopul nostru este să găsim valori potrivite pentru $\sigma(z)$ și pentru $B^k(z)$, astfel încât spațiul Cartan complex $(M, \tilde{H})$ să fie Berwald-Cartan. Alegem $\sigma(z) = k e^{2f(z)}$, $k \in \mathbb{R}$, și $\beta = \zeta_1$. Cu aceste obiecte, obținem metrica Beil-Cartan complexă

$$\tilde{H}(z^1, z^2, \zeta_1, \zeta_2) = e^{2f(z)} [(1+k)|\zeta_1|^2 + |\zeta_2|^2],$$

care este o metrică Berwald-Cartan complexă.

3.3.1 $\mathcal{L}$ -dualitate între spațiul Finsler complex și Cartan complex

O altă modalitate de a descrie un spațiu Cartan complex este prin stabilirea corespondenței obiectelor geometrice de pe un spațiu Finsler complex (M, F) cu a cele de pe un spațiu Cartan complex $(M, \mathcal{C})$ prin transformarea Legendre complexă (pe scurt procesul $\mathcal{L}$ -dualității), [Mu1].

Teorema 3.3.3 ([Al-Mu6]). *Fie $(M, \mathcal{C})$ un spațiu Cartan complex. $\left\{ \frac{\partial}{\partial \zeta^k}, \frac{\partial}{\partial \bar{\zeta}^k} \right\}$ este un reper vertical pe $VT'^*M \oplus \overline{VT'^*M}$, cu*

$$\frac{\partial}{\partial \zeta^k} := h_{km} \dot{\partial}^m + h_{k\bar{m}} \dot{\partial}^{\bar{m}}, \quad (3.3.7)$$

dacă și numai dacă $\mathcal{H}_1 \mathcal{H}_2 = \mathcal{H}_2 \mathcal{H}_1 = I_{2n}$, cu $\mathcal{H}_1 = \begin{pmatrix} h^{kj} & h^{\bar{p}k} \\ h^{\bar{r}s} & h^{\bar{p}\bar{r}} \end{pmatrix}$ și $\mathcal{H}_2 = \begin{pmatrix} h_{kj} & h_{j\bar{r}} \\ h_{k\bar{m}} & h_{\bar{m}\bar{r}} \end{pmatrix}$,

Expresia locală a lui $\dot{\partial}^k$ în raport cu reperul $\left\{ \frac{\partial}{\partial \zeta^k}, \frac{\partial}{\partial \bar{\zeta}^k} \right\}$ este obținută prin (3.3.7):

$$\dot{\partial}^k = h^{kl} \frac{\partial}{\partial \zeta^l} + h^{\bar{m}k} \frac{\partial}{\partial \bar{\zeta}^m}, \quad (3.3.8)$$

dacă are loc $\mathcal{H}_1 \mathcal{H}_2 = \mathcal{H}_2 \mathcal{H}_1 = I_{2n}$.

Imaginea prin transformarea Legendre complexă al unui spațiu Finsler complex (M, F) local devine un spațiu Cartan complex $(M, \mathcal{C})$, și invers, adică

$$(L(z^k, \eta^k))^* = H(z^k, \zeta_k); \quad (H(z^k, \zeta_k))^\circ = L(z^k, \eta^k), \quad (3.3.9)$$

cu

$$\frac{\partial L}{\partial z^i} = -\frac{\partial^* H}{\partial z^i}; \quad (\eta^k)^* = \dot{\partial}^k H; \quad (\zeta_k)^\circ = \dot{\partial}_k L.$$

Teorema 3.3.4 ([Al-Mu6]). *Fie M o varietate complexă cu metricile F și $\mathcal{C}$ date de (3.3.9). $\mathcal{L}$ -dualul spațiului Finsler complex (M, F) local este spațiul Cartan complex $(M, \mathcal{C})$ dacă și numai dacă*

$$\mathcal{G} \mathcal{H}_1 = \mathcal{H}_1 \mathcal{G} = I_{2n}, \quad (3.3.10)$$

unde $\mathcal{G} = \begin{pmatrix} g_{kj} & g_{j\bar{r}} \\ g_{k\bar{m}} & g_{\bar{m}\bar{r}} \end{pmatrix}$ este matricea Hessiană pe $T_C(T'M)$ a metricii Finsler complexe

$L = F^2(z^k, \eta^k)$, $g_{jk} := \frac{\partial^2 F^2}{\partial \eta^j \partial \eta^k}$, și $g_{j\bar{k}} := \frac{\partial^2 F^2}{\partial \eta^j \partial \bar{\eta}^k}$ este tensorul metric asociat.

Din expresiile locale (3.3.10) și (3.3.8), se obține că $(\dot{\partial}_k)^* = \frac{\partial}{\partial \zeta^k}$, și împreună cu (3.3.9) obținem:

$$\begin{aligned} (g_{kj})^* &= h_{kj}; & (g_{j\bar{r}})^* &= h_{j\bar{r}}; & (g^{ks})^* &= h^{ks}; & (g^{\bar{p}k})^* &= h^{\bar{p}k}; & (3.3.11) \\ (\dot{\partial}_k)^* \left(\frac{\partial L}{\partial z^i} \right) &= -\frac{\partial}{\partial \zeta^k} \left(\frac{\partial^* H}{\partial z^i} \right) = -h_{kr} \dot{\partial}^r \left(\frac{\partial^* H}{\partial z^i} \right) - h_{k\bar{m}} \dot{\partial}^{\bar{m}} \left(\frac{\partial^* H}{\partial z^i} \right); \\ (\dot{\partial}_{\bar{k}})^* \left(\frac{\partial L}{\partial z^i} \right) &= -\frac{\partial}{\partial \bar{\zeta}^k} \left(\frac{\partial^* H}{\partial z^i} \right) = -h_{\bar{k}r} \dot{\partial}^{\bar{r}} \left(\frac{\partial^* H}{\partial z^i} \right) - h_{l\bar{k}} \dot{\partial}^l \left(\frac{\partial^* H}{\partial z^i} \right). \end{aligned}$$

Mai mult, utilizând pentru (c.n.c.) Chern-Finsler, $N_j^k = g^{\bar{m}k} \frac{\partial g_{l\bar{m}}}{\partial z^i} \eta^l = g^{\bar{m}k} \frac{\partial^2 L}{\partial z^i \partial \bar{\eta}^m}$, acest proces găsim

$$\left(\frac{\partial}{\partial z^i} \right)^* - N_i^k (\dot{\partial}_k)^* = \frac{\partial^*}{\partial z^i} + \overset{\circ}{N}_{ki} \dot{\partial}^k,$$

unde $\overset{\circ}{N}_{ki} := \frac{\partial^2 L}{\partial z^i \partial \bar{\eta}^k} - g_{jk} N_i^j$. Aplicând (3.3.11) pentru $\overset{\circ}{N}_{ki}$, rezultă $(\overset{\circ}{N}_{ki})^* = N_{ki}$, adică imaginea prin $\mathcal{L}$ -dualitate a lui $\overset{\circ}{N}_{ki}$ este (c.n.c.) Chern-Cartan, și astfel $(\delta_k)^* = \delta_k^*$.

3.3.2 Duala metricii Beil complexe

Aplicăm rezultatele din secțiunea anterioară pentru a găsi dualul unui spațiu Finsler complex cu metrică Beil.

Reluăm elementele necesare din subcapitolele anterioare. Fie (M, F) un spațiu Finsler complex, cu $g_{i\bar{j}}$ tensorul metric fundamental, și fie

$$\tilde{g}_{i\bar{j}}(z, \eta) = g_{i\bar{j}}(z, \eta) + \sigma(z) B_i(z) B_{\bar{j}}(z) \quad (3.3.12)$$

o metrică Beil complexă asociată. Coeficienții locali ai (c.n.c.) Chern-Finsler asociate sunt

$$\tilde{N}_j^i = N_j^i + A_j^i, \text{ unde } A_j^i = \tilde{g}^{\bar{m}i} (\sigma B_p B_{\bar{m}})_{|j} \eta^p, \quad (3.3.13)$$

iar aici avem expresiile coeficienților locali a conexiunii Chern-Finsler

$$\begin{aligned} \tilde{L}_{jk}^i &= L_{jk}^i + \dot{\partial}_j A_k^i; \\ \tilde{C}_{jk}^i &= C_{jk}^i - \tilde{\sigma} B^i B^{\bar{m}} C_{j\bar{m}k}. \end{aligned} \quad (3.3.14)$$

Prin analogie considerăm un spațiu Cartan complex $(M, \mathcal{C})$ cu metrica fundamentală $h^{\bar{j}k}$ și o metrică Beil-Cartan complexă asociată $\tilde{h}^{\bar{j}k}(z, \zeta) = h^{\bar{j}k}(z, \zeta) + \tilde{\sigma}(z) \tilde{B}^{\bar{j}}(z) \tilde{B}^k(z)$. Presupunem că metricile Finsler F și Cartan $\mathcal{C}$ complexe sunt $\mathcal{L}$ -duale, deci au loc relațiile (3.3.9) și (3.3.11).

În primul rând căutăm imaginea lui $(\tilde{g}_{i\bar{j}})$ prin transformarea Legendre complexă:

$$\begin{aligned} (\tilde{g}_{i\bar{j}}(z, \eta))^* &= (g_{i\bar{j}}(z, \eta) + \sigma(z)B_i(z)B_{\bar{j}}(z))^* \\ &= (g_{i\bar{j}}(z, \eta))^* + (\sigma(z))^* (B_i(z))^* (B_{\bar{j}}(z))^* \\ &= h_{i\bar{j}}(z, \zeta) + \sigma(z)B_i(z)B_{\bar{j}}(z) := \hat{h}_{i\bar{j}}(z, \zeta). \end{aligned} \quad (3.3.15)$$

Propoziția 3.3.2. Pentru d -tensorul $\hat{h}_{i\bar{j}}$ din (3.3.15) avem,

- i) $\det(\hat{h}_{i\bar{j}}) = (1 + \sigma(\mathbb{B}^2))^* \det(h_{i\bar{j}})$;
- ii) Dacă $1 + \sigma(\mathbb{B}^2)^* \neq 0$, d -tensorul $\hat{h}_{i\bar{j}}$ este nedegenerat, și inversa are următoarea expresie $\hat{h}^{\bar{j}k} = h^{\bar{j}k} - \frac{\sigma}{1 + \sigma(\mathbb{B}^2)^*} (B^{\bar{j}})^* (B^k)^*$,

unde $(B^k)^*(z, \zeta) = B_{\bar{m}}(z)h^{\bar{m}k}(z, \zeta)$ și $(\mathbb{B}^2)^*(z, \zeta) = h^{\bar{m}p}(z, \zeta)B_{\bar{m}}(z)B_p(z)$.

Teorema 3.3.5. $(M, \hat{h}^{\bar{j}k})$, cu $\hat{h}^{\bar{j}k}$ din (3.3.15), este un spațiu Cartan complex dacă și numai dacă $\sigma > -\frac{1}{(\mathbb{B}^2)^*}$, cu metrica Cartan complexă

$$\hat{\mathcal{C}}^2 = \mathcal{C}^2 + \hat{\sigma}|\hat{\beta}|^2, \quad (3.3.16)$$

unde $\hat{\beta} := (B^k)^*\zeta_k$ și $\hat{\sigma} = -\frac{\sigma}{1 + \sigma(\mathbb{B}^2)^*}$.

Propoziția 3.3.3. $\mathcal{L}$ -dualul lui $(M, \tilde{g}_{j\bar{k}})$ dată în (3.3.12), este un spațiu Cartan complex cu metrică Beil-Cartan complexă $\hat{h}^{\bar{j}k} := h^{\bar{j}k} + \hat{\sigma}(z)\hat{B}^{\bar{j}}(z)\hat{B}^k(z)$, unde $\hat{B}^k(z) := h^{\bar{m}k}B_{\bar{m}}(z)$, $\hat{\mathbb{B}}^2 := \hat{B}^k B_k$, $\hat{\sigma}(z) := -\frac{\sigma}{1 + \sigma\hat{\mathbb{B}}^2}$, dacă și numai dacă spațiul Finsler complex $(M, \tilde{g}_{j\bar{k}})$ este pur hermitian.

Exemplul 3.3.2. În subcapitolul anterior am dat un model al electrodinamicii construit cu o metrică Beil complexă în felul următor: $F(z, \eta) = mc\sqrt{\gamma_{i\bar{j}}(z)\eta^i\bar{\eta}^j}$, $B_i(z) = A_i(z)$ și $\sigma(z) = \frac{e}{m}$, unde $\gamma_{i\bar{j}}$ este o funcție pur hermitiană pe M , $A_i(z)$ reprezintă potențialul electromagnetic, și m , c , e sunt scalarii reali bine cunoscuți. În acest exemplu vrem să construim $\mathcal{L}$ -dualul acestei metrici. Utilizând propoziția prezentată anterior:

$$\begin{aligned} h^{\bar{j}k} &= mc\gamma^{\bar{j}k}, & \hat{B}^k(z) &= mc\gamma^{\bar{m}k}A_{\bar{m}}, \\ \hat{\mathbb{B}}^2 &= mc\gamma^{\bar{m}p}A_{\bar{m}}A_p, & \hat{\sigma}(z) &= -\frac{e}{m(1 + ec\gamma^{\bar{m}p}A_{\bar{m}}A_p)}. \end{aligned}$$

Cu notația $A^k := \gamma^{\bar{m}k}A_{\bar{m}}$ regăsim metrica Beil-Cartan complexă

$$\hat{h}^{\bar{j}k} = mc\gamma^{\bar{j}k} - \frac{emc}{1 + ecA^i A_i} A^{\bar{j}} A^k.$$

În cele ce urmează construim (c.n.c.) Chern-Cartan asociată spațiului Cartan complex $(M, \hat{C})$, cu ajutorul formulei $\hat{N}_{jk} = \hat{h}_{j\bar{m}} \frac{\partial^* \hat{h}^{\bar{m}p}}{\partial z^k} \zeta_p$:

$$\hat{N}_{jk} = N_{jk} + \sigma B_j (B^p)^* N_{pk} - \hat{h}_{j\bar{m}} \partial_j^* (\hat{\sigma} (B^{\bar{m}})^* (B^p)^*) \zeta_p. \quad (3.3.17)$$

Propoziția 3.3.4. În spațiul Catan complex $(M, \hat{C})$, cu $\hat{C}$ dată în (3.3.16), coeficienții locali ai conexiunii Chern-Cartan $\hat{C}\Gamma = (\hat{N}_{jk}, \hat{H}_{jk}^i, \hat{V}_j^{ik}, 0, 0)$ sunt

$$\begin{aligned} \hat{H}_{ki}^j &= H_{ki}^j + \sigma B_k [V^{\bar{m}pj} B_{\bar{m}} N_{pi} + (B^p)^* H_{pi}^j] - (\partial^j h_{k\bar{m}}) \partial_i^* (\hat{\sigma} (B^{\bar{m}})^* (B^p)^*) \zeta_p - \\ &\quad - \hat{h}_{k\bar{m}} \cdot \partial^j [\partial_i^* (\hat{\sigma} (B^{\bar{m}})^* (B^p)^*)] \zeta_p - \hat{h}_{k\bar{m}} \cdot \partial_i^* (\hat{\sigma} (B^{\bar{m}})^* (B^j)^*); \quad (3.3.18) \\ \hat{V}_j^{ik} &= V_j^{ik} + \sigma \hat{\sigma} [(\mathbb{B}^2)^* - \mathbb{B}^2] V^{\bar{m}ik} B_{\bar{m}} B_j - \hat{\sigma}^2 (1 + \sigma \mathbb{B}^2) V^{\bar{m}pk} B_{\bar{m}} B_p B_j (B^i)^*, \end{aligned}$$

unde H_{ki}^j și V_j^{ik} sunt coeficienții locali ai conexiunii Chern-Cartan a spațiului (M, C) date în (1.3.1).

Propoziția 3.3.5. $\mathcal{L}$ -duala conexiunii liniare complexe Chern-Finsler este conexiunea $\check{C}\Gamma$, dată de coeficienții locali

$$\begin{aligned} \check{H}_{ki}^j &= \hat{H}_{ki}^j; \quad \check{H}_{k\bar{i}}^j = 0; \\ \check{V}_j^{ik} &= \hat{h}^{\bar{s}i} (\partial^{\bar{m}} h_{j\bar{s}}) (\partial^k h_{\bar{m}\bar{p}}) \zeta^{\bar{p}}; \quad \check{V}_j^{i\bar{k}} = \hat{h}^{\bar{k}r} h_{r\bar{l}} \hat{V}_j^{il} + \hat{h}^{\bar{s}i} (\partial^{\bar{k}} h_{j\bar{s}}). \end{aligned}$$

Utilizând rezultatele din Subcapitolul 3.2 împreună cu rezultatele din [Al-Mu6], am obținut următoarele afirmații:

Dacă (M, F) este un spațiu Kähler complex, și tensorul metric $\tilde{g}_{j\bar{k}}$ din (3.3.12) satisface condiția

- $\partial_j (\sigma |\beta|^2) - \partial_0 (\sigma B_j B_{\bar{0}}) - \tilde{C}_{p\bar{0}j} A_0^p = 0$, $j = 1, \dots, n$, atunci spațiu $(M, \hat{C})$ este slab Kähler-Cartan;
- $\tilde{g}^{\bar{m}i} [\partial_0 (\sigma B_j B_{\bar{m}}) - \partial_j (\sigma B_0 B_{\bar{m}}) - \tilde{C}_{p\bar{m}j} A_0^p] = 0$, $i, j = 1, \dots, n$, atunci spațiul $(M, \hat{C})$ Kähler-Cartan.

Propoziția 3.3.6. Dacă (M, F) este un spațiu Berwald complex, și tensorul metric $\tilde{g}_{j\bar{k}}$ din (3.3.12) satisface una din următoarele condiții

- $\tilde{g}^{\bar{m}i} [\partial_0 (\sigma B_k B_{\bar{m}}) - \partial_k (\sigma B_0 B_{\bar{m}}) - \tilde{C}_{p\bar{m}k} A_0^p] = 0$;
- $\tilde{C}_{i\bar{m}\bar{p}} A_0^i = 0$,

atunci spațiul $(M, \hat{C})$ definit în (3.3.16) este tare Berwald-Cartan.

Capitolul 4

Deformări ale metricilor Finsler complexe

Deformarea structurii unei varietăți complexe este o problemă celebră studiată în anii 1980 de K. Kodaira ([K]), care a condus la obținerea unei clasificări în geometria complexă bazată pe invarianți algebro-topologici. Pentru o varietate complexă dată (M, J) , $J^2 = I$, (adică schimbarea de hărți locale este olomorfă), în linii mari, problema deformării constă în caracterizarea tuturor varietăților complexe (M, J') izomorfe cu (M, J) . La nivel infinitesimal, această procedură constă în dezvoltarea în serie de puteri a coordonatelor pentru fiecare deformare J' , și în studiul coeficienților din această serie în raport cu parametrul real t . Condiția de integrabilitate a structurii deformate conduce la ideea, că primul coeficient al acestei serii aparține unei clase de coomologie, numită clasa Kodaira-Spencer. Studiul deformării de ordin doi (coeficientul lui t^2) este mult mai complicat. Prin urmare, de un mai mare interes este deformarea infinitesimală de ordinul întâi a lui (M, J) .

În capitolul de față ne propunem să discutăm o problemă mai simplă. Nu vom deforma varietatea M , și deci spațiul tangent olomorf $T'M$ rămâne același, în schimb vom modifica metrici ce acționează pe $T'M$, metrici ce provin dintr-o funcție Finsler complexă $(M, L := F^2)$, astfel încât metricile obținute să provină dintr-o familie de spații Finsler complexe (M, L_t) . Problematika este cunoscută sub denumirea de deformarea structurilor Finsler complexe. După informațiile pe care le avem, problema a fost abordată doar de T. Aikou în [Ai3] și studiază deformarea infinitesimală a structurilor Einstein-Finsler pe cazul fibratelor olomorfe E . Evident, cazul $E = T'M$, unde există conexiunea liniară specială Chern-Finsler, aduce contribuții în plus.

Toate rezultatele din acest capitol aparțin autorului și sunt cuprinse în lucrările [Sz7, Sz8].

4.1 Deformări infinitesimale ale structurii Finsler complexe

Fie $(M, L := F^2)$ un spațiu Finsler complex, cu tensorul metric fundamental $g_{j\bar{k}}(z, \eta)$. Considerăm o familie cu de spații Finsler complexe $\{(M, L_t)\}_{t \in \mathbb{R}}$ cu un parametru, unde pentru fiecare $t \in \mathbb{R}$, $L_t(z, \eta)$ verifică condițiile de funcții Finsler pe fibratul olomorf tangent $T'M$ din definiția (1.1.2), iar tensorii metrici sunt $g_{j\bar{k}}(t) := g_{t, j\bar{k}}(z, \eta)$ ca în (1.1.10). Presupunem că pentru $t = 0$, avem $L_0 = L$. Pentru această familie de spații Finsler complexe putem considera vectorul tangent

$$V := \left(\frac{\partial L_t}{\partial t} \right)_{t=0}, \quad (4.1.1)$$

numit *deformarea infinitesimală* indusă de familia $\{L_t\}_t$. Componentele sale în raport cu reperul ortonormat $\{\delta_k, \dot{\partial}_k, \delta_{\bar{k}}, \dot{\partial}_{\bar{k}}\}$ adaptat conexiunii Chern-Finsler, sunt date de

$$v_{j\bar{k}} := \left(\frac{\partial g_{j\bar{k}}(t)}{\partial t} \right)_{t=0}. \quad (4.1.2)$$

Cum L_t sunt funcții Finsler complexe, putem să deducem imediat că și funcția V este și ea netedă pe $T'M$, pozitiv definită și omogenă. Totuși nu rezultă că (M, V) ar fi un spațiu Finsler complex. Pentru a obține acest rezultat, funcția V trebuie să satisfacă următoarele condiții:

Propoziția 4.1.1. *Fie (M, L) un spațiu Finsler complex, cu deformarea infinitesimală V definită în (4.1.1). Dacă funcția V verifică condițiile:*

- i) $V(z, \eta) \geq 0$, egalitatea are loc dacă și numai dacă $\eta = 0$;
- ii) matricea $(v_{j\bar{k}}) := \left(\frac{\partial g_{j\bar{k}}(t)}{\partial t} \right)_{t=0}$ este pozitiv definită,

atunci (M, V) devine un spațiu Finsler complex, cu tensorul metric $v_{j\bar{k}}$.

Observația 4.1.1. *Inversa lui $v_{j\bar{k}}$ este $v^{\bar{k}m} := \frac{\partial g^{\bar{k}m}(t)}{\partial t} \Big|_{t=0}$.*

În continuare presupunem ca (M, V) este un spațiu Finsler complex.

Lema 4.1.1. *Între tensorii $g_{j\bar{k}}$ din (1.1.10) și $v_{j\bar{k}}$ din (4.1.2) are loc următoarea relație:*

$$v_{j\bar{k}} g^{\bar{k}i} + g_{j\bar{k}} v^{\bar{k}i} = 0. \quad (4.1.3)$$

Scopul nostru este găsirea unor conexiuni neliniare pe (M, V) și stabilirea legăturii dintre acestea și cele existente.

Teorema 4.1.1. *Fie (M, L) un spațiu Finsler complex, cu deformarea lui infinitesimală (M, V) . Funcțiile $N_j^k := \frac{\partial N_j^k(t)}{\partial t} \Big|_{t=0}$ sunt coeficienții locali al unei (c.n.c.) pe (M, V) , numită conexiuna indusă deformării.*

Teorema 4.1.2. *Fie N (c.n.c) Chern-Finsler pe (M, L) și N^V conexiunea indusă pe deformarea infinitesimală (M, V) și fie N^{VCF} conexiunea neliniară Chern-Finsler pe (M, V) . Are loc*

$$N_j^m = g_{i\bar{i}} v^{\bar{i}m} (N_j^i - N_j^i)^{CFV}. \quad (4.1.4)$$

În cele ce urmează, extindem construcția anterioară pentru un $t \in \mathbb{R}$, arbitrar. Pentru familia de spații Finsler complexe $\mathcal{F} = \{(M, L_t)\}_{t \in \mathbb{R}}$ considerăm vectorul tangent

$$V_t := \frac{\partial L_t}{\partial t}, \quad \forall t \in \mathbb{R}, \quad (4.1.5)$$

numită *deformarea infinitesimală indusă de funcțiile L_t* , având componentele

$$v_{j\bar{k}}(t) := \frac{\partial g_{j\bar{k}}(t)}{\partial t}, \quad (4.1.6)$$

în raport cu reperul $\{\delta_k, \dot{\delta}_k, \delta_{\bar{k}}, \dot{\delta}_{\bar{k}}\}$ pe (M, L_t) .

Având în vedere că L_t este o funcție Finsler, rezultă că V_t este netedă pe $\widetilde{T^*M}$, este pozitiv definită și omogenă, fără a fi o funcție Finsler complexă. Ca acest obiectiv să fie atins, funcțiile trebuie să satisfacă următoarele condiții:

Propoziția 4.1.2. *Fie (M, L_t) un spațiu Finsler complex, cu deformarea infinitesimală (M, V_t) . Dacă funcțiile V_t verifică pentru orice $t \in \mathbb{R}$ condițiile:*

i) $V_t(z, \eta) \geq 0$, egalitatea are loc dacă și numai dacă $\eta = 0$;

ii) matricea $(v_{j\bar{k}}(t)) := \frac{\partial g_{j\bar{k}}(t)}{\partial t}$ este pozitiv definită,

atunci (M, V_t) va fi un spațiu Finsler complex, cu tensorul metric $v_{j\bar{k}}(t)$, având inversa $v^{\bar{k}m}(t) := \frac{\partial g^{\bar{k}m}(t)}{\partial t}$.

În continuare presupunem că (M, V_t) este un spațiu Finsler complex, $\forall t \in \mathbb{R}$. În acest mod, am construit o familie de funcții Finsler complexe $\{(M, V_t)\}_{t \in \mathbb{R}}$, unde $V_0 = V$. Acum suntem în măsură să definim deformarea infinitesimală a lui $\{(M, V_t)\}_{t \in \mathbb{R}}$, similar ca în cazul lui $\{(M, L_t)\}_{t \in \mathbb{R}}$. Fie

$$W := \left(\frac{\partial V_t}{\partial t} \right)_{t=0} = \left(\frac{\partial^2 L_t}{\partial t^2} \right)_{t=0}, \quad (4.1.7)$$

deformarea infinitesimală de ordin doi a metricii L . Componentele ei în raport cu reperul ortonormat $\{\delta_{j\bar{k}}, \dot{\delta}_{j\bar{k}}\}$, sunt

$$w_{j\bar{k}} := \left(\frac{\partial v_{j\bar{k}}(t)}{\partial t} \right)_{t=0} = \left(\frac{\partial^2 g_{j\bar{k}}(t)}{\partial t^2} \right)_{t=0}. \quad (4.1.8)$$

După felul construcției, W păstrează proprietatea de a fi netedă, omogenă și pozitiv definită, acestea derivând din proprietățile lui V_t .

Propoziția 4.1.3. *Funcția W din (4.1.7) este o funcție Finsler complexă, dacă și numai dacă:*

- i) $W(z, \eta) \geq 0$, egalitatea are loc dacă și numai dacă $\eta = 0$;
- ii) matricea $(w_{j\bar{k}}) := \left(\frac{\partial v_{j\bar{k}}(t)}{\partial t} \right)_{t=0}$ este pozitiv definită.

Tensorul fundamental al spațiului (M, W) va fi $w_{j\bar{k}}$, cu inversa $w^{\bar{k}m} := \frac{\partial v^{\bar{k}m}(t)}{\partial t} \Big|_{t=0}$.

Lema 4.1.2. *Între tensorii $v_{j\bar{k}}$ din (4.1.2) și $w_{j\bar{k}}$ din (4.1.8) are loc*

$$v_{j\bar{k}} w^{\bar{k}i} + v_{j\bar{k}} w^{\bar{k}i} = 0. \quad (4.1.9)$$

Corolarul 4.1.1. *Între tensorii $g_{j\bar{k}}$ din (1.1.10) și $w_{j\bar{k}}$ din (4.1.8) are loc:*

$$g_{j\bar{k}} w^{\bar{k}m} + w_{j\bar{k}} g^{\bar{k}m} + 2\delta_j^m = 0. \quad (4.1.10)$$

Scopul nostru este să găsim diferite conexiuni neliniare pe (M, W) , ca să descriem relații între obiectele geometriei deformărilor infinitesimale de ordinul întâi și doi ale lui L . Folosind aceleași idei ca în construcția lui (M, V) , am găsit:

Teorema 4.1.3. Fie (M, W) deformarea infinitesimală a lui (M, V) . Următoarele funcții sunt (c.n.c.) pe (M, W) :

$$i) N_k^j := \frac{\partial N_k^j(t)}{\partial t} \Big|_{t=0} = \left(w^{\bar{m}j} \frac{\partial v_{s\bar{m}}}{\partial z^k} + v^{\bar{m}j} \frac{\partial w_{s\bar{m}}}{\partial z^k} \right) \eta^s; \quad (4.1.11)$$

$$ii) N_k^j := \frac{\partial N_k^j(t)}{\partial t} \Big|_{t=0} = \left(w^{\bar{m}j} \frac{\partial g_{s\bar{m}}}{\partial z^k} + g^{\bar{m}j} \frac{\partial w_{s\bar{m}}}{\partial z^k} + 2v^{\bar{m}j} \frac{\partial v_{s\bar{m}}}{\partial z^k} \right) \eta^s. \quad (4.1.12)$$

Pe de altă parte, pe (M, W) putem să considerăm și pe (c.n.c.) Chern-Finsler $N_k^j = w^{\bar{m}j} \frac{\partial w_{s\bar{m}}}{\partial z^k} \eta^s$. Următorul rezultat furnizează noi relații între conexiunile introduse anterior:

Propoziția 4.1.4. Pe spațiul (M, W) are loc:

$$i) N_k^j = v_{i\bar{m}} w^{\bar{m}j} \left(N_k^i - N_k^i \right); \quad (4.1.13)$$

$$ii) N_k^j = \left(w^{\bar{m}j} \frac{\partial g_{s\bar{m}}}{\partial z^k} + g^{\bar{m}j} \frac{\partial w_{s\bar{m}}}{\partial z^k} \right) \eta^s + 2 N_k^j. \quad (4.1.14)$$

În continuare să analizăm mai atent conexiunile liniare corespunzătoare deformării infinitesimale (M, V) . Fie D_t conexiunea liniară Chern-Finsler a familiei cu un parametru $\{(M, L_t)\}_{t \in \mathbb{R}}$. Notăm cu $D_0 := D$, unde D este conexiunea Chern-Finsler pe (M, L) .

Propoziția 4.1.5. Fie $\{L_t\}_{t \in \mathbb{R}}$ o familie cu un parametru a metricilor Finsler complexe pe $T'M$, cu deformarea infinitesimală V . Deformarea infinitesimală $\left(\frac{\partial D_t}{\partial t}\right)_{t=0}$ a conexiunii Chern-Finsler D este nulă, dacă și numai dacă $D'V = 0$.

Coefficienții nenuli ai conexiunii induse D sunt:

$$L_{jk}^m := \left(\frac{\partial L_{jk}^i(t)}{\partial t} \right)_{t=0} = v^{\bar{m}i} \delta_k g_{j\bar{m}} + g^{\bar{m}i} \delta_k v_{j\bar{m}} - g^{\bar{m}i} \dot{\partial}_p g_{j\bar{m}} N_k^p;$$

$$C_{jk}^m := \left(\frac{\partial C_{jk}^i(t)}{\partial t} \right)_{t=0} = v^{\bar{m}i} \dot{\partial}_k g_{j\bar{m}} + g^{\bar{m}i} \dot{\partial}_k v_{j\bar{m}},$$

unde (L_{jk}^m, C_{jk}^m) sunt date în (1.1.11).

4.2 Deformarea de ordinul întâi a metricii

Până acum am considerat spațiul Finsler complex $(M, L := F^2)$ și familia de spații Finsler complexe $\{(M, L_t)\}$, care au definit deformarea infinitezimală V , pentru care am presupus că verifică ipotezele unei funcții Finsler complexe.

În cele ce urmează, tratăm problema inversă. Considerăm un spațiu Finsler complex (M, L) și o funcție dată $V : T'M \rightarrow \mathbb{R}^+$. În acest fel, definim o familie de funcții $\tilde{L}_t : T'M \rightarrow \mathbb{R}^+$:

$$\tilde{L}_t := L + tV, \quad \forall t \in \mathbb{R}, \quad (4.2.1)$$

numită *deformarea de ordinul întâi a lui L* .

Din (4.1.1) rezultă în mod clar că V este deformarea infinitezimală de ordinul întâi a lui $\tilde{L}_t$.

Teorema 4.2.1. *Spațiul $(M, \tilde{L}_t)$, cu $\tilde{L}_t$ definit în (4.2.1), este un spațiu Finsler complex dacă și numai dacă*

- i) *deformarea infinitezimală de primul ordin V este o funcție Finsler complexă,*
- ii) *$tV \geq -L, \forall (z, \eta) \in T'M, t \in \mathbb{R}$, egalitatea are loc dacă și numai dacă $\eta = 0$ și $V(z, 0) = 0, \forall z \in M$.*
- iii) *t este suficient de mic, astfel ca metrica $\tilde{L}_t$ să rămână pozitiv definită.*
- iv) *tensorul fundamental $\tilde{g}_{j\bar{k}}(z, \eta, t)$ este pozitiv definit, unde*

$$\tilde{g}_{j\bar{k}}(t) = \frac{\partial^2 \tilde{L}_t}{\partial \eta^j \partial \bar{\eta}^k} = g_{j\bar{k}}(z, \eta) + t v_{j\bar{k}}(z, \eta). \quad (4.2.2)$$

Propoziția 4.2.1. *Fie $(M, \tilde{L}_t)$ un spațiu Finsler complex cu $\tilde{L}_t$ dată în (4.2.1). Inversa tensorului fundamental $\tilde{g}_{j\bar{k}}(t)$ din (4.2.2) este $\tilde{g}^{\bar{k}m}(z, \eta, t)$ cu expresia*

$$\tilde{g}^{\bar{k}m}(t) = \frac{1}{1+t^2} g^{\bar{k}m}(z, \eta) + \frac{t}{1+t^2} v^{\bar{k}m}(z, \eta). \quad (4.2.3)$$

Teorema 4.2.2. *Fie $(M, \tilde{L}_t)$ un spațiu Finsler complex cu $\tilde{L}_t$ dată în (4.2.1). Conexiunea neliniară complexă Chern-Finsler $\tilde{N}_j^i(z, \eta, t)$ este*

$$\tilde{N}_j^i(t) = N_j^i + \frac{t}{1+t^2} \frac{\partial N_j^p}{\partial t} \Big|_{t=0} (\delta_p^i - t v_p^i), \quad \forall t \in \mathbb{R}, \quad (4.2.4)$$

unde N_j^i sunt coeficienții locali a (c.n.c.) Chern-Finsler pe (M, L) și $v_p^i := v_{p\bar{m}} g^{\bar{m}i}$.

Acum putem să construim reperul adaptat asociat (c.n.c.) Chern-Finsler din $(M, \tilde{L}_t)$.

Lema 4.2.1. *Reperul adaptat asociat (c.n.c.) Chern-Finsler $\tilde{N}(t)$ este $\{\tilde{\delta}_m(t), \dot{\tilde{\delta}}_m, \tilde{\delta}_{\bar{m}}(t), \dot{\tilde{\delta}}_{\bar{m}}\}$, cu:*

$$\tilde{\delta}_m(t) = \delta_m - \frac{t}{1+t^2}(\delta_m - \partial_m) + \frac{t^2}{1+t^2} \frac{\partial N_m^k(t)}{\partial t} \Big|_{t=0} v_k^p \dot{\partial}_p,$$

$\tilde{\delta}_{\bar{m}}(t) = \overline{\tilde{\delta}_m(t)}$, unde δ_m este reperul adaptat orizontal asociat lui N_j^i din (M, L) , și δ_m este deformarea lui infinitezimală.

Propoziția 4.2.2. *Pe spațiul Finsler complex $(M, \tilde{L}_t)$, cu $(M, \tilde{L}_t)$, definită în (4.2.1), coeficienții nenuli a conexiunii $\tilde{D}_t = (\tilde{N}_j^i(t), \tilde{L}_{jk}^i(t), \tilde{C}_{jk}^i(t), 0, 0)$ sunt:*

$$\begin{aligned} \tilde{L}_{jk}^i(t) &= \frac{1+2t^2}{1+t^2} L_{jk}^i + \frac{t}{1+t^2} v_m^i L_{jk}^m - \frac{t^2}{1+t^2} \dot{\partial}_k v_p^i \frac{\partial N_j^p(t)}{\partial t} \Big|_{t=0}, \\ \tilde{C}_{jk}^i(t) &= \frac{1}{1+t^2} C_{jk}^i + \frac{t}{1+t^2} v_m^i C_{jk}^m. \end{aligned}$$

Torsiunea (c.l.c.) Chern-Finsler $\tilde{D}_t$ are următorii coeficienți locali nenuli:

$$\begin{aligned} \tilde{T}_{jk}^i(t) &= \tilde{L}_{jk}^i(t) - \tilde{L}_{kj}^i(t) = \frac{1+2t^2}{1+t^2} T_{jk}^i + \frac{t}{1+t^2} v_m^i T_{jk}^m - \\ &\quad - \frac{t^2}{1+t^2} \left(\dot{\partial}_k v_p^i \frac{\partial N_j^p(t)}{\partial t} \Big|_{t=0} - \dot{\partial}_j v_p^i \frac{\partial N_k^p(t)}{\partial t} \Big|_{t=0} \right), \quad (4.2.5) \\ \tilde{Q}_{jk}^i(t) &= \tilde{C}_{jk}^i(t) = \frac{1}{1+t^2} C_{jk}^i + \frac{t}{1+t^2} v_m^i C_{jk}^m, \\ \tilde{\rho}_{j\bar{k}}^i(t) &= \dot{\partial}_{\bar{k}} \tilde{N}_j^i(t) = \rho_{j\bar{k}}^i + \frac{t}{1+t^2} \frac{\partial \rho_{j\bar{k}}^i(t)}{\partial t} \Big|_{t=0} - \\ &\quad - \frac{t^2}{1+t^2} \left(\dot{\partial}_{\bar{k}} v_p^i \frac{\partial N_j^p(t)}{\partial t} \Big|_{t=0} + v_p^i \frac{\partial \rho_{j\bar{k}}^p(t)}{\partial t} \Big|_{t=0} \right), \\ \tilde{\Theta}_{j\bar{k}}^i(t) &= \delta_{t\bar{k}} \tilde{N}_j^i(t) = \Theta_{j\bar{k}}^i + \frac{t}{1+t^2} \left[\delta_{\bar{k}} \left(\frac{\partial N_j^p(t)}{\partial t} \Big|_{t=0} \right) (\delta_p^i - t v_p^i) - \right. \\ &\quad \left. - \frac{\partial N_j^p(t)}{\partial t} \Big|_{t=0} t \delta_{\bar{k}} v_p^i + \frac{\partial N_{\bar{k}}^l(t)}{\partial t} \Big|_{t=0} (\delta_l^{\bar{r}} - t v_l^{\bar{r}}) \tilde{\rho}_{j\bar{r}}^i(t) \right]. \end{aligned}$$

Teorema 4.2.3. *Fie (M, L) un spațiu Finsler complex cu deformarea infinitezimală V , care verifică condiția $D'V = 0$, unde D este (c.l.c.) Chern-Finsler pe (M, L) . Atunci conexiunea $\tilde{D}_t = (\tilde{N}_j^i(t), \tilde{L}_{jk}^i(t), \tilde{C}_{jk}^i(t), 0, 0)$ este independentă de t .*

În cele ce urmează, ne concentrăm asupra studiului cazurilor particulare de metrici Finsler complexe pentru deformări de ordinul întâi $\tilde{L}_t = L + tV$. Presupunem îndeplinite condițiile din Teorema 4.2.1.

Propoziția 4.2.3. *Spațiul Finsler complex $(M, \tilde{L}_t)$ este pur hermitian dacă și numai dacă (M, L) este pur hermitian.*

Din expresia h -torsionii $\tilde{T}_{jk}^i(t)$ din (4.2.5) am dedus următoarea proprietate:

Propoziția 4.2.4. *Fie (M, L) un spațiu Kähler complex. $(M, \tilde{L}_t)$, cu $\tilde{L}_t$ definită în (4.2.1), este un spațiu Kähler complex dacă și numai dacă*

$$\dot{\partial}_k v_p^i \frac{\partial N_j^p(t)}{\partial t} \Big|_{t=0} - \dot{\partial}_j v_p^i \frac{\partial N_k^p(t)}{\partial t} \Big|_{t=0} = 0.$$

Spray-ul complex derivat din (c.n.c.) Chern-Finsler $\tilde{N}_j^i(t)$ este

$$\tilde{G}^i(t) = G^i + \frac{t}{1+t^2} \frac{\partial G^i(t)}{\partial t} \Big|_{t=0} (\delta_p^i - t v_p^i). \quad (4.2.6)$$

Propoziția 4.2.5. *Fie (M, L) un spațiu Berwald generalizat. Au loc următoarele afirmații:*

- i) $(M, \tilde{L}_t)$ definită în (4.2.1) este Berwald generalizat dacă tensorii v_j^i și $g^{\bar{m}i} \partial_0 v_{0\bar{m}}$ sunt olomorfi.
- ii) Dacă spațiul Finsler complex (M, V) cu V din (4.1.1) este Berwald generalizat, atunci și $(M, \tilde{L}_t)$ devine Berwald generalizat.

Propoziția 4.2.6. *Fie (M, L) un spațiu Berwald complex. Au loc următoarele afirmații:*

- i) Spațiul $(M, \tilde{L}_t)$ definit în (4.2.1) este Berwald complex dacă tensorii v_j^i , $g^{\bar{m}i} \partial_0 v_{0\bar{m}}$ sunt olomorfi și $\dot{\partial}_0 v_p^i \frac{\partial N_k^p(t)}{\partial t} \Big|_{t=0} = 0$.
- ii) Dacă spațiul Finsler complex (M, V) cu V din (4.1.1) este un spațiu Berwald complex, atunci și $(M, \tilde{L}_t)$ este Berwald complex.

În continuare, prezentăm în ce condiții spațiile Finsler complexe $(M, \tilde{L}_t)$ și (M, L) sunt proiectiv echivalente, adică au aceleași geodezice ca mulțimi de puncte.

Propoziția 4.2.7. *Funcțiile Finsler L și $\tilde{L}_t$ sunt proiectiv echivalente dacă și numai dacă deformarea infinitezimală a spray-ului complex G^i este independentă de t . În acest caz, relația proiectivă este $\tilde{G}^i = G^i$.*

4.3 Deformarea de ordin doi a metricii Finsler

Până acum am analizat deformarea infinitezimală de ordinul întâi și doi a unei metrici Finsler complexe, cu ajutorul căreia am construit deformarea de ordinul întâi unei metrici Finsler complexe. În acest subcapitol, ne ocupăm cu deformarea de ordinul doi a unei metrici Finsler complexe, studiem conexiunea neliniară Chern-Finsler asociată deformării, precum și câteva subclase speciale, evidențiind și câteva proprietăți de rigiditate.

Considerăm un spațiu Finsler complex $(M, L = F^2)$ și două funcții arbitrare $V, W : T'M \rightarrow \mathbb{R}^+$.

Definim familia de funcții $\hat{L}_t : T'M \rightarrow \mathbb{R}^+$:

$$\hat{L}_t := L + tV + t^2W, \quad \forall t \in \mathbb{R}, \quad (4.3.1)$$

numită *deformarea de ordin doi a lui L* .

În mod cert, din (4.1.1) și (4.1.7), rezultă că V este deformarea infinitezimală de ordinul întâi și W de ordinul doi a lui $\hat{L}_t$.

Acum suntem în căutarea condițiilor în care $(M, \hat{L}_t)$ este un spațiu Finsler complex pentru $\forall t \in \mathbb{R}$. Ca să atingem acest obiectiv, aceste funcții trebuie să satisfacă cele patru condiții din definiția unei funcții Finsler complexe.

Teorema 4.3.1. $(M, \hat{L}_t)$, cu $\hat{L}_t$ definit în (4.3.1), este un spațiu Finsler complex dacă și numai dacă

- i) *deformările infinitezimale de ordinul întâi și doi a lui L_t , adică V și W , sunt funcții Finsler complexe;*
- ii) $L + tV + t^2W \geq 0, \forall (z, \eta) \in T'M, t \in \mathbb{R},$ și $V(z, 0) = 0, W(z, 0) = 0, \forall z \in M.$
- iii) t este suficient de mic, astfel ca metrica $\hat{L}_t$ să rămână pozitiv definită.
- iv) *tensorul fundamental $\hat{g}_{j\bar{k}}(z, \eta, t)$ este pozitiv definit, cu*

$$\hat{g}_{j\bar{k}}(t) := \frac{\partial^2 \hat{L}_t}{\partial \eta^j \partial \bar{\eta}^k} = g_{j\bar{k}} + tv_{j\bar{k}} + t^2w_{j\bar{k}}. \quad (4.3.2)$$

Observația 4.3.1. *Funcțiile $\hat{L}_t$ sunt omogene, pentru că și L, V și W sunt omogene.*

În studiul geometriei lui $(M, \hat{L}_t)$ avem nevoie de inversa matricii $(\hat{g}_{j\bar{k}})$.

Propoziția 4.3.1. Fie $(M, \hat{L}_t)$ un spațiu Finsler complex, cu $\hat{L}_t$ din (4.3.1). Inversa tensorului fundamental $\hat{g}_{j\bar{k}}(t)$ din (4.3.2) este $\hat{g}^{\bar{k}m}(z, \eta, t)$ cu expresia

$$\hat{g}^{\bar{k}m}(t) = \frac{1}{t^4 - t^2 + 1} g^{\bar{k}m} + \frac{t}{t^4 - t^2 + 1} v^{\bar{k}m} + \frac{t^2}{t^4 - t^2 + 1} w^{\bar{k}m}. \quad (4.3.3)$$

Teorema 4.3.2. Fie $(M, \hat{L}_t)$ un spațiu Finsler complex, dat prin (4.3.1). Conexiunea neliniară Chern-Finsler $\hat{N}_k^j(z, \eta, t)$ pe $(M, \hat{L}_t)$ are următorii coeficienți locali:

$$\hat{N}_k^j(t) = \hat{g}^{\bar{m}j} \left(g_{i\bar{m}} N_k^i + t v_{i\bar{m}}^{CFV} N_k^i + t^2 w_{i\bar{m}}^{CFW} N_k^i \right), \quad (4.3.4)$$

unde N_k^i , N_k^i și N_k^i sunt (c.n.c.) Chern-Finsler pe (M, L) , (M, V) și pe (M, W) , respectiv.

Propoziția 4.3.2. Coeficienți locali nenuli a conexiunii liniare Chern-Finsler $\hat{D}_t = (\hat{N}_j^i(t), \hat{L}_{jk}^i(t), \hat{C}_{jk}^i(t), 0, 0)$ sunt:

$$\begin{aligned} \hat{L}_{jk}^i(t) &= \hat{g}^{\bar{m}i} \left(g_{p\bar{m}} L_{jk}^p + t v_{p\bar{m}}^{CFV} L_{jk}^p + t^2 w_{p\bar{m}}^{CFW} L_{jk}^p \right) + \\ &+ N_k^p \dot{\partial}_j (\hat{g}^{\bar{m}i} g_{p\bar{m}}) + t N_k^p \dot{\partial}_j (\hat{g}^{\bar{m}i} v_{p\bar{m}}) + t^2 N_k^p \dot{\partial}_j (\hat{g}^{\bar{m}i} w_{p\bar{m}}); \\ \hat{C}_{jk}^i(t) &= \hat{g}^{\bar{m}i} \left(g_{p\bar{m}} C_{jk}^p + t v_{p\bar{m}}^{CFV} C_{jk}^p + t^2 w_{p\bar{m}}^{CFW} C_{jk}^p \right). \end{aligned} \quad (4.3.5)$$

Din (4.3.5) deducem expresia h -torsiunii:

$$\begin{aligned} \hat{T}_{jk}^i &= \hat{g}^{\bar{m}i} \left(g_{p\bar{m}} T_{jk}^p + t v_{p\bar{m}}^{CFV} T_{jk}^p + t^2 w_{p\bar{m}}^{CFW} T_{jk}^p \right) + \\ &+ t \dot{\partial}_j (\hat{g}^{\bar{m}i} v_{p\bar{m}}) (N_k^p - N_k^p) + t^2 \dot{\partial}_j (\hat{g}^{\bar{m}i} w_{p\bar{m}}) (N_k^p - N_k^p). \end{aligned} \quad (4.3.6)$$

Cazuri particulare de spații Finsler $(M, \hat{L})$ sunt prezentate în continuare.

Propoziția 4.3.3. Fie (M, L) , (M, V) și (M, W) spații slab Kähler complexe. Deformarea de ordinul doi $(M, \hat{L}_t)$ este un spațiu slab Kähler dacă și numai dacă

$$G^i (\hat{g}^{\bar{m}j} g_{i\bar{m}} \dot{\partial}_k \hat{g}_{j\bar{l}} + \dot{\partial}_k g_{i\bar{l}}) + t G^i (\hat{g}^{\bar{m}j} v_{i\bar{m}} \dot{\partial}_k \hat{g}_{j\bar{l}} + \dot{\partial}_k v_{i\bar{l}}) + t^2 G^i (\hat{g}^{\bar{m}j} w_{i\bar{m}} \dot{\partial}_k \hat{g}_{j\bar{l}} + \dot{\partial}_k w_{i\bar{l}})$$

se anulează.

Propoziția 4.3.4. Fie (M, L) , (M, V) și (M, W) spații Kähler complexe. Deformarea de ordin doi $(M, \hat{L}_t)$ este un spațiu Kähler dacă ori $t = 0$ ori metricile L , V și W sunt proiectiv echivalente.

Ca să studiem subclasele Berwald generalizat și Berwald complex trebuie să scriem expresia spray-ului complex pe $(M, \hat{L}_t)$.

Propoziția 4.3.5. Spray-ul complex asociat (c.n.c.) Chern-Finsler pe $(M, \hat{L}_t)$ este

$$\hat{G}^j(t) = \frac{1}{2} \hat{g}^{\bar{m}j}(t) \left(g_{i\bar{m}} G^i + t v_{i\bar{m}}^{CFV} G^i + t^2 w_{i\bar{m}}^{CFW} G^i \right), \quad (4.3.7)$$

unde G^i , G^i și G^i sunt spray-urile complexe asociate conexiunilor Chern-Finsler pe (M, L) , (M, V) și pe (M, W) , respectiv.

Propoziția 4.3.6. Fie (M, L) , (M, V) și (M, W) spații Berwald generalizate. $(M, \hat{L}_t)$ este un spațiu Berwald generalizat, dacă ori $t = 0$ ori metricile L , V și W sunt proiectiv echivalente.

Propoziția 4.3.7. Fie (M, L) , (M, V) și (M, W) spații Berwald complexe. $(M, \hat{L}_t)$ este un spațiu Berwald complex, dacă ori $t = 0$ ori metricile L , V și W sunt proiectiv echivalente.

În partea finală a acestui capitol studiem relații între conexiunile liniare ale diferitelor spații Finsler complexe.

Teorema 4.3.3. Fie (M, L) un spațiu Finsler complex, cu deformările infinitezimale de ordinul întâi și doi V și W , respectiv, și D conexiunea liniară complexă Chern-Finsler pe (M, L) . Fie $\hat{L}_t := L + tV + t^2W$ deformarea de ordin doi a lui L .

- i) Dacă $D'W = 0$, atunci conexiunile Chern-Finsler pe spațiile (M, L) și (M, W) coincid.
- ii) Fie $\tilde{L}_t = L + tV$ deformarea de ordinul întâi a lui L . Pe spațiul Finsler complex $(M, \tilde{L}_t)$ avem (c.l.c.) Chern-Finsler pe $\tilde{D}_t$. Dacă $\tilde{D}'_t W = 0$, atunci conexiunile Chern-Finsler pe $(M, \hat{L}_t)$, $(M, \tilde{L}_t)$ și (M, W) coincid.
- iii) Fie $\check{V}_t = V + tW$ deformarea de ordinul întâi a lui V . Dacă $D'\check{V}_t = 0$, atunci conexiunea Chern-Finsler pe $(M, \hat{L}_t)$ este independentă de t .

Capitolul 5

Contribuții originale. Diseminarea rezultatelor

Contribuții originale

Teza de doctorat este structurată pe patru capitole. Pornind de la noțiunile preliminare din primul capitol, în fiecare secțiune sunt prezentate contribuțiile originale ale autoarei.

- Introducerea *liftului Sasaki generalizat*, și realizarea unui studiu a structurilor hipercomplexe compatibile cu el. În acest fel s-a obținut, printre altele, conexiunea Levi-Civita a spațiului.
- Determinarea conexiunii Levi-Civita pentru o nouă (h, v) -metrică, și particularizarea sa pentru metrica slab gravitațională. Rezolvarea ecuațiilor Einstein din vid în aceste condiții.
- Definirea *metricii Beil complexe*, urmată de studiul geometriei spațiului înzestrat cu ea. Prezentarea multiplelor aplicații pentru această metrică, de exemplu în electrodinamică, și într-un spațiu slab gravitațional perturbat.
- Studiul geometriei spațiului dotat cu noua *metrică Beil-Cartan complexă*, și compararea proprietăților geometrice cu $\mathcal{L}$ -dualul spațiului Beil complex.
- Introducerea *deformărilor de ordinul întâi și doi a unei metrici Finsler complexe* utilizând noțiunea de deformare infinitezimală a unei metrici. Studiul spațiilor înzestrate cu aceste metrici.

Diseminarea rezultatelor

Lucrări publicare în reviste de specialitate

- **A. Szász**, *Generalized Quaternionic Structures on the Total Space of a Complex Finsler Space*, Bull. of the Transilvania Univ. Braşov, Vol 5(54), No. 1, 85-96, 2012.
- **A. Szász**, *Generalized complex Lagrange spaces with Beil metric*, Bull. of the Transilvania Univ. Braşov, **7(56)** (2014), No. 2.
- **A. Szász**, *Beil metrics in complex Finsler geometry*, Balkan Journal of Geometry and Its Applications, Vol. **20**, No. 2, 2015, pp. 72-83.
- **A. Szász**, *Einstein equations of G-natural complex Finsler metrics*, Acta Mathematica Academiae Paedagogicae Nyiregyháziensis, 30 (2014).
- **A. Szász**, *The complex Beil-Cartan metric*, Proceeding of the Workshop de matematică și informatică, 27.02.2015, Braşov.
- **A. Szász**, *The geometry of complex Cartan spaces with Beil metrics*, trimisă spre publicare.
- **A. Szász-Friedl**, *Deformation of complex Finsler metrics*, acceptată în An. Ovidius Constanța, 2017.
- **A. Szász-Friedl**, *Second order Deformation of complex Finsler metrics*, trimisă spre publicare.

Participare la conferințe internaționale și naționale

- VII-th International Conference on Finsler Extensions of Relativity Theory (FERT 2011), 29 august - 4 septembrie, 2011, Braşov, România
- IX-th International Conference on Finsler Extensions of Relativity Theory (FERT 2013), 29 - 31 august, 2013, Debrecen, Ungaria;
- International Conference on Mathematics and Computer Science (MACOS '14), 26 - 28 iunie, 2014, Braşov, România;
- X-th International Conference on Finsler Extensions of Relativity Theory (FERT 2014), 18 - 24 august, 2014, Braşov, România;

- Workshop de matematică și informatică, 27 februarie 2015, Brașov, România;
- International Conference on Applied and Pure Mathematics (ICAPM 2017), 2 - 5 noiembrie, 2017, Iași, România.

Direcții viitoare de cercetare

Subiectul tezei este vast și oferă posibilități multiple de continuare. Ținând cont de faptul că fizica cuantică lucrează cu operatori (Lagrangieni, Hamiltonieni) complecși, se pot extinde teoriile din spațiile Finsler complexe la spații Lagrange și Hamilton cu metrici relativiste utile pentru fizicieni, de exemplu:

- Metrici Finsler complexe cu aplicații în mecanică relativistă. Soluții pentru ecuația Dirac pe un spațiu Finsler complex cu metrici Beil.
- Teorii relativiste dependente de timp (Anastasei-Hashiguchi) cu aplicații în geometria Finsler complexă.
- Continuarea subiectului deformarea structurilor Finsler complexe.

Bibliografie

- [A-P] M. Abate, G. Patrizio, *Finsler Metrics - A Global Approach*, Lecture Notes in Math., **1591**, Springer-Verlag, 1994.
- [Ai1] T. Aikou, *On Complex Finsler Manifolds*, Rep. Kagoshima Univ., **24** (1991), 9-25.
- [Ai2] T. Aikou, *Some remarks on locally conformal Berwald space*. Finsler geometry (Seattle, WA, 1995), Contemp. Mat., 196, AMS Prov. RI, 1996.
- [Ai3] T. Aikou, *A Note on Infinitesimal Deformations of Complex Finsler Structures*, Analele Științifice ale Universității "Al. I. Cuza" Iași, Tomul XLIII, s.l.a, Matematică, 1997.
- [Ai4] T. Aikou, *Einstein-Finsler Vector Bundles*, Publ. Math. Debrecen, 51 (1997), 363-384.
- [Ai5] T. Aikou, *Partial Connection on Complex Finsler Bundles and its Applications*, Illinois J. of Math., 42 (1998), 481-492.
- [Ai6] T. Aikou, *Applications of Bott Connection to Finsler Geometry*, Steps in Diff. Geom., Proc. of Coll. on Diff. Geom., Debrecen, 2000, 3-13.
- [Al] N. Aldea, *Contribuții la studiul curburii olomorfe a varietăților complexe*, Teză de doctorat, Universitatea Transilvania Brașov, 2005.
- [Al1] N. Aldea, *The Holomorphic Flag Curvature of the Kähler Model of a Complex Lagrange Space*, Bull. of the Transilvanian Univ. Brașov **9(44)**, (2002), 39-46.
- [Al2] N. Aldea, *Complex Finsler spaces of constant holomorphic curvature*, Diff. Geom. and its Appl., Proc. Conf. Prague 2004, Charles Univ. Prague (Czech Republic) 2005, 179-190.

- [Al-Mu1] N. Aldea, G. Munteanu, *On complex Finsler spaces with Randers metrics*, Journal Korean Math. Soc., **46** (2009) , no. 5, 949-966.
- [Al-Mu2] N. Aldea, G. Munteanu, *On projective invariants of the complex Finsler space*, Diff. Geom. Appl., 30 (2012), 6.
- [Al-Mu3] N. Aldea, G. Munteanu, *On Complex Landsberg and Berwald spaces*, J. Geom. Phys., 62 (2012), 368-380.
- [Al-Mu4] N. Aldea, G. Munteanu, *New candidates for a Hermitian approach of gravity*, Int. J. Geom. Meth. Mod. Phys., **10** (2013), 9.
- [Al-Mu5] N. Aldea, G. Munteanu, *Some classes of complex Cartan spaces*, Rev. Roumaine Math. Pures Appl. **57** (2012), 5, 2178-2187.
- [Al-Mu6] N. Aldea, G. Munteanu, *Recent results on complex Cartan spaces*, J. Geom. Phys., 106 (2016), 155-170. doi: 10.1016/j.geomphys.2016.03.024.
- [An-Sh1] M. Anastasiei, H. Shimada, *The Beil metrics associated to a Finsler space*, Balkan J. Geom. Appl. **3** (1998), no. 2, 1-16.
- [An-Sh2] M. Anastasiei, H. Shimada, *Deformation of Finslerian Metrics*, Fund. Theories Phys., **109**, Kluwer Acad. Publ. Dordrecht, 2000.
- [A-I-M] P.L. Antonelli, R.S. Ingarden, M. Matsumoto, *The Theory of Sprays and Finsler Spaces with Applications in Physics and Biology*, Kluwer Academic Publishers, 1993.
- [B-C-S] D. Bao, S.S. Chern, Z. Shen, *An Introduction to Riemannian Finsler Geom.*, Graduate Texts in Math., **200**, Springer-Verlag, 2000.
- [Ba-St-T] V. Balan, P. Stavrinou, K. Trenčevski, *Weak Gravitational Models Based on Beil Metrics*, Applied Differential Geometry - General Relativity and The Workshop on Global Analysis, Differential Geometry and Lie Algebras, 7-22, 2000.
- [Be1] R. Beil, *Electrodynamics from a Metric*, International Journal of Theoretical Physics, **26** (1987) , No. 2.
- [Be2] R. Beil, *Finsler Geometry and a Unified Field Theory in Finsler Geometry*, Contemporary Math., **196**, AMS (1993), 265-272.
- [Bw] L. Berwald, *On Finsler and Cartan geometries, III. Two-dimensional Finsler spaces with rectilinear extremals*, Ann. of Math. **42** (1941), 20, 84-112.

- [Bo] M. Born, *A suggestion for unifying quantum theory and relativity*, Proc. Roy. Soc., A **165**, (1938), 291-303.
- [C-S] B. Chen, Y. Shen, *Kähler Finsler metrics are actually strongly Kähler* Chin. Ann. Math. Ser. B, **30** (2009), no. 2, 173-178.
- [H] D. Huybrechts, *Complex Geometry. An Introduction*, Springer, 2005.
- [K] K. Kodaira, *Complex Manifolds and Deformation of Complex Structures*, Springer, Berlin, 1986.
- [IM] I. Mihai, *Complex differential geometry*, in Handbook of Differential Geometry, edited F. Dillen, L. Verstraelen.
- [Mi-An] R. Miron, M. Anastasiei, *The Geometry of Lagrange Spaces: Theory and Applications*, Fundamental Theories of Physics, Vol. 59, Kluwer Academic Publishers, 1994.
- [Mi1] R. Miron, *Hamilton Geometry*, An. St. Univ. Al.I. Cuza, Iași, **35** (1989).
- [Mi2] R. Miron, *Lagrange Geometry*, Comput. Modeling, **20**, no. 4-5, 25-40, 1994.
- [Mi3] R. Miron, *The geometry of higher order Lagrange spaces. Applications to mechanics and physics*, Kluwer Academic Publishers, Dordrecht, 1997.
- [Mi4] R. Miron, *The geometry of Ingarden spaces*, Reports on Mathematical Physics, **54**(2) (2004), 131-147.
- [Mi-H-Sh] R. Miron, D. Hrimiuc, H. Shimada, V. S. Sabau, *The geometry of Hamilton and Lagrange spaces*, Fund. Theories Phys., 118, Kluwer Academic Publishers, Dordrecht, 2001.
- [Mu1] G. Munteanu, *Complex spaces in Finsler, Lagrange and Hamilton geometries*, Kluwer Acad. Publ., **141**, FTPH, 2004.
- [Mu2] G. Munteanu, *Generalized Complex Lagrange Spaces*, Finslerian Geom., Kluwert Acad. Publ., **109** (2000), 209-222.
- [Mu3] Munteanu, G., *Metric Almost Semiquaternion Structures*, Bull. Math. Soc. Sci. Roumanie, **32**(80) (1988), no.4, 153-160.
- [Mu4] Munteanu, G., *Integrability Conditions for Almost Semiquaternion Structures*, Riv. Mat. Univ. Parma, 13 (1987), no.4, 153-160.

- [Mu-Al] G. Munteanu, N. Aldea, *A complex Finsler approach of gravity*, Int. J. Geom. Methods. Phys. **9**, 7, 2012.
- [Mu-Bă] G. Munteanu, V. Bălan, *Lecture on General Relativity*, (romanian), Bren, 2000.
- [O] V. Oproiu, *Hyper-Kähler structures on the tangent bundle of a Kähler manifold*, Balkan J. of Geom. and its Appl., **15**, no.1, (2010), 104-119.
- [Pe-Ta] E. Peyghana, A. Tayebi, *Finslerian complex and Kählerian structures*, Nonlinear Analysis: Real World Applications **11** (2010), 3021-3030.
- [Sa-Bl] A. Sandovici, V. Blănuță, *Generalized Beil Metric on Finsler Space*, Libertas Mathematica, vol XXVII, 2007.
- [Sz1] **A. Szász**, *Generalized Quaternionic Structures on the Total Space of a Complex Finsler Space*, Bull. of the Transilvania Univ. Braşov, Vol 5(54), No. 1, 85-96, 2012.
- [Sz2] **A. Szász**, *Generalized complex Lagrange spaces with Beil metric*, Bull. of the Transilvania Univ. Braşov, **7(56)** (2014), No. 2.
- [Sz3] **A. Szász**, *Beil metrics in complex Finsler geometry*, Balkan Journal of Geometry and Its Applications, Vol. **20**, No. 2, 2015, pp. 72-83.
- [Sz4] **A. Szász**, *Einstein equations of G-natural complex Finsler metrics*, Acta Mathematica Academiae Paedagogicae Nyiregyháziensis, 30 (2014)
- [Sz5] **A. Szász**, *The complex Beil-Cartan metric*, Proceeding of the Workshop de matematică și informatică, 27.02.2015, Braşov
- [Sz6] **A. Szász**, *The geometry of complex Cartan spaces with Beil metrics*, trimisă spre publicare
- [Sz7] **A. Szász-Friedl**, *Deformation of complex Finsler metrics*, acceptată in An. Ovidius Constanța, 2017.
- [Sz8] **A. Szász-Friedl**, *Second order Deformation of complex Finsler metrics*, trimisă spre publicare
- [U] C. Udriste, *Completeness of Finsler manifolds*, Publ. Math. Debrecen, **42**, 1-2(1993), 45-50.
- [Yan] R. Yan, *Connections on Complex Finsler Manifolds*, Acta Math. Apl. Sinica, vol. 19, **3** (2003), 431-436.

Anexe

Anexa 1. Scurt rezumat al textei

Scopul tezei de doctorat *Structuri geometrice pe spațiul total al unui spațiu Finsler complex* este studiul spațiilor Finsler complexe înzestrate cu diferite metrice, respectiv prezentarea diferențelor și a legăturilor cu spațiul de bază. După noțiunile introductive, în Capitolul 2 au fost definite două lifturi complexe, obținute cu ajutorul tensorului metric al spațiului, liftul Sasaki generalizat și o nouă (h, v) -metrică. Cu aceste noțiuni a fost studiată compatibilitatea metricii cu structuri hipercomplexe existente pe spațiul de bază, și au fost descrise conexiunile Levi-Civita corespunzătoare. În cele ce urmează sunt construite noi spații al căror tensor metric are o formă specială, conform necesităților propuse. În Capitolul 3 a fost prezentată metrica Beil complexă și proprietățile geometriei unui astfel de spațiu, cu diverse aplicații într-un spațiu slab gravitațional sau în electrodinamică. Pe urmă s-a introdus metrica Beil-Cartan, unde după o analiză ale elementelor din geometrie, s-a făcut un studiu comparativ între spațiul Beil-Cartan complex și $\mathcal{L}$ -dual spațiului Beil complex. Ultimul capitol este dedicat studiului deformațiilor de ordinul întâi și doi al structurilor Finsler complexe.

Abstract

The aim of the PhD thesis *Geometric structures on the total space of a complex Finsler manifold* is the study of complex Finsler manifolds endowed with different metrics, and to provide the differences and the links with the base manifold. After the introductory part, in Chapter 2 were defined two complex lifts obtained from the fundamental metric tensor of the space, the generalised Sasaki lift and a new (h, v) -metric. With this metrics some compatibility properties with hypercomplex structures are presented, and also the corresponding Levi-Civita connections are expressed. In the following new spaces are constructed, whose fundamental tensor have a special form, according to our requirements. In the 3th Chapter the complex Beil metric and the geometric properties of such a manifold were presented, with divers applications in a weakly gravitational space or in electrodynamics. Afterwards the complex Beil-Cartan metric is introduced, where an analysis of the geometric elements is realised. A comparative study is made between the Beil-Cartan space and the $\mathcal{L}$ -dual of a complex Beil one. The last chapter is dedicated to the study of the first and second order deformation of a complex Finsler structure.

Anexa 2. Curriculum Vitae

INFORMAȚII PERSONALE Annamária (căs. FRIEDL) SZÁSZ
e-mail: szasz.annamaria@unitbv.ro

EXPERIENȚĂ PROFESIONALĂ **2011**→**2015**, **2017**→**prezent**: doctorand și profesor asociat, Departamentul de Matematică și Informatică, Universitatea *Transilvania* din Brașov

---

EDUCAȚIE ȘI FORMARE **2009**→**2011**: **Titlul de Master în domeniul Matematică** Universitatea *Transilvania* din Brașov, Facultatea de Matematică și Informatică, specilizarea: Matematică și Informatică
2006→**2009**: **Titlul de Licențiat în Matematică** Universitatea *Transilvania* din Brașov, Facultatea de Matematică și Informatică, specilizarea: Structuri Matematice Fundamentale și Aplicații
2002→**2006**: **Liceu** Liceul Teoretic *Tamási Áron* din Odorheiu-Secuiesc, specilizarea: Matematică și Informatică, intensiv informatică

APTITUDINI ȘI COMPETENȚE PERSONALE **Limbi străine cunoscute:**
Engleză - ascultat, citit, discurs oral: mediu
Germană - ascultat, citit, discurs oral: mediu
Competențe și abilități sociale:
spirit de echipă, inițiativă proprie, seriozitate, responsabilitate, empatie
Competențe și aptitudini de utilizare a calculatorului:
Microsoft - Word, Excel, PowerPoint, Acces, C, C++,
Mathematica, Scilab, Maple, Oracle, Latex, PhotoShop.

PERSONAL INFORMATION
 Annamária (căs. FRIEDL) SZÁSZ
 e-mail: szasz.annamaria@unitbv.ro

WORK EXPERIENCE
2011→2015, 2017→now: PhD student and Adjunct Professor, Department of Mathematics and Computer Sciences, *Transilvania* University of Braşov

---

EDUCATION AND TRAINING
2009→2011: Master degree in Mathematics
Transilvania University of Braşov,
 Faculty of Mathematics and Computer Sciences,
 specialization: Fundamental Mathematical Structures and Applications
2006→2009: Bachelor Degree in Mathematics
Transilvania University of Braşov,
 Faculty of Mathematics and Computer Sciences,
 specialization: Mathematics and Computer Sciences
2002→2006: High School
Tamási Áron High School, Odorheiu-Secuiesc,
 specialisation: Mathematics and Computer Sciences,
 intensive computer sciences

PERSONAL SKILLS
Foreign languages:
 English - listening, reading, spoken interaction: medium
 German - listening, reading, spoken interaction: medium
Social skills:
 team spirit, initiative, sobiety, liability, emphaty
PC skills:
 Microsoft - Word, Excel, PowerPoint, Acces, C, C++,
 Mathematica, Scilab, Maple, Oracle, Latex, PhotoShop.